

WorldSkills 2005 Helsinki – ammattitaidon MM-kilpailut

Huippuosaamista, menestystä ja yhdessä oppimista

Heikki Saarinen (toim.)

WorldSkills 2005 Helsinki – ammattitaidon MM-kilpailut olivat menestys monella tavalla. Nuorten ammatillinen huippuosaaminen oli erinomaisesti esillä ja kilpailujärjestelyt onnistuivat erittäin hyvin. Lisäksi Suomen maajoukkue ylsi kaikkien aikojen parhaimpaan menestykseen, kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö lisääntyi ja kisojen kehitystyö eteni monella osa-alueella.

- Mihin kilpailujen menestys perustui?
- Miten kilpailun tavoitteet toteutuivat?
- Miten saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää jatkossa?
- Miten kilpailuja ja valmennusta tulisi kehittää?

Tämän julkaisun artikkelien kirjoittajina ovat WordSkills 2005 Helsinki -kilpailujen järjestelyor-

ganisaation ja eri yhteistyöhankkeiden edustajat. Julkaisu antaa erinomaisen kuvan kilpailujen taustoista, suunnittelusta, toteutuksesta, kotimaisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä sekä tuloksista.

Kirja antaa arvokasta tietoa ammattitaitokilpailujen järjestäjille, valmentajille, kilpailijoille ja kaikille ammatillisen osaamisen ja koulutuksen kehittämistä kiinnostuneille henkilöille.

Julkaisijana on Hämeen ammattikorkeakoulu, jonka hallinnoiman ESR-rahoitteisen Akva-projektin (Ammattitaidon kohottaminen valmennus- ja kilpailutoiminnalla) tavoitteena on kehittää ammattitaitokilpailu- ja valmennustoimintaa. Kirja on tehty läheisessä yhteistyössä Skills Finland ry:n kanssa.

Kustantaja:
Hämeen ammattikorkeakoulu
ISBN 951-784-334-8
ISSN 1795-424X
HAMKin e-julkaisuja 16/2005

WorldSkills 2005 Helsinki – ammattitaidon MM-kilpailut
Huippuosaamista, menestystä ja yhdessä oppimista

Heikki Saarinen (toim.)

Heikki Saarinen (toim.)
WorldSkills 2005 Helsinki – ammattitaidon MM-kilpailut
Huippuosaamista, menestystä ja yhdessä oppimista

ISBN 951-784-334-8
ISSN 1795-424X
HAMKin e-julkaisuja 16/2005

JULKAISIJA
Hämeen ammattikorkeakoulu
PL 230
13101 HÄMEENLINNA
puh. (03) 6461
faksi (03) 646 4259
julkaisut@hamk.fi
www.hamk.fi/julkaisut

Ulkoasun suunnittelu ja taitto: HAMK Julkaisut
Julkaisun kuvat: Skills Finland ry, ellei toisin mainita.
Kannen kuvat: Skills Finland ry

Painopaikka: Saarijärven Offset Oy, Saarijärvi

Tämän teoksen kopioiminen on tekijänoikeuslain (404/61, muut. 897/80) ja valokuvauslain (405/61, muut. 898/80) sekä Suomen valtion ja Kopiosto ry:n tekemän sopimuksen mukaisesti kielletty.

Hämeenlinna, lokakuu 2005

Sisällysluettelo

WorldSkills 2005 Helsinki – ammattitaidon MM-kilpailut 26.–29.5.2005	5
Ammattilaiset – tulevaisuuden rakentajat.....	7
Lukijalle.....	9
Timo Lankinen WorldSkills 2005 Helsinki – maailmanluokan ammattitaitokilpailu ja suuri menestys.....	11
Veijo Hintsanen Huippuosajien kansainvälinen taidonnäyte ..	21
Eija Alhojärvi WorldSkills 2005 Helsinki – hankkeen tavoitteet, toteutus ja hyödyntäminen.....	31
Hannu Immonen WorldSkills 2005 Helsinki – kilpailulajit ja niiden toteutus.....	37
Pirjo Elo WorldSkills 2005 Helsinki -hankkeen talous	47
Sirpa Nuutinen WorldSkills 2005 Helsinki – tapahtumat	49
Markku Lahtinen WorldSkills 2005 Helsinki – markkinointiviestintä.....	53
Henri Nordenswan WorldSkills 2005 Helsinki – akkreditointi.....	59
Hannele Marttiini ja Immo Pylvänen Valmennus kohti WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuja	65
Sirkka-Liisa Kärki Ammattitaitokilpailut liittyvät monipuolisesti koulutuksen kehittämiseen – Opetushallitus toimijana WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuissa.....	77
Marianne Pethman Opetushallituksen toteuttamat opastetut kierrokset.....	83
Kati Lundgren Global Skills Villagessa luotiin kansainvälisiä kontakteja	85
Tarja Hämäläinen & Nina Marinos WorldSkills 2005 Helsinki – kilpailijoiden ja experttien viralliset retket Porvooseen.....	89
Markku Lahtinen, Jukka Lerkkanen & Ritva Sopenan Opintopolku St. Gallenista Helsinkiin – opintopoluilta vaihtoehtoja ammatilliseen tulevaisuuteen	95

Lasse Seppänen WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailujen tulokset laskettiin Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kehittämällä järjestelmällä 101	Hannu Hassinen Festo mekatroniikkalajin järjestäjänä 119
Heikki Saarinen WorldSkills 2005 Helsinki – toimijakoulutukset ja tutkimushankkeet.... 105	Anneli Manninen Teknoliateollisuus WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuissa 121
Pertti Myllyselkä WorldSkills-kilpailut ammatillisen koulutuksen kehittäjänä 109	Klaus Viljanmaa Urho Viljanmaa Oy:n ja Jalaksen yhteistyö kisajärjestäjän kanssa 125
Elisa Helavuori Electrolux: yhteistyö jatkuu kisojen jälkeenkin 113	Heikki Saarinen Mitä nuoret ajattelivat WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuista? 127
Mikael Malmsten Kaikki ruuvit tallella?..... 115	Kirjoittajat 133

WorldSkills 2005 Helsinki

– ammattitaidon MM-kilpailut 26.–29.5.2005

- ◆ Joka toinen vuosi järjestettävät ammattitaidon MM-kilpailut alle 23-vuotiaille nuorille
- ◆ Kilpailun järjesti isäntäorganisaatio Skills Finland ry saumattomassa yhteistyössä kilpailusta vastaavan WorldSkills-järjestön kanssa
- ◆ 118 000 kävijää, perjantaina Messukeskuksen kävijäennätys 42 559 vierasta
- ◆ 39 virallista kilpailulajia (joista 5 demolajia)
- ◆ 3 kansallista lajinäytöstä: lähihoitaja, somistus, metsäkoneen käyttö
- ◆ muut lajinäytökset: kipsityöt ja tienrakennus (Ranska)
- ◆ 696 kilpailijaa ja 636 eksperttiä, 38 jäsenmaata + Viro ja Venäjä
- ◆ Suomi 4. paras: 4 kultaa, 1 hopea, 3 pronssia, lisäksi 17 diplomia (Sveitsi 5+7+6+10) Korea (3+8+5+15), Saksa (4+4+2+11)

Ammattilaiset – tulevaisuuden rakentajat

Suomi voi pärjätä vain korkean osaamisen ja ammattitaidon avulla. Työelämän muutokset ovat olleet nopeita. Koulutusjärjestelmä on kehittynyt muutosten myötä. Minä uskon elinikäiseen oppimiseen. Siksi työntekijöiden mahdollisuudet ammattitaidon päivittämiseen ja jatkokoulutukseen pitää varmistaa. Jotta uusia ammattiosaajia löytyisi, ammatillisen koulutuksen arvostuksesta ja houkuttavuudesta on pidettävä huolta.

Vuotta 2005 on vietetty meillä Ammattiosaajan vuotena. Vuosi on tarjonnut mahdollisuuksia vahvistaa ammatillisen koulutuksen arvostusta ja tehdä tunnetuksi ammatillista koulutusta ja ammattiosaamista.

Teemavuosi huipentui ammattitaitokilpailuihin. Vuoden päätahtuma oli 25.5.–1.6. 2005 järjestetty WorldSkills 2005 Helsinki – ammattitaidon MM-kilpailut Helsingin Messukeskuksessa. Kilpailu oli ammattiosaamisen näyteikkuna ja antoi elinkeinoelämälle tilaisuuden markkinoida omaa alaansa nuorille osaajille. Kilpailu oli kaikkien aikojen suurin Messukeskuksessa järjestetty tapahtuma. Tunsin ylpeyttä kaikkien nuorten osaamisesta – erityisen iloinen olin suomalaisten nuorten pärjäämisestä.

Helsingissä 5.9.2005

Tuula Haatainen
Opetusministeri

*Opetusministeri
Tuula Haatainen.
Kuva: Kimmo Räisänen*

Lukijalle

WorldSkills 2005 Helsinki – ammattitaidon MM-kilpailut olivat menestys monella tavalla. Nuorten ammatillinen huippuosaaminen oli erinomaisesti esillä, kilpailujärjestelyt onnistuivat erittäin hyvin, Suomen maajoukkue ylsi kaikkien aikojen parhaimpaan menestykseen, yhteistyö kisajärjestäjien välillä kasvoi merkittävästi, kansainvälinen yhteistyö eri Skills-toimijoiden välillä lisääntyi ja kisojen kehitystyö eteni monella osa-alueella. Vaikka kilpailut olivat kiistattomasti suuri menestys, löytyy järjestelyistä, maajoukkueen valmennuksesta, koulutuksesta sekä kansainvälisestä yhteistyöstä myös monenlaisia kehittämiskohteita ja -tarpeita.

Tässä julkaisussa raportoivat ja arvioivat WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailujen toteutusta ja tuloksia useat kilpailuorganisaatioon ja kisojen yhteistyökumppaneihin kuuluvat henkilöt. Kirja antaa hyvän kuvan koko suuren tapahtuman suunnittelusta, toteutuksesta, yhteistyöstä ja tuloksista. Kirjassa nousee vahvasti esille opetushallinnon, oppilaitosten, yritysten ja työmarkkinajärjestöjen välinen yhteistyö. Raporteissa korostuu myös opiskelijaryhmien mukanaolo kilpailujen eri osa-alueiden toteutuksessa. Kilpailut antoivat opiskelijoille erinomaisen tilaisuuden työskentelyyn kansainvälisessä huippuosaamisen tapahtumassa, ja nuorten palautteiden perusteella kyseessä oli kiinnostava ja innostava oppimisen ja kehittymisen tilaisuus.

Julkaisun artikkelit ovat hyödyllistä luettavaa ammattitaitokilpailuja järjestäville henkilöille, ammattitaitovalmentajille, tuleville kilpailijoille ja kaikille henkilöille, jotka ovat kiinnostuneita ammatillisen osaamisen ja koulutuksen kehittamisestä.

Tämän kirjan julkaisijana on Hämeen ammattikorkeakoulu, jonka hallinnoiman ESR-rahoitteen AKVA-projektin (Ammattitaidon kohottaminen valmennus- ja kilpailutoiminnalla) tavoitteena on kehittää ammattitaitokilpailu- ja valmennustoimintaa. Kirja on tehty läheisessä yhteistyössä Skills Finland ry:n kanssa.

Suuret kiitokset kaikille kirjoittajille hyvästä WorldSkills 2005 Helsinki – ammattitaidon MM-kilpailujen eri osa-alueiden raportoinnista ja arvioinnista. Kirja antaa merkittävän lisän kisoissa syntyneiden kokemusten hyödyntämiselle.

Hämeenlinnassa syyskuussa 2005

Heikki Saarinen
AKVA-projektin projektipäällikkö

Timo Lankinen

WorldSkills 2005 Helsinki

– maailmanluokan ammattitaitokilpailu ja suuri menestys

WorldSkills -kilpailut suomalaisen ammattikasvatuksen kärkihanke ja Ammattiosaajan vuoden 2005 päätapahtuma

Ammattitaidon MM-kilpailujen suunnittelu ja toteuttaminen oli suomalaisen ammattikasvatuksen kärkihanke. Kilpailut järjestettiin WorldSkills -järjestön historiassa 38. kertaa. Kilpailujen ja niiden oheistapahtumien suunnittelu ja toteutus vaativat laajaa ja syvää koulutuksen järjestäjien, yritysten, WorldSkills -järjestön ja sen eri maiden jäsenjärjestöjen yhteistyötä. Koko viisivuotinen projekti on ollut valtava ja menestyksellinen ponnistus Skills Finland ry:lle, joka on vastannut kilpailusta Suomessa.

Ammattitaidon MM-kilpailut olivat kansallisen Ammattiosaajan vuoden 2005 päätapahtuma – ammattiosaamisen juhla. Vuosi 2005 on Suomessa Ammattiosaajan teemavuosi, jolla vahvistetaan ammatillisen koulutuksen arvostusta ja vetovoimaa

- ♦ tuomalla esiin ammattiosaamisen merkitystä yhteiskunnalle, työelämälle sekä yksilöille,
- ♦ tekemällä tunnetuksi ammatillisen koulutuksen käytännönläheisyyttä ja monimuotoisuutta,
- ♦ tekemällä tunnetuksi koulutuksen uudistuksia,
- ♦ edistämällä koulutuksen sekä työ- ja elinkeinoelämän yhteistyötä sekä

- ♦ edistämällä koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden kehittämistä.

Yhteiskunnan ja työelämän muuttuessa ja kansainvälisyessä ammattitaidon ja ammatillisen koulutuksen laatu ja arvostus ovat erityisen huomion kohteena. Yhteinen näkemys ammattiosaamisen merkityksestä globaalissa kilpailussa ja toisaalta sosiaalisen koheesion säilyttämisessä ovat synnyttäneet syvenevän kansainvälisen yhteistyön ammatillisen koulutuksen alalla. Euroopan Unionissa toteutetaan Lissabon-strategiaan kuuluvaa Kööpenhamina-prosessia, jossa EU:n jäsenmaat yhdessä etsivät keinoja ammatillisen koulutuksen laadun ja arvostuksen parantamiseksi eurooppalaisten työmarkkinoiden synnyttämiseksi. Toinen merkittävä kansainvälinen yhteistyöfoorumi on WorldSkills -järjestö ja joka toinen vuosi järjestettävät nuorten ammattitaidon MM-kilpailut.

Ammattikoulutuksen tehtäväkuva ja haasteet

Suomalainen ammattikoulutus huolehtii monista tehtävistä. Keskeisiä ammattikoulutuksen tehtäväalueita ovat

- ♦ valmistaa yksilöt siirtymään työmarkkinoille tai ammatista toiseen (työelämän vaatimusten mukainen ammattiosaaminen),

- ♦ varustaa yksilöt siten, että he voivat toimia aktiivisina työssä ja kansalaisina (elinikäinen oppiminen: osaamisen päivittäminen ja syventäminen),
- ♦ edistää elinkeinojen kilpailukykyä ja innovaatioita (aluekehitys: kilpailukyky, taloudellinen kasvu ja työllisyys),
- ♦ toimia jatko-opintoväylänä etenkin ammatti-korkeakouluihin,
- ♦ vastata oppijoiden yksilöllisiin osaamistarpeisiin – ammatillisesta huippuosaamisesta erityisopetukseen, nuorista kypsemmän iän saavuttaneisiin sekä
- ♦ syrjäytymisen ehkäisy ja yhteiskunnan koheesio.

Toimintaympäristön muutoksen vuoksi ammattikoulutukseen kohdistuu lähiaikoina suuria haasteita. Näitä ovat mm. aikaisempaa yksilöllisempiin osaamistarpeisiin vastaaminen, työpaikalla tapahtuvan oppimisen laajentaminen, syvenevä kansainvälistyminen, teknologisen muutoksen hallinta ja laajeneva syrjäytymisen ehkäiseminen.

Keskeisimmät ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi asetetut tavoitteet ovat koulutuksen laadun, työelämävastaavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen. Näitä on viime vuosina korostettu mm. liittämällä ammatilliseen peruskoulutukseen työssäoppiminen, laajentamalla oppisopimuskoulutusta, varmistamalla osaamista ammattiosaamisen näyttöillä, korostamalla työelämän osapuolten osallistumista sekä vahvistamalla ohjausjärjestelmää tuloksellisuusrahoituksella ja siirtämällä päätösvaltaa koulutuksen järjestäjille, jotta ne voivat ottaa paremmin huomioon työelämän tarpeet.

WorldSkills -kilpailut – nuorten ammatin huippuosaajien globaali näyttämö

WorldSkills –kilpailut kokosivat Helsinkiin sitoutuneimmat ja työssään täydellisyyspyrkivät nuoret alle 23-vuotiaat ammatin huippuosaajat. 38 maasta lähtöisin olleet nuoret asettivat tietonsa, taitonsa ja osaamisensa vertailtavaksi – kilpailu mittaa osaamista maailman huipputasolla. Vaatimustaso on asetettu WorldSkills –järjestön kilpailukuvauksissa ja –tehtävissä palvelujen ja teollisuuden normitusten mukaisesti kansainvälisesti korkealle tasolle ja kilpailu on kivikova. Kaikkiaan kilpailuun osallistui lähes 700 kilpailijaa – maailmanmestaruuksista kamppailtiin 39 ammatissa.

Kilpailun järjestäminen vaatii saumatonta yhteistyötä isäntäorganisaation ja WorldSkills –organisaation kesken

WorldSkills -tapahtuman ja kilpailujen järjestäminen sekä onnistunut toteutus vaativat saumatonta yhteistyötä isäntäorganisaation ja WorldSkills –järjestön välillä. Kilpailua ei voi järjestää isäntämaa yksin. Isäntänä toimiva Skills Finland ry vastasi kilpailupaikkojen rakentamisesta, varustamisesta ja materiaaleista sekä toiminnasta yhdessä sopimus-kumppaniensa kanssa. Varsinaisen kilpailun toteutus on WorldSkills –järjestön vastuulla. WorldSkills –järjestön pääasiallisia toimijoita ovat tällöin kansallisten jäsenorganisaatioiden lähettämät vapaaehtoiset (viralliset ja tekniset delegaattit sekä ekspertit) ja järjestön pääsihteeri yhdessä pienen sihteeristön kanssa.

Ekspertit valmistelevat kansainvälisissä valmisteluryhmissä kilpailujen toteutussuunnitelmat, laativat tehtävät ja toimivat tuomareina kilpailussa. He myös valmistelevat työelämän ja kilpailun ke-

hityksen vaatimat muutokset lajikuvauksiin ja tehtävät seuraavia kilpailuja varten. WorldSkills –kilpailussa ekspertit tekevät poikkeuksellisen merkittävän ja vaativan työrupeaman kahden viikon aikana – aamusta iltaan monikansallisissa ryhmissä. Toisaalta parempaa näköalapaikkaa ja verkostoa ammattialan ja sen vaatiman ammattitaidon kansainväliseen kehittämiseen ei varmasti löydy. Eksperttien rooli on myös muuttunut teknisen kehityksen mukana: virtuaalinen työskentely WorldSkills –järjestön asiantuntijaverkossa antaa mahdollisuuden valmistelutehtäviin ja alan osaamisen kehittämiseen ajasta ja paikasta riippumatta. Suomessa ekspertin tehtävästä on muodostumassa jatkuva, ei vain yhtä kilpailua koskeva. Eksperttien asemaan ja tehtävään tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uskon ekspertin tehtävien muodostuvan jatkossa kilpailluiksi, koska tehtävä on mitä keskeisin näköalapaikka. Toisaalta tärkeää on kasvattaa eksperttien joukkoa sellaiseksi, että kullakin alalla voisi jatkossa olla useampia henkilöitä, jotka voivat muodostaa ammattialan koulutuksen ja huippuosaamisen kehittämisen kärkijoukon.

Kilpailun toteuttamisesta vastaa WorldSkills –järjestössä sen tekninen komitea, johon kukin jäsen asettaa teknisen delegaatin. Tekniset delegaattit toimivat komitean jäsenyyden lisäksi keskeisimmissä tehtävissä mm. lajien päätuomareina, muutoksenhakuelimissä, työturvallisuuselimissä ja laadun arvioijina. Helsingin WorldSkills –kilpailussa teknisen komitean puheenjohtajina toimivat Liam Corcoran (IE) ja Veijo Hintsanen (FI), jotka valittiin tehtävään WorldSkills –järjestön kokouksessa Hong Kongissa toukokuussa 2004. Kilpailun kehittämiseksi molemmat tekivät poikkeuksellisen merkittävän työn vuoden kuluessa – työn joka on vaatinut molemmilta todellista WorldSkills –henkeä, sitoutumista, valtavaa ajankäyttöä ja ennen kaikkea osaamista.

Kilpailulajeissa esillä laaja elinkeino- ja työelämän kirjo

WorldSkills -kilpailun lajit edustivat monia teollisuuden ja palvelujen ammatteja. Uusia kilpailulajeja olivat kuljetusteknologia (Transport technology) ja tietoliikenneasennus (Telecommunications Distribution Technology). Kilpailulajit päätettiin järjestön kokouksissa Hong Kongissa 2004. Järjestön päätöksenteossa uusista lajeista päättäminen ja lajien lakkaamisesta päättäminen on yksi keskeinen asia, koska lajimäärän kasvattaminen ei ole kilpailun toteuttamisen kannalta taloudellisesti mahdollista. Kilpailulajeista ja niiden sisällöistä käydään ymmärrettävästi vilkasta keskustelua niin kansallisella tasolla kuin järjestön valmisteluelimissä. Tavoitteena on, että lajit heijastaisivat työelämän viimeisimpiä vaatimuksia ammattialoilla. Toisaalta joudutaan ottamaan huomioon työn ja palvelujen erot eri jäsenmaissa sekä se, että kilpailu liittyy useimmissa maissa koulutusjärjestelmään. Virallisten kilpailujen lisäksi kussakin WorldSkills –kilpailussa järjestetään kansallisia ja kansainvälisiä lajinäytöksiä sekä monenlaisia ammattien ja mahdollisten tulevien kilpailulajien esittelyjä. Helsingin kilpailussa kansallisina lajinäytöksinä olivat somistus, metsäkoneen käyttö, lähihoitajan työ ja kansainvälisinä lajinäytöksinä tierakennustekniikka ja kipsityöt.

WorldSkills -kilpailu kokoaa yhteen tuhansia ammattiosaamisesta ja sen kehittämisestä kiinnostuneita hallitusten, työ- ja elinkeinoelämän sekä koulutuksen asiantuntijoita ja päättäjiä ympäri maailman. Maailmanluokan tapahtuman oheen järjestetäänkin nykyisin laajeneva joukko muita tapahtumia, jotka voivat tukea kilpailun tavoitteiden saavuttamista.

Kilpailujen oheistapahtumat korostavat keskinäistä oppimista globaalilla tasolla

WorldSkills -kilpailun yhteyteen luotiin Helsinkiin ensimmäistä kertaa Global Skills Village. Tavoitteena oli luoda tapahtumakonsepti, joka saattaisi yhteen ja uudenlaiseen vuorovaikutukseen kilpailuja seuraavat opettajat ja työpaikkaohjaajat, koulutuksen järjestäjät ja oppilaitokset, työnantajat, työelämän järjestöt sekä hallitusten edustajat. Alkusysäys kehitykselle luotiin UKSkills- ja Skills Finland -järjestöjen toimijoiden kesken. Global Skills Village ja siihen liitetyt seminaarit ja konferenssit (mm. WorldSkills Leader's Forum ja lähes 20 muuta kansainvälistä seminaaria), taide- ja muut esitykset sekä performanssit antoivat uuden mahdollisuuden asiantuntijoiden tiedon ja kokemusten jakamiseen, uusien verkostojen luomiseen, hyvien käytäntöjen esittelyyn – keskinäiseen oppimiseen globaalilla tasolla. Global Skills Village -tapahtuman ja seminaarien suunnittelusta vastasi Skills Finland ry yhdessä WorldSkills-jäsenorganisaatioiden ja Opetushallituksen kanssa. Keskeisimmän panoksen Global Skills Villagen onnistumiselle Suomessa antoi Opetushallitus, jonka johto ja ammatillisen koulutuksen asiantuntijat sitoutuneesti vastasivat monikansallisen kylän toimivuudesta tapahtumien yhteydessä. Muita oheistapahtumia olivat suomalaisten ammattikoulutuksen järjestäjien koulutusmessut (Education and Training Expo), sponsorikylä, kansainvälinen tutkijakonferenssi Youth and Work Culture 2005, elinkeinoelämän nuorisotapahtuma Backstage sekä monet yritysten, koulutuksen järjestäjien, lähetystöjen jne. sidosryhmilleen ja vierailleen järjestämät vierailut, seminaarit ja muut tapahtumat.

Media nosti hyvin esille ammattiosaamisen merkityksen ja roolin yhteiskunnassa

WorldSkills 2005 -kilpailut nostivat merkittävästi yleistä kiinnostusta nuoriin ammattiosaajiin sekä ammatilliseen koulutukseen ja osaamiseen. Ammattikoulutus ja nuoret ammatin osaajat olivat näkyvästi esillä mediassa. Media monella tavalla korosti ammattiosaamisen merkitystä ja sen roolia nykyaikaisen yhteiskunnan kehittämisessä. Kaikkiaan kilpailua seurasi Helsingin Messukeskuksessa 118 000 ihmistä – tapahtuma oli Helsingin messukeskuksen historian suurin ja kahtena päivänä tehtiin myös uudet päivittäiset kävijäennätykset (yli 42 000 vierailijaa/päivä).

Keskeisin viestinnän kohde olivat suomalaiset peruskoululaiset, jotka tekevät omia ura-, koulutus- ja ammatinvalinnan suunnitelmiaan. Ammattitaitokilpailuista, Ammattiosaajan vuodesta ja WorldSkills 2005 -tapahtumasta tiedotettiin kaikille peruskoulun 8- ja 9-luokkalaisille Ammatillinen-lehdessä. Opetushallitus ja ammatillisen koulutuksen järjestäjät alueillaan suuntasivat tiedotus- ja viestintätoimia peruskoulujen opettajistolle. Opettaja-lehti markkinoi tapahtumaa useimmissa numeroissaan opettajille, opinto-ohjaajille, kouluille ja koulutuksen järjestäjille. Teknologiateollisuus ry, Teollisuuden nuoriso-ohjelma ja sen KouluCoachit, osa kauppakamareista, rakennusteollisuuden järjestöistä ja muista työelämäorganisaatioista otti osaa viestintätoimiin. Kaikki mainitut toimijat myös kustansivat peruskouluoppilaiden, -opettajien ja -opinto-ohjaajien vierailuja tapahtumaan.

Kilpailujen järjestämisen haasteelliset tavoitteet asetettiin vuonna 2000 – ammattiosaamisen arvostus uudelle tasolle

Suomi, ensimmäisenä pohjoismaana, sai 38. WorldSkills -kilpailujen järjestämisoikeudet järjestön 50-vuotisjuhlakokouksessa Lissabonissa vuonna 2000. Kilpailijana oli Japani, joka samalla sai vuoden 2007 kilpailujen järjestämisoikeudet. Tuolloin asetimme tavoitteeksemme, että kilpailut ja niihin valmistautuminen

- ◆ parantavat ammatillisen koulutuksen arvostusta ja korostavat työelämässä tarvittavien taitojen ja osaamisen asemaa,
- ◆ kehittävät ammattikoulutuksen laatua, erityisesti kohottaen osaamisen tasoa ja korostaen ammatillisen huippuosaamisen merkitystä,
- ◆ uudistavat ja vahvistavat kansallisten ammattitaitokilpailujen järjestelmää ja niiden roolia ammattikoulutuksen ja osaamisen tason kohottajana sekä
- ◆ rakentavat uusia kansallisia ja kansainvälisiä ammattiosaamisen verkostoja keskinäisen oppimisen vahvistamiseksi ja ammatillisen koulutuksen toimijoiden kansainvälisen toimintakyvyn vahvistamiseksi.

Hakemuksemme perusteena oli, että tavoitteenamme on edistää ammattitaitokilpailujen kehittymistä välineeksi, jolla ammattiosaamisen arvostusta ja tasoa voidaan kohottaa. Samalla edistämme korkealaatuista ammatillista koulutusta ja siihen hakeutumista, turvaamme ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta ja yrittäjyyden edellytyksiä sekä edistämme yritysten kilpailukykyä.

Vuosina 2001 – 2005 olemme toteuttaneet monia hankkeita, jotka ovat luoneet pohjaa sille, että onnistumme tavoitteissamme. WorldSkills 2005 Hel-

sinki -tapahtuma ei ole ollut yksinomaan kilpailutapahtuman ja sen oheistapahtumien järjestäminen Helsingin messukeskukseen touko-kesäkuussa 2005.

Ammattitaitokilpailujen perhe ammattiosaamisen laadun kohottajana ja ammattiosaajien esille tuojana

Kansallisena tavoitteena on ollut edistää ammattitaitokilpailujen kehittymistä välineeksi, jolla ammattiosaamisen arvostusta ja tasoa voidaan kohottaa. Olemme vastanneet haasteeseen luomalla kansallisten ammattitaitokilpailujen perheen, joka kohottaa ammattiosaamisen laatua ja tuo ammattiosaajat esille. Ammattitaitokilpailuista on tullut kansallisesti merkittäviä tapahtumia. Merkittävin muutos on saatu tuomalla ammattiosaaminen esille ja ulos oppilaitosten ja työpaikkojen seinien sisältä.

Taitaja SM-kilpailut järjestetään sijoittaen mahdollisimman monta ammattialan kilpailua saman katon alle yleensä alueen suurimman messukeskukseen suojiin. Tapahtumaa täydentävät koulutusmessut ja monet ammattialojen näytökset. Vuotuiset Taitaja-kilpailut kokoavat satoja nuoria kilpailijoita oppilaitos-, alue- ja alakohtaisiin karsinta- ja semifinaalikiilpailuihin. Taitaja SM –kilpailut yhdessä koulutusmessujen kanssa kolmipäiväisinä kilpailuina kiinnostavat kävijämäärillä mitattuna 30 000 – 50 000 suomalaista vuosittain. Median alueellinen kiinnostus ammattiosaamiseen on noussut tapahtumien avulla merkittävästi. Taitaja-kilpailujen järjestämisoikeuksista kilpaillaan: Lahti 2001, Imatra 2002, Jyväskylä 2003, Seinäjoki 2004, Turku 2005, Tampere 2006, Joensuu 2007, Espoo 2008, Vaasa 2009. Taitaja-kilpailut kehittävät ammattikoulu-

tusta monin tavoin, mm. ammattiosaamisen näyttöjen ja ammatilliseen huippuosaamiseen valmentamisen malleja kehittäen sekä tarjoavat esille alu-
eiden ammattiosaamisen kirjon peruskouluoppilaiden ja ammatin valintaa tekevien avuksi.

Peruskoulun 9-luokkalaisille on kehitetty ammatinvalinnan tueksi ja vahvistamaan koulutuksen ja työelämän kytkentää leikkimieliset Taitaja9-kilpailut, joiden valtakunnalliset loppukilpailut järjestetään Taitaja SM –kilpailujen yhteydessä.

Ammattiopettajia, työpaikkaohjaajia ja muuta henkilöstöä on Hämeen ammattikorkeakoulun toimesta koulutettu ammattitaitokilpailutoiminnan asiantuntijoiksi ja ammatillisen huippuosaamisen valmennustoimintaan. Kaikkiaan prosessin aikana on koulutettu yli 3000 henkilöä.

Olemme kehittäneet huippuvalmennusjärjestelmän ja koonneet valtakunnallisen Skills-valmennusverkoston ammattiopistoista ja valmennusyri-
tyksistä. Valmennuksen tavoitteena on synnyttää uusia koulutusmalleja nuorten ammatin huippuosaajien kehittämiseksi koulutuksen ja elinkeinoelämän yhteistyönä. Valmennuksen aikana nuoret voivat suorittaa jatkotutkintoja ja niiden osia.

Olemme vahvistaneet merkittävästi suomalaisten osallistumista kansainvälisiin ammattitaitokilpailuihin. Suomalaisten menestyksen kasvu WorldSkills –kilpailuissa kuvastaa parempaa valmistautumista, mutta myös vertaa suomalaista osaamista maailman kärkitasoon. Globaaleilla markkinoilla menestys on usein osaamisen varassa. Vaikka kilpailussa ovat esillä ammatin huippuunsa hallitsevat nuoret yksilöt, voidaan menestyksestä tehdä päätelmiä myös koulutusjärjestelmiä vertaillen. Kilpailu osoittaa eri maiden suhtautumista ammattiosaamiseen ja sen kehittämiseen. Se myös osoittaa suomalaisil-

le, kuinka kovasti joudumme tekemään työtä pysyäksemme maailman kehittyneiden kansakuntien joukossa ja turvaamaan hyvinvointimme.

Olemme olleet vahvasti mukana WorldSkills –järjestön kehittämisessä kehittämällä kilpailutoimintaa ja itse järjestön toimintaa. Järjestö tarjoaa suomalaisille ammattiopettajille ja etenkin alojen eksperttiryhmissä työskenteleville merkittäviä näköalapaikkoja maailmanlaajuisesti. Uudenlaiset yhteistyöverkostot niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla ovat niitä seikkoja, joiden merkitystä ei voi aliarvioida. Kaikkien ammatillisesta osaamisesta ja sen kehittämisestä kiinnostuneiden opettajien ja työpaikkaohjaajien tulisi osaltaan voida olla osallisena näissä verkostoissa. Verkostoituminen tarjoaa huomattavia etuja ammattiosaamisen kehittämiseen. Etenkin kansainvälinen WorldSkills –verkosto on järjestön uuden virtuaalisen työskentelytavan mukana saavuttamassa aivan uusia ulottuvuuksia. Ammattialan osaamisen monipuolisen kehittämisen, ml. arvioinnin ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittäminen, tukena ja virikkeenä voi toimia globaali toimijaverkosto – tässä haastetta ja kansainvälistymisen mahdollisuuksia suomalaisille opettajille ja työpaikkaohjaajille.

WorldSkills 2005 Helsinki kilpailu- ja oheistahtumat suurtahtumana menestys

Olemme onnistuneet WorldSkills 2005 Helsinki kilpailu- ja oheistahtumien järjestämisessä Helsingissä touko – kesäkuussa 2005. Tapahtuma oli ammattiosaamisen ja nuorten ammattilaisten juhla – Ammattiosaajan vuoden päätapahtuma. Suurtahtuma, jonka järjestäminen on ollut suuri haaste Skills Finland ry:lle ja kaikille sen jäsenorganisaatioille ja yhteistyökumppaneille. WorldSkills –tapah-

tuma oli myös poikkeuksellinen organisointihaaste. Muista suur tapahtumista WorldSkills poikkeaa mm. moniulotteisuutensa vuoksi. Tarvittiin asian tunteista, joka yhdistää ammatillisen koulutuksen tunteista, suur tapahtumien järjestämisen osaamisen, suomalaisten ja ulkomaisten tuotanto- ja palveluyritysten tunteista sekä kansainvälisen ammattitaitokilpailutoiminnan. Yli 90 000 m² rakentaminen kahdessa viikossa moderniksi tuotanto- ja palveluyritykseksi 700 kilpailijalle ja 1 000 tuomarille ja toimitsijalle on yksi esimerkki ainutlaatuisesta haasteesta. Uusien koneiden, laitteiden, ohjelmistojen, verkkojen ja materiaalien määrä on varmasti Suomen tähänastinen ennätys. Missään muussa tapahtumassa ei ole aikaisemmin rakennettu täydellisesti toimivia tuotanto- ja palveluympäristöjä tässä laajuudessa. Tämän lisäksi kävijämäärä (118 000, joista noin 8 000 ulkomaalaista) on poikkeuksellisen suuri ja sen palvelutarpeet ja rakenteet asettivat suuria haasteita.

Erityinen haaste oli myös ammatillisen koulutuksen järjestäjien osallistuminen kansalliseen kehittämishankkeeseen. Hankkeen toteutus yhdisti poikkeuksellisen laajasti ammatillisen koulutuksen järjestäjät yhteisen toteutuksen taakse. Ammattikoulutuksen järjestäjät vastasivat pääosasta kilpailulajien toteutuksesta Helsingin Messukeskuksessa, osasta delegaatioille suunnatuista ja muista palveluista sekä myös merkittävästi avajais- ja päätösjuhlien tuotannosta. Vahva ammatillisen koulutuksen järjestäjäkenttä lunasti ja ylitti kaikki odotukset, jotka sille oli asetettu. Ennakkoon järjestämisoikeuksia haettaessa oli jo arvioitu, että vahva järjestäjäkenttä, joka vuosittain investoi merkittävästi koulutuksessa tarvittavaan koneistukseen ja varustukseen muodostaa vahvan toteuttamis pohjan. Opettajiston ja opettajajärjestön erityisen myönteinen suhtautuminen on myös ollut menestyksen taustavaikutin.

Suomalainen elinkeinoelämä ja suuri yleisö eivät kovinkaan hyvin tunteneet WorldSkills-tapahtumaa ennakkoon. Nyt kilpailun jälkeen yhä useamman silmät ovat avautuneet. Niin kuin usein on havaittu, vain omakohtaisesti koetulla ja omin silmin, korvin ja tuntein aistitulla on merkitystä. Nyt koki joita on jo moninkertainen määrä. Nyt WorldSkills-kilpailu ei enää ole "The World's best kept secret". Yritysten ja elinkeinoelämän osallistuminen olisi voinut olla vahvemmassa asemassa, jos ne olisivat aiemmin tunteneet tapahtuman ja sen luonteen paremmin. Nyt tilanne jäi markkinointitoimien varaan, jotka eivät mitenkään voi korvata omakohtaista kokemusta. Markkinointia olisi myös voinut olla enemmän, mutta tapahtuman talouden turvaamiseksi toimet ajoitettiin voimallisemmin vasta keväälle 2005. Yritysten mielenkiintoa vähensi myös se, että Helsingissä järjestettiin samana kesänä myös toinenkin suur tapahtuma, Yleisurheilun MM-kilpailut. Kahden suur tapahtuman välille saatiin eräissä yritystoiminnoissa rakennetuksi synergiaetuja. Tästä huolimatta WorldSkills-tapahtuman taakse ja tukijoiksi voitiin kerätä merkittävä joukko yrityksiä ja elinkeinoelämän järjestöjä. WorldSkills-tapahtumassa mukana olleiden yritysten uskon saaneen monenlaista etua tuotteidensa ja palvelujensa markkinointiin. Etenkin katson mukana olleiden yritysten ja elinkeinoelämän järjestöjen parantaneen ammattitaitoisen osaavan työvoiman saatavuutta tulevaisuudessa ja kehittäneen koulutuksen ja työelämän yhteistyötä. Toivon, että suhteet yritysten ja koulutuksen järjestäjien kesken rakentuvat yhtä myönteisellä tavalla, koska suomalaisen menestyksen keskeisin ydin on juuri näiden kahden vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä.

WorldSkills-tapahtuman toteutus ei olisi ollut mahdollinen ilman opetusministeriön ja Suomen itsenäisyyden juhlarahaston SITRAn merkittävä panostusta tapahtuman suunnitteluun, toteutuk-

seen ja levitykseen. Opetusministeriö on suoran tuen lisäksi tukenut ammatillisen koulutuksen järjestäjiä niiden edistäessä ammatillisen koulutuksen vetovoimaa.

WorldSkills nostanut ammattiosaamisen ja ammatillisen huippuosaamisen sekä niiden merkityksen esille suomalaisessa yhteiskunnassa

WorldSkills 2005 Helsinki –hanke on siten monipuolinen ammatillisen osaamisen ja koulutuksen kehittämishanke. Sen tavoitteet ovat olleet laajat ja haasteelliset. Yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttaminen on kiinni myös siitä, kuinka onnistuneesti eri osakokonaisuudet saadaan toteutetuiksi. WorldSkills hankkeen toteutusta arvioitaessa voi todeta, että olemme onnistuneet useimmista tavoitteistamme ja toteutuksissa varsin hyvin. Sekä kansainväliset WorldSkills –järjestön arvioinnit että kansalliset arvioinnit osoittavat varmasti myös ongelmia ja kehittämiskohteita, mutta tämänkaltaista hanketta ei voi etukäteen harjoitella käytännössä.

Arvioin, että WorldSkills on nostanut ammattiosaamisen ja ammatillisen huippuosaamisen ja niiden merkityksen esille suomalaisessa yhteiskunnassa sekä edistänyt ammatillisen koulutuksen vetovoimaa ja arvostusta maassamme. Asia herättää jatkossa yhteistä ja alakohtaista pohdintaa ja toimenpiteitä. Olemme havahtuneet sen tosiseikan tunnustamiseen, ettei Suomi menesty ja voi turvata hyvinvointiaan yksinomaan korkeakoulutusta ja tutkimusta korostamalla – niin merkittäviä kuin niiden vahva kehittäminen on myös tulevana vuosina. Ammattiosaamisen kehittämisessä tärkeätä on vahvistaa koko suomalaisen elinkeino- ja työelämän tarvitseman osaamisen ketjua: palvelujen ja tuotannon

innovaatiot on toteutettava ja niitä myös synnytetään kaikilla osaamisen tasoilla.

WorldSkills on antanut meille näytön todella erinomaisesta ammatillisesta huippuosaamisesta. Kansainvälisten tutkimustulosten perusteella on osoitettu selkeä korrelaatio ammattikilpailujen ja osaamisen menestystekijöiden välillä. Ammattitaitokilpailut edistävät korkeaa motivaatiota ja kilpailu- myönteistä ilmapiiriä ja henkeä, ne kehittävät kykyä suunnitella ja organisoida työtä tehokkaasti, ne vahvistavat ymmärrystä ja tietoisuutta korkean laadun ja osaamisen merkityksestä nykyaikaisessa yhteiskunnassa, ne kehittävät taitoa ja kestävyyttä työskennellä paineen alla sekä vahvistavat sosiaalisia ja viestinnällisiä taitoja (From competence to excellence: achieving excellence in vocational skills. Learning and Skills Development Agency, 2002, UK). Ammattitaitokilpailujen pohjalta on hahmotettu myös ammatillisen huippuosaamisen opetussuunnitelma, jolloin kilpailutoiminnan vaikutukset ulottuisivat syvällisemmin kaikkeen ammattikoulutukseen (A cut above: customising a curriculum for excellence in skills development. Learning and Skills Development Agency 2004). Esimerkit korostavat suomalaisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan suuntaamisen tarvetta ammatilliseen huippuosaamiseen ja sen esimerkkien ulottamista kehittämään kaikkea koulutusta.

Ammattitaitokilpailut ovat ammatillisen huippuosaamisen näyttämöitä. Kilpailut vaikuttavat monella tavalla koulutukseen. Tulevaisuuden keskeisiä haasteita on, että ulottaa suomalaista tutkimus- ja kehittämistoimintaa ammatillisen huippuosaamisen vaikutuksiin ammatilliseen koulutukseen ja ammatilliseen kasvuun. Kysymys on kilpailujen vaikutuksista etenkin ammatilliseen koulutukseen: kuinka paljon voimme ottaa opiksi kilpailuista ja niihin valmistautumisesta sekä yleensä ammatilli-

sesta huippuosaamisesta kaikessa ammattikoulutuksessa?

WorldSkills on antanut meille puitteet kehittää uusia kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja ammattiosaamisen kehittämiseksi. Verkostot ja keskinäinen oppiminen edistävät parhaimmalla tavalla ammattiosaamisen arvostusta ja levittävät WorldSkills-järjestön missiota: edistää maailmanlaajuista tietoisuutta siitä, miten keskeisessä asemassa ammattiosaaminen ja ammattipätevyys taso ovat, kun tavoittelemme taloudellista menestystä ja yksilön henkilökohtaista kasvua ja tavoitteiden saavuttamista.

WorldSkills-kilpailun merkitys on kokemusten vaihdossa, keskinäisessä oppimisessa ja osaamisen vertaamisessa sekä nuorten kiinnostuksessa kilpailla ammattitaidossa. Ammattitaitokilpailut ovat erinomainen tapa yhdistää monia ammatilliseen osaamiseen ja sen kohottamiseen liittyviä tavoitteita. Kilpailusta ja niihin valmistautumisesta on monia etuja kaikille ammattiosaamisesta ja sen kehittämistä kiinnostuneille tahoille: yksilöille, työnantajille, koulutuksen järjestäjille, yhteiskunnalle. Lisäksi kilpailut ovat erinomainen tapa edistää ammatillista koulutusta ja sen arvostusta kansallisesti ja kansainvälisesti sekä turvata tulevien vuosien työvoimatarpeen tyydyttämistä ja yrittäjyyden edellytyksiä. Kilpailutapahtumat ovat monipuolinen ammattiosaamisen näyttämö, joka tarjoaa tietoa, kokemuksia ja elämyksiä kaikille.

WorldSkills-kilpailun tavoitteena on ollut parantaa suomalaista ammatillista osaamista, nostaa ammattitaidon ja ammatillisen koulutuksen arvostusta sekä edistää ammatillisen koulutuksen vetovoimaa. Perimmäisenä tavoitteena luonnollisesti on turvata entistä osaavampia, motivoituneempia ja ammatistaan ylpeitä ammattiosaajia suomalaiseen

työelämään tekijöiksi ja yrittäjiksi. Varsinainen kilpailutapahtuma on aina jäävuoren huippu - ammattiosaamisen huipentuma, näyteikkuna ja juhla. Yhtä tärkeää kuin itse tapahtuma, on kilpailuun valmistautuminen ja saadun kokemuksen hyödyntäminen tapahtuman jälkeen.

Kansainvälisistä ja kansallisista ammattitaitokilpailuista ja niihin valmistautumisesta on monia etuja kaikille ammattiosaamisesta ja sen kehittämistä kiinnostuneille tahoille

Ammattitaitokilpailujen avulla voimme

- ♦ tehdä tunnetuksi ammattiosaamisen kehittämisen muotoja koulutuksessa ja työssä sekä korostaa ammattiosaamisen arvoa,
- ♦ muodostaa yhteistyöverkostoja ammatillisen koulutuksen alueella kansainvälisellä tasolla ja kansallisesti sekä oppilaitosten ja yritysten välille,
- ♦ löytää keinoja ammatillisen koulutuksen edelleen kehittämiseksi, mm. opetusmenetelmien, oppimisympäristöjen, työpaikalla tapahtuvan oppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittämiseksi sekä koulutuksen kansainvälistymisen edistämiseksi,
- ♦ tarjota nuorille väylän kehittyä ammatin huippuosaajiksi,
- ♦ tarjota kaikille prosessiin osallistuville mahdollisuuden kehittää ammattitaitoaan ja toimia kansainvälisessä huippuosaamisen valmennusverkossa,
- ♦ hyödyntää huippuosaajien valmentamisesta saatuja kokemuksia muiden opiskelijoiden ja myös erityisryhmien opetuksen kehittämisessä,
- ♦ luoda maahan kansallisen ammattitaitokilpailujen järjestelmän,

- ♦ luoda maahan ammattitaidon huippuvalmennusjärjestelmän ammattiopistojen ja yritysten yhteistyönä,
- ♦ tarjota osallistuville organisaatioille mahdollisuuden osoittaa huippuosaamista, tuote- ja palveluinnovaatioita sekä saada organisaatioille ja niiden tuotteille ja palveluille ansaittua arvostusta ja näkyvyyttä.

WorldSkills 2007 Japanissa ja WorldSkills 2009 Kanadassa

Valmistautuminen seuraavaan WorldSkills kilpailuun Japanin Shizuokassa 2007 käynnistettiin jo Helsingin kilpailuissa, mm. eksperttiryhvät laativat lajikuvausmuutoksia ja valmistelivat tulevia kilpailutehtäviä. Japanin jälkeen MM-kilpailut järjestetään Kanadan Galgaryssä. Vuoden 2011 kilpailujen järjestäjämaa ratkaistaan keväällä 2006 WorldSkills -järjestön yleiskokouksessa Australiassa. Näillä näkyvin järjestämisoikeuksista kilpailevat Ruotsi, Ranska, Saksa ja Iso-Britannia.

Kiitos WorldSkills Helsinki -hankkeen toteuttajille ja menestykseen myötävaikuttaneille

Kiitän kaikkia niitä toimijoita, jotka ovat myötävaikuttaneet WorldSkills 2005 Helsinki kilpailun ja sen oheistapahtumien menestykseen. Toivon, että Helsingin henki säilyy mielessänne. Esitän lämpimät kiitokset WorldSkills -järjestölle, eksperteille, delegaateille, toimitsijoille ja kilpailijoille, ammatillisen koulutuksen

järjestäjille, rehtoreille, opettajille ja muulle henkilöstölle, yrityksille ja järjestöille sponsoreina, vapaaehtoisille, Skills Finland ry:n henkilöstölle ja hallitukselle sekä WorldSkills 2005 hankkeen neuvottelukunnalle.

WorldSkills hankkeen viitoittamalla tiellä on hyvä jatkaa ponnisteluja suomalaisen ammattikasvatuksen hyväksi. 38. WorldSkills 2005 Helsinki ammattitaidon MM-kilpailujen isännöiminen on ollut suuri ilo ja kunnia.

*Skills Finland ry:n toimijat.
Edessä vas: Sirpa Nuutinen ja Eija Alhojärvi. Takana vas.: Markku Lahtinen,
Henri Nordenswan, Veijo Hintsanen, Timo Lankinen ja Hannu Immonen
Kuvasta puuttuvat Pirjo Elo ja Kati Lundgren.
Kuva: Raimo Uotila*

Veijo Hintsanen

Huippuosajien kansainvälinen taidonnäyte

World Skills Competition on suurin ja monialaisin kansainvälinen ammattitaitokilpailu nuorille. Sen järjestelyistä vastaa kansainvälinen WorldSkills-järjestö yhdessä kisaisännyydestä kulloinkin vastaavan jäsenmaan kanssa. Suomen osalta vuoden 2005 kisaisännyydestä päätettiin WorldSkills-järjestön kokouksessa Lissabonissa kesällä 2000. Siitä alkoi monivaiheinen ja loppua kohti kiihtynyt prosessi sekä Suomessa että WorldSkills-järjestössä. Kuvaan tässä artikkelissa WorldSkills-järjestön roolia ja tehtäviä WorldSkills 2005 Helsinki (WSC 2005) -tapahtuman suunnittelussa, valmistelussa ja itse kisatoteutuksessa sekä arvioin tuloksia ja vaikutuksia jatkoa ajatellen.

WorldSkills-kilpailut järjestetään joka toinen vuosi. Kisaisännyydestä päätetään sääntöjen mukaan vähintään viisi vuotta ennen kisavuotta. Näin jokaisella kisaisännällä on mahdollisuus perehtyä valmistelujakson aikana kisajärjestelyihin ainakin yhdessä omia kisoja edeltävässä kisassa. Suomen osalta tuo perehtyminen tapahtui Sveitsin StGallenissa, joka isännöi WSC 2003 kisat vanhalla rutinilla. Olihan vuoden 1997 kisat järjestetty samassa paikassa ja suurelta osin myös samalla organisaatiolla. Sveitsi sai vuoden 2003 kisat poikkeuksellisen lyhyellä varoitusaajalla, kun kisaisännyyden aiemmin saanut jäsenmaa ja WorldSkills-järjestö yhdessä totesivat, että kisajärjestelyt eivät edenneet tyydyttävällä tavalla.

WorldSkills-järjestön rooli ja tehtävät suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa

WorldSkills-järjestö päättää kokouksissaan sekä kilpailujen säännöistä että niitä täydentävistä lajikohtaisista kuvauksista ja ohjeista. Myös lajikohtaiset kilpailutehtävät ja WorldSkills-kilpailujen kisaorganisaatio ovat WorldSkillsin vastuulla. Helsingin kisojen osalta prosessi käynnistyi suunnittelutyöstä vastaavien ryhmien ja vastuuhenkilöiden nimeämisellä. Se tehtiin pääosin puheenjohtajiston päätöksillä StGallenin kisojen jälkeen. Suunnitteluvaiheessa tuotoksia valmisteltiin pääosin tietoverkkoyhteyksiä käyttäen. Sen jälkeen esitykset käsiteltiin vielä perusteellisesti teknillisen komitean työjaostossa, joka oli uutena epävirallisena elimenä ensimmäistä kertaa käytössä Helsingin kisojen valmistelussa. Tarkistusten ja korjausten jälkeen esitykset vietiin keväällä 2004 teknillisen komiteaan päätettäväksi ja asian luonteesta riippuen myös WorldSkillsin yleiskokouksen päätettäväksi. Viimeiset viralliset päätökset kisaorganisaatiosta, kisojen yksityiskohtaisesta ohjelmasta ja kilpailutehtävien valmistelusta tehtiin WorldSkillsin teknillisen komitean kokouksessa syksyllä 2004.

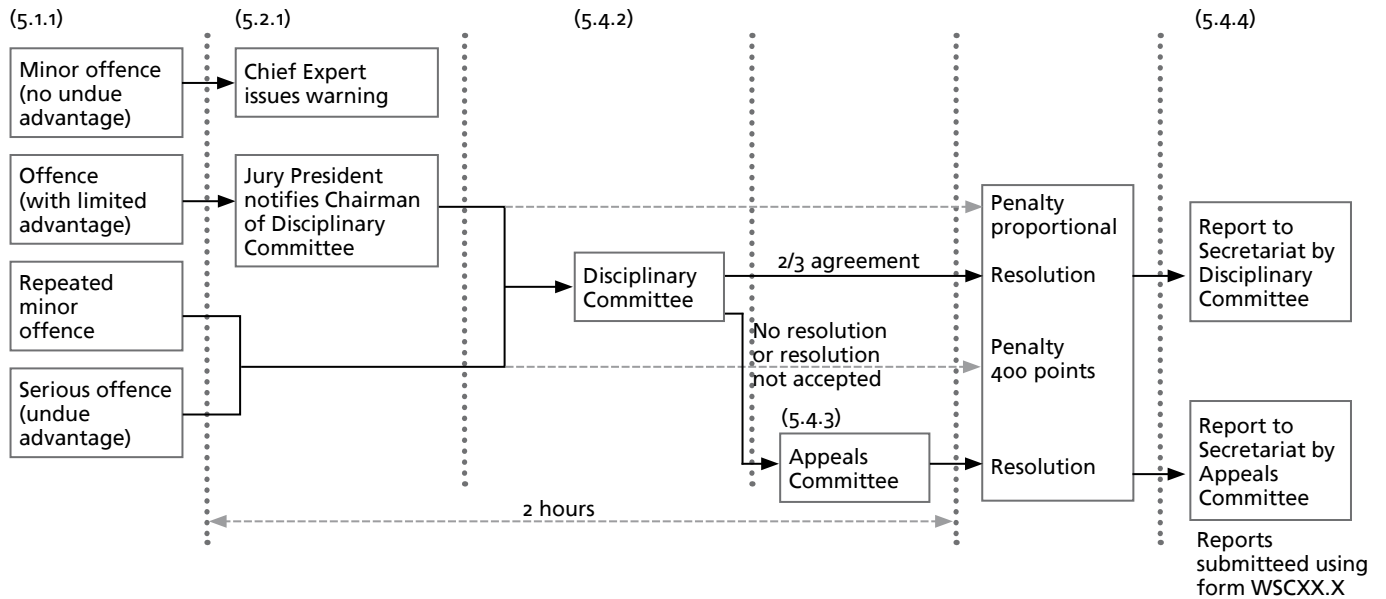

WSC 2005 kisojen suunnittelu- ja valmistelujakso oli kokonaisuudessaan hyvin haasteellinen. WorldSkills-järjestön komiteoiden vetovastuut muuttuivat jokseenkin täydellisesti StGallenin kisojen aikana pidetyissä kokouksissa. Samassa yhteydessä vaihtui myös järjestön pääsihteeri. Uusien puheenjohtajien voimin koko kisavalmistelu organisoitiin uudelle pohjalle. Aikaisemman suljetun ja hyvin keskitetyn valmistelujärjestelmän tilalle tuli avoin ja hajautettu järjestelmä, jossa suositaan tiedon vaihtoa ja aktiivista osallistumista myös kisojen välivuosina. Oleelliseksi osaksi tätä uutta järjestelmää tuli hyvin moderni tietohallintojärjestelmä, joka palvelee jäsenistöä reaaliajassa internetin välityksellä. Järjestelmän pääkehittäjästä tuli kesken vuoden 2005 kisojen kiivaimman valmistelujakson myös WorldSkillsin pääsihteeri, kun uusi StGallenin kisojen yhteydessä aloittanut pääsihteeri joutui pitkän sairasloman jälkeen eroamaan tehtävästä. Oli myös käynyt ilmi, että aikaisemmin käytössä olleeseen kisojen tulospalvelujärjestelmään ei enää saatu käyttöoikeutta. Päätettiin kaiken muun ohella valmistella uusi ja aikaisempaa kehittyneempi jär-

jestelmä, joka sai nimekseen CIS (Competition Information System). Järjestelmän tuottamisesta vastasi WorldSkillsin asiantuntijoiden ohjauksessa Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK).

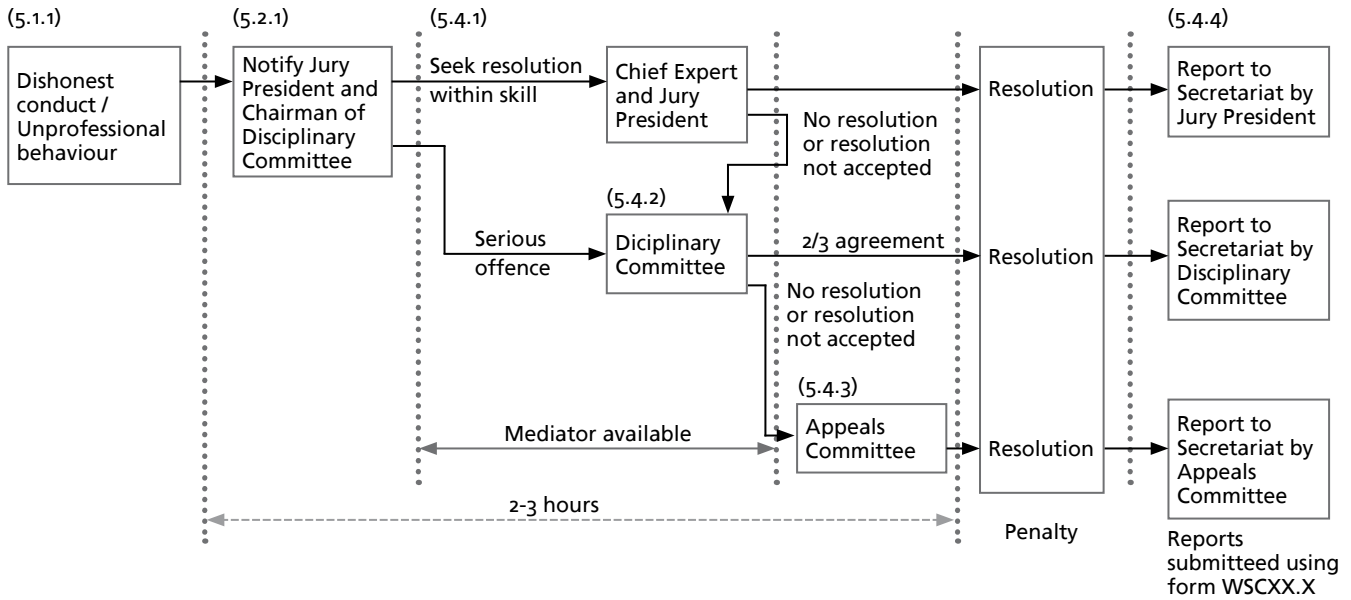
StGallenin kisojen jälkeen uudistettiin kilpailusääntöt ja kaikki lajikohtaiset kuvaukset ja ohjeet. Sääntö- ja ohjeversioita on tämän uudistuksen jälkeen vain yhdet, ja ne löytyvät kaikki WorldSkillsin nettisivuilta. Lajikohtaiset keskustelufoorumit www-sivuilla tehostivat myös Helsingin kisoihin valmistautumista. Aikaisemmista kisoista poiketen myös kisaorganisaatiosta päätettiin nyt teknillisen komitean kokouksessa jo puoli vuotta ennen kisoja. Näin kunkin lajin tuomaristo ja vetovastuussa olevat pääekspertit tiesivät tehtävänsä ajoissa ja pysyivät valmistautumaan aivan eri tavalla kuin aikaisemmissa kisoissa. Ensimmäistä kertaa oli käytössä myös aukoton ongelmatapausten käsittelyjärjestelmä (Disciplinary System), jota tosin hyvin sujuneissa kisoissa ei päästy käytännössä testaamaan. Hyvä niin. Ongelmatapausten käsittelyjärjestelmää on kuvattu oheisissa kaavioissa.

Kuvio 1. Disciplinary procedure - competitors

Kuvio 2. Disciplinary procedure - experts

Kilpailutehtävien laadinta oli monivaiheinen ja lajeittain jonkin verran vaihteleva prosessi. Helsingin kisojen osalta prosessin vaikeusastetta lisäsi oleellisesti StGallenin kisojen loppuvaiheessa tapahtunut pääsihteereiden vastuiden vaihtuminen ja siitä seurannut tietokatkos, jonka tuloksena osa kisojen aikana työstetyistä dokumenteista ei koskaan löytänyt perille oikeaan osoitteeseen. Puheenjohtajiston ja WorldSkillsin toimiston voimin kilpailutehtävien valmistelutilanne saatiin kuitenkin päivitetyksi ja havaitut puutteet korjatuksi pääosin suunnitellussa aikataulussa. Ongelmia aiheutti tälläkin kertaa suunnitteluohjelmistojen kirjavuus. Osa kilpailutehtävistä jouduttiin vielä kisoja edeltävinä päivinä muuntamaan yleisesti käytössä oleville suunnitteluohjelmistoille, jotta niihin voitiin tehdä sääntöjen edellyttämät muutokset ennen kilpailujen käynnistymistä.

WorldSkills asetti Helsingin kisoille kovat tavoitteet. Niistä piti tulla sekä laadun että reilun pelin osalta parhaat kisat kautta aikojen. Edellä kuvattujen uusien toimintamallien ja aikaisempaa perusteellisemmän valmistelun ohella haettiin uusia ratkaisuja myös kilpailijoiden tasapuoliseen kohteluun sekä kilpailutehtävien avoimuuden että kaikilla kielillä annettavan informaation muodossa.

Avoimen ja kaikille tasapuolisen järjestelmän kehittämisen yhtenä uutena elementtinä oli kilpailuteh-

tävien julkistaminen aikaisempaa useammassa lajissa kolme kuukautta ennen kilpailua kaikille jäsenmaille. Näissä lajeissa kilpailutehtäviin tehtiin kuitenkin juuri ennen kilpailun alkua sääntöjen määräämä vähintään 30% muutos, jolla voitiin testata myös ennalta arvaamattoman tehtävän osaamista. Kokemukset tästä toimintatavasta ovat miltei poikkeuksetta positiiviset.

Helsingin kisoissa kokeiltiin ensimmäistä kertaa myös järjestelyä, jossa kilpailijan ja ekspertin sallittiin avoimesti keskustella keskenään kilpailupäivän jälkeen. Tähän kokeiluun päädyttiin, koska on jokseenkin mahdotonta valvoa yhteydenpitoa iltaisin kännyköiden ja kamerapuhelimien välityksellä. Reilun pelin hengen mukaista on, että tarjotaan kaikille sama mahdollisuus ajatusten ja tietojen vaihtoon, koska jotkut sitä joka tapauksessa tekevät, vaikka se olisi kiellettyä. Uskon myös tämän käytännön tulevan lähes kaikissa lajeissa käyttöön tulevissa kisoissa.

Suunnittelu- ja valmisteluvaiheen lajikohtaisesta valmistelusta antaa jonkinlaisen yleiskuvan oheinen ote kilpailujen valmistelutaulukosta (Competition Preparation Summary, CPS 2005). Sitä käytettiin sekä päätöksenteon suunnittelun apuvälineenä että tiedon välittäjänä jäsenmaille ja asianomaisille vastuuhenkilöille. Mukaan on tässä otettu vain osa lajeista.

Taulukko 1. Competition Preparation Summary, CPS 2005

No	Skill	Test Project development for 2005	Responsibility for project for Helsinki	Modular test projects	Circulating test projects	Expert / Competitor communication	Jury President * refer to document WSC2005_02	Chief Expert Deputy Chief Expert	New?	Comment
1	Polymechanics/ Automation	Experts	Coordination by Chief Experts	NO	YES		YES	Torsten Wolf DE Christoph Eicher CH	yes	
3	Manufacturing Team Challenge	Experts	Coordination by Chief Experts	NO	YES		NO	Geoffrey Ball AU Harm Nagels NL	yes yes	Teams of 3 – 25 yrs or under (must not turn 25 in 2005). 1st time official skill
4	Mechatronics	To be submitted by Festo	FESTO	YES	NO		NO	Benolt Maisonneuve CA Andrew Health AU Eckhard vaon Terzl DE – Project Manager		Teams of 2 – 25 yrs or under (must not turn 25 in 2005)
5	Mechanical Engineering CADD	Expert teams	Coordination by Chief Experts	YES	NO	YES	NO	Helmut Motter DE Gilles Petit FR	yes	
6	CNC Machining	Expert teams	Coordination by Chief Experts	YES	NO		NO	Hans Rudolf Zuecherer CH (Jorge Mauricio PT & Denis Erte FR)	yes yes	
9	Information Technology Software Applications	Experts teams	Coordination by Chief Experts	YES	YES		NO	Della Suffling UK Raymond Wong HK		
10	Welding	No 1: CA/PT/CA/NZ No 2: AU/CA/NZ/CA No 3: PT/TW/TW/TW	Chief Experts	YES	YES	YES	NO	Paul Condran AU John Kroissenbrunner CA		
12	Wall & Floor Tiling	Project no 1: JP Project no 2: FI Project no 3: BR	JP	NO	YES		NO	Michel van Erkelens NL Venonl Denis FR	yes	
13	Auto body Repair	Experts teams	Coordination by Chief Experts	YES	YES	YES	NO	Guy Cassle CA Matti Ylönen FI	yes yes	
15	Plumbing	(voted) Project no 1: IE	IE	YES	YES		NO	John Smart IE Gilles Pornin FR	yes	
16	Industrial Electronics	Elected Experts bring modules	Coordination by Chief Experts	YES	NO		NO	Gareth Humpreys UK Stephane Balet CH	yes	

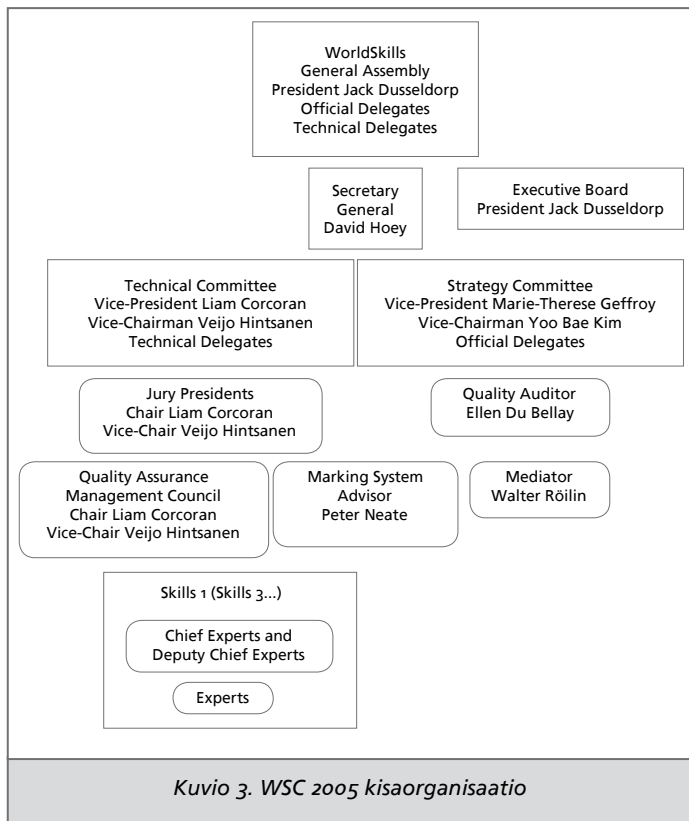
WorldSkills-järjestön rooli ja tehtävät kisojen aikana

WorldSkills-järjestön vastuulla ollut WSC 2005 kisaorganisaatio käy pääpiirteiltään ilmi oheisesta kuvioista. Päävastuut oli määritelty ja jaettu lähes kaikilta osin jo puoli vuotta ennen kilpailujen alkua. Tavoitteena oli jakaa vastuita aikaisempaa suuremmalle osalle jäsenmaita ja samalla lisätä merkittävästi vastuuhenkilöiden valmennusta tehtäviinsä. Helsingin kisojen alussa järjestettiin kaikille kisaorganisaatioissa mukana olleille koulutusta enemmän kuin missään aikaisemmissa kisoissa. Valmiutta tehtävien hoitamiseen varmistettiin myös etukäteen jaetulla eksperttityön ohjeistuksella (Quality Manual for Experts) sekä pääeksperttejä varten kootuilla lajikohtaisilla johtamisohjeilla (Skill Management Tool Kit). Järjestely osoittautui hyvin tulokselliseksi.

Kilpailulajit muodostavat koko WSC-tapahtuman ytimen. Lajikohtaiseen organisaatioon kuuluvat jäsenmaista tulevat lajin asiantuntijat, ekspertit, jotka toimivat sekä lajin kilpailun ohjaajina että kilpailusuoritusten arvioijina. Eksperttiryhmän työtä johtaa pääekspertti (Chief Expert) ja hänen varamiehensä (Deputy Chief Expert). Kullakin lajilla on tämän lisäksi teknillisen komitean nimittämä Jury President, joka on teknillisen komitean jäsen ja vastaa teknilliselle komitealle lajin sääntöjen mukaisesta etenemisestä. Helsingin kisoissa näistä avainhenkilöistä muodostettiin lajikohtaiset johtotii-

mit (Skill Management Team), jotka viimeistelivät koulutusjakson jälkeen kunkin lajin eksperttityön organisoinnin ja kilpailun lajikohtaisen toteuttamissuunnitelman. Kisaorganisaation mittakaavasta saa käsityksen, kun todetaan Helsingin kisoissa eksperttejä olleen yhteensä noin 650. Näistä pääeksperttejä oli 40. Jury Presidentin tehtävissä oli yli 20 teknillistä delegaattia.

Lajikohtaisen organisoinnin ohella WorldSkillsin kisaorganisaatioon kuului Helsingin kisoissa useita laadunvarmistusryhmiä ja erityisasiantuntijoita, joista osa näkyy myös oheisesta kaaviosta. Monissa asioissa nämä WorldSkillsin ryhmät ja asiantuntijat toimivat läheisessä yhteistyössä Suomen kisaorganisaation kanssa. Erityisesti kannattaa mainita lajikohtaisesta infrastruktuurista (tilaratkaisut, koneet, laitteet, ohjelmistot, raaka-aineet) vastanneet lajivastaajat (workshop supervisor), jotka tulivat pääosin ammatillisista oppilaitoksista. On muutenkin kohtuullista todeta, että ilahduttavan monet ammatillisen koulutuksen järjestäjät olivat todella panostaneet usean vuoden ajan vastuulle määriteltyjen lajien järjestelyihin. Tulos oli upea. Koskaan aikaisemmin ei kansainvälinen palaute kisajärjestelyistä ole ollut niin positiivista kuin nyt oli. Kiitokset siitä kuuluvat sekä Suomen että WorldSkillsin kisaorganisaatioille ja niiden osaaville toimijoille. Nyt nähtiin sekkin ihme, että nämä kaksi organisaatiota voivat toimia jokseenkin saumattomasti yhteen, jos ja kun halua ja taitoa on.

Kuvio 3. WSC 2005 kisaorganisaatio

Organisaatiokaaviossa esiintyvän Quality Assurance Management Councilin kokoonpano, tehtäväalueet ja niitä hoitamaan asetettujen alaryhmien vetäjät olivat Helsingin kisoissa seuraavat:

Chairman (joint) Liam Corcoran IE and Veijo Hintsanen FI

Areas of Responsibilities	Chairpersons of Audit Teams
Competitors and Team Leaders	Pia Hegner DK
Health and Safety	Andre Vermeulen ZA
Fairness and Transparency	Antonio Caldeiro PT
Discipline System	Jean-Marie Méan BE
Technical Documentation	Roberto Spada BR
Technical Descriptions	John Shiel AU
Evaluation and training of Jury Presidents	Don Hatton US
Evaluation and training of Experts	Graeme Hall UK
Evaluation and training of Translators and Interpreters	Santi Bumrungkunakorn TH
Quality Manual for Experts	Anders Plesner SE
Management of Test Projects	David Hoey WS
Marking System Advisor	Peter Neate WS
Mediator	Walter Röllin WS
Quality Auditor*	Ellen du Bellay WS

*Independent consultant appointed by and responsible to the Executive Board of WorldSkills.

Laadun merkitys käy hyvin esille tästä mittavasta ja monipuolisesta järjestelmästä, josta saattaisi löytyä ajatuksia myös kotimaisten Taitaja-kilpailujen kehittämiseen.

Kisatoteutuksen yhtenä jännityksen aiheena oli uuden CIS-järjestelmän toimivuus moniulotteisessa ja hektisessä kisatilanteessa. Järjestelmä oli saatu valmiiksi juuri kisojen alla, joten täyttä varmuutta sen testattujen ominaisuuksien toimivuudesta ei vielä ollut. Myös tässä asiassa otettiin aimo harppaus eteenpäin, kun lukuisilla uusilla ominaisuuksilla varustettu järjestelmä osoitti toimivuutensa

heti ensimmäisellä kerralla. Järjestelmään taltioituvat yksilökohtaiset tiedot myös tuomarityöskentelystä. Tällä tiedolla oli selvä positiivinen vaikutus tuomarityöskentelyyn. Kotiinpäin vetämiset ja laskelmoinnit vähenivät oleellisesti, kun pelko niiden paljastumisesta tuli käsin kosketeltavaksi.

WorldSkills järjestön rooli ja tehtävät kisojen jälkeen

WSC 2005 kisoista on taltioitu hyvin runsaasti tietoa sekä dokumentteina että sähköisinä tiedostoina. Tällä kertaa ei tietoa ole hukassa. Lähtökohdat Japanissa vuonna 2007 järjestettävien kisojen valmisteluun ovat aivan toiset kuin oli vuonna 2003. Nyt ovat sekä lajikohtaiset ohjeet että kilpailutehtävien valmisteluvastuut selvillä jo tässä vaiheessa. WorldSkillsin nettisivuilta löytyy ajantasainen tieto kaikista kisajärjestelyjen keskeisistä teemoista. Teknillisen komitean työjaosto on jo käynnistänyt omat valmistelunsa vuoden 2007 kisaorganisaation rakentamiseksi. Työjaosto tekee töitä sekä tietoverkon välityksellä että kokoontumalla työkokouksiin. Jotta tieto ei enää olisi vain pienen piirin käytössä, WorldSkillsin nettisivuja avataan aikaisempaa suuremmalta osin kaikille asiasta kiinnostuneille. Lajikohtaiset kuvaukset ja Helsingin kisojen kilpailutehtävät arviointiperusteineen tulevat saataville. Yksilökohtaiset kilpailutehtävien arviointitiedot sekä kilpailijoiden että eksperttien osalta jäävät suljetulle puolelle yksilönsuojan takia.

WorldSkills tuottaa kisoista myös jäsenneltyä laatuarviointia. Quality Auditor tekee kisoista puolueettoman ja seikkaperäisen kokonaisarvioinnin, joka valmistuu syksyn 2005 aikana. Sen lisäksi tulevat yhteenvedot sekä kilpailijoiden että eksperttien antamista laatuarvioinneista. Teknillinen komitea käy palautekeskustelun näiden aineistojen

sekä omien kokemustensa pohjalta. Tavoitteena on luonnollisesti kokemusten hyödyntäminen seuraavien kisojen valmistelussa.

Yhteistyö ja tuloksen arviointi

Kisaisäntänä toimiva jäsenmaa vastaa siis kisojen infrastruktuurista ja logistiikasta sekä suurelta osin myös kisoihin liittyvästä tiedottamisesta ja markkinoinnista. Suomen osalta vastuut laajenivat koskemaan myös kisojen oheistapahtumia ja erityisesti niiden kehittämistä uudelle tasolle. Edellä esitetyt ongelmat WorldSkillsin organisaation miehityksessä toivat Suomelle normaalia enemmän vastuita kisajärjestelyistä ja erityisesti oheistapahtumien kehittämisestä. Ajoittaisesta tunnelmien kiristymisestä huolimatta yhteistyö toimi koko prosessin ajan varsin hyvin. On huomattava, että nämä olivat ensimmäiset kisat, joissa isäntämaa ja WorldSkills tekivät suunniteltua ja määrätietoista yhteistyötä kaikilla osa-alueilla. Lopputulos oli erinomainen. Saatu kansainvälinen palaute on ollut hyvin yksimielistä: parhaat kisat kautta aikojen. Kiitos siitä kuuluu kaikille aktiivisille toimijoille.

Kisojen infrastruktuurin ja logistiikan suunnittelun ja valmistelun kannalta on hyvin oleellista tietää hyvissä ajoin mitä lajeja kisoissa tullaan järjestämään ja kuinka monta kilpailijaa tulee kuhunkin lajiin. Tämä kokonaisuus on aina ollut hyvin vaikeasti hallittava, ja niin se oli myös WSC 2005 kisojen osalta. Useat jäsenmaat vahvistavat osallistumisensa ja valitsevat kilpailijansa kovin myöhäisessä vaiheessa. Syynä on yleensä sponsorisopimusten tai muiden rahoitusjärjestelyjen viivästyminen. Tämäkin ongelma pystyttiin kuitenkin lopulta hoitamaan tyylikkäästi yhdistämällä tiukat reunaehdot ja järkevä joustavuus niiden soveltamisessa. Arvokasta oppia tuli samalla hyvin monelle toimi-

jalle monikulttuurisen kansainvälisen organisaation toiminnasta ja siihen liittyvistä realiteeteista. Kokonaisuudessaan hieno kokemus.

Artikkelissa esiintyvät kuviot on muokattu WorldSkillsin teknillisen komitean ja kisojen valmisteluorganisaation tuottamien aineistojen pohjalta.

Eija Alhojärvi

WorldSkills 2005 Helsinki

– hankkeen tavoitteet, toteutus ja hyödyntäminen

WorldSkills - nuorten ammattitaidon MM-kilpailuja on järjestetty aina vuodesta 1950 lähtien. Helsingin kilpailut olivat järjestyksessä 38. Kisojen taustalla olevan kansainvälisen WorldSkills-järjestön (WSO) tavoitteena on kilpailutoiminnan avulla parantaa ammatillisen osaamisen laatua ja arvostusta jäsenmaissaan. Tavoitteena on myös edistää maailmanlaajuisia tietoisuutta ammatillisen osaamisen merkityksestä yksilölle, elinkeinoelämälle ja koko yhteiskunnalle. Nelipäiväisiin, joka toinen vuosi järjestettäviin kilpailuihin kokoontuvat kunkin WorldSkills-järjestön jäsenmaan parhaimmat nuoret ammattiosaaajat ottamaan mittaa toisistaan. Helsingissä virallisia kilpailulajeja oli 39. Virallisten kilpailulajien lisäksi kilpailtiin kolmessa kansallisessa lajinäytöksessä: lähihoitajan työssä, metsäkoneen käytössä ja somistuksessa. Kilpailijoita oli kaikkiaan ennätyselliset 696 ja eksperttejä yhteensä 636. Kilpailijat ja ekspertit edustivat 40 eri maata.

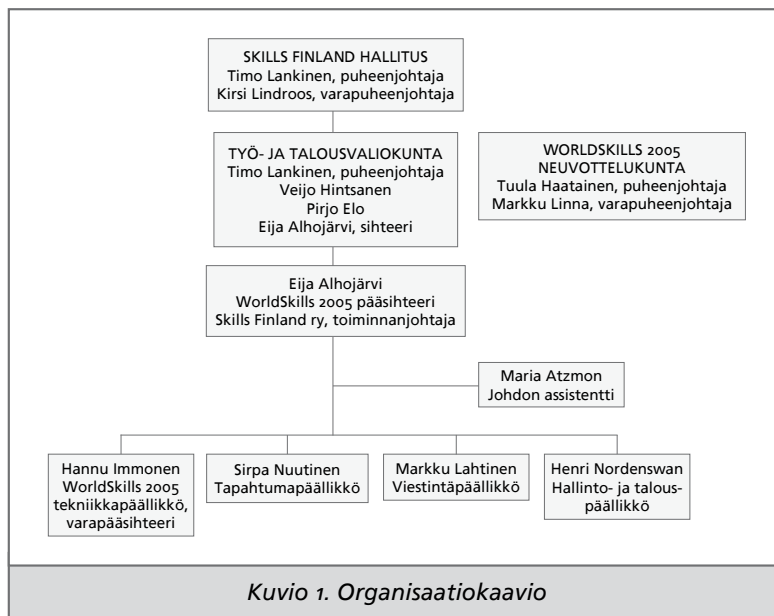
Kisatapahtuma pitää sisällään varsinaisen kilpailun lisäksi myös lukuisan joukon kilpailujen tavoitteita tukevia oheistapahtumia. Skills Finlandin tavoitteena oli tehdä kilpailusta mahtava ammatillisen osaamisen suur tapahtuma. Halusimme tarjota laadukkaat puitteet rehdille kilpailulle, monipuolisesti tietoa ammatillisesta osaamisesta ja ammatteista sekä lisäksi ainutlaatuisia elämyksiä kaikille mukana olleille.

WorldSkills-kilpailuissa rikottiin Helsingin Messukeskuksen kävijäennätys.

Kisojen toteutus ja organisaatio

World Skills - ammattitaidon MM-kilpailujen järjestäminen oli Suomelle suuri kansallinen haaste. Kisoja ei koskaan aiemmin oltu järjestetty Suomessa tai muissa Pohjoismaissa, eikä valmista Suomeen sopivaa mallia kisojen järjestämisestä ollut tarjolla. Alusta lähtien oli lisäksi selvää, että kisat tulevat olemaan suurin ja myös haasteellisin Helsingin Messukeskuksessa koskaan järjestetty tapahtuma. Kisojen aikana tehtiinkin sekä Messukeskuksen ta-

pahtumakohtainen (lähes 120 000), että päiväkoh-
tainen (42 559) kävijäennätys.

Päävastuun kisojen järjestelyistä kantoi Skills Fin-
land ry opetusministeriön asettaman WorldSkills
2005 Helsinki – neuvottelukunnan ohjauksessa.

Kisojen valmistelussa ja toteutuksessa oli Skills Fin-
landin johdolla mukana yhteensä yli 3000 palkat-
tua ja vapaaehtoista työntekijää ympäri maata.
Varsinainen kisaorganisaatio saatiin pääosin val-
miiksi vuoden 2004 aikana, samoin sopimukset
merkittävimpien hankkeen toteutukseen osallistu-
neiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Suuren
haasteen muodosti mukana olleiden työntekijöi-
den ja vapaaehtoisten koulutuksen ja perehdy-
tyksen suunnittelu ja toteutus. Kaikille keskeisil-
le toimijaryhmille laadittiin omat koulutusohjel-
mansa yhteistyössä Hämeen ammattikorkeakou-
lun AKVA-projektin kanssa. Koulutus myös toteu-

tettiin pääosin yhteistyönä Skills Finlandin ja AK-
VA:n kesken.

Kisojen valmistelu käynnistettiin jo vuonna 2000,
välittömästi sen jälkeen, kun päätös vuoden 2005
kisajärjestäjästä oli tehty. Kisajärjestelyjen tueksi
käynnistettiin joukko kehittämishankkeita. Vuon-
na 2000 käynnistettiin ESR-rahoitteiset, Skills Fin-
landin hallinnoima Yrityksissä tapahtuva huippu-
osaajien ammattitaitovalmennus (HUVA) – projek-
ti ja Hämeen ammattikorkeakoulun hallinnoima
Ammattitaidon kohottaminen valmennus- ja kil-
pailutoiminnalla (AKVA)-projekti. Vuosina 2004
– 2005 toteutettiin sosiaali- ja terveysministeriön
VETO-ohjelman ja Työsuojelurahaston rahoittama,
yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa toteutettu
Työturvallisuuden ja –terveyden huippuosaamisen
projekti. Skills Finland toimi myös partnerina yleis-
urheilun MM-kisojen ECOMASS – ympäristöohjel-
mahankkeessa.

Kisajärjestelyissä keskeinen periaate oli yhteistyö. Hankkeen toteutuksessa pyrittiin tietoisesti uusien ja uudenlaisten yhteistyöverkostojen luomiseen. Tavoitteena oli alusta saakka saada järjestelyihin mukaan mahdollisimman laaja joukko ammatillisen koulutuksen järjestäjiä ympäri maata. Tällä haluttiin varmistaa se, että tapahtumaa voidaan hyödyntää luontevasti ja tehokkaasti ammatillisen koulutuksen kehittämisessä. Koulutuksen järjestäjät ottivat haasteen hyvin vastaan. Kaikki kilpailulajit yhtä lukuun ottamatta toteutettiin koulutuksen järjestäjien toimesta. Myös merkittävä osa tapahtuman oheisohjelmista, kuten kisojen avajaiset ja päättäjäiset ja viralliset retket olivat koulutuksen järjestäjien vastuulla. Yhteensä hankkeessa oli mukana 30 ammatillisen koulutuksen järjestäjää ja neljä ammattikorkeakoulua. Yrityksiä oli Skills Finlandin kumppaneina mukana kaikkiaan 40. Tämän lisäksi laji- ja tapahtumajärjestelyihin osallistui lukuisa joukko yrityksiä järjestelyistä vastuussa olleiden koulutuksen järjestäjien kumppaneina.

Toisena johtavana periaatteena oli tarjota mahdollisimman monille nuorille tilaisuus kartuttaa omaa osaamistaan ja ammattitaitoaan kisajärjestelyihin osallistumalla. Tärkeäksi nähtiin myös tuoda esille suomalaista ammattiosaamista monipuolisesti ja laaja-alaisesti. Tässä tavoitteessa onnistuttiin. Nuorilla suomalaisilla huippuosaajilla oli keskeinen rooli kisojen avajaisten ja päättäjäisten toteutuksessa, virallisten retkien järjestelyissä, kisa-TV:n pyörittämisessä ja Global Skills Villagen monipuolisen kulttuuriohjelman toteutuksessa. Ammattiin opiskelevat ja lukiolaiset toimivat myös monenlaisissa tehtävissä lajijärjestelyissä, viestinnässä ja tiedotuksessa, opastuksessa, catering-palveluissa ja kokousjärjestelyissä. Koulutuksen järjestäjien, erityisesti opettajien ja opiskelijoiden merkittävä ja näkyvä panos kisojen aikana herätti ansaittua positiivista huomiota WorldSkills järjestön ja sen

jäsenmaiden edustajissa. Seuraavat kisat järjestävän Japanin tavoitteena on ainakin osittain soveltaa omissa järjestelyissään tätä hyväksi havaittua ”Helsingin mallia”.

Kisoille asetetut tavoitteet ja niiden toteuttaminen

Välittömästi kisahankkeen käynnistyttyä vuonna 2000 sille asetettiin joukko ammatilliseen koulutukseen ja ammattitaitokilpailutoimintaan liittyneitä kansallisia kehittämistavoitteita. Näiden kehittämistavoitteiden lisäksi tavoitteenamme oli varmistaa kilpailuille laadukkaat puitteet sekä toimia yhteistyössä WSO:n toimijoiden kanssa siten, että kilpailut saadaan onnistuneesti toteutettua. Hankkeen edetessä täsmentyi myös joukko kunnianhimoisia tavoitteita kilpailun ja koko kisatapahtuman kehittämiseksi. Erityisiä kehittämiskohteitamme olivat tapahtuman laadun varmistaminen, kilpailujen seurattavuus ja yleisöystävällisyys, kisojen hyödyntäminen, kansainvälinen yhteistyö sekä työturvallisuus ja tapahtuman ympäristövaikutukset.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi kiinnitettiin erityistä huomiota kisajärjestelyissä mukana olleiden koulutukseen, kilpailualueiden suunnitteluun, oheistapahtumiin sekä yhteistyöhön WorldSkills-järjestön ja sen jäsenmaiden kanssa. Työturvallisuutta ja kisojen ympäristöystävällisyyttä edistettiin erillisin kehittämisprojektein. Skills Finland yhdessä yhteistyökumppaneidensa kanssa rakensi tapahtumaan kokonaan uudenslaisia oheistapahtumia ja palveluja. Näistä merkittävimmät olivat Global Skills Village, opintopolut kilpailualueella, kisa-TV ja kilpailujen pistelasku- ja informaatiojärjestelmä (CIS).

Myös kansainvälisen yhteistyön edistäminen oli yksi keskeisistä tavoitteistamme. Yhteistyön tehostamisella pyrittiin ennen muuta WorldSkills – ammattitaitokilpailujen edelleen kehittämiseen sekä niillä saavutettavien hyötyjen levittämiseen. Tavoitteena oli myös kilpailutoiminnan tunnetuksi tekeminen ja markkinointi. Edelleen tavoitteena oli edesauttaa suomalaisten ammatillisen osaamisen asiantuntijoiden kansainvälistä verkostoitumista. Kansainvälisen yhteistyön merkittävin foorumi oli Global Skills Village. Tämän lisäksi Helsingissä järjestettiin ensimmäistä kertaa WSO-jäsenmaiden Skills-organisaatioiden edustajien tapaaminen. Tilaisuudessa kartoitettiin jäsenmaiden halukkuutta yhteistyöhön, esiteltiin eri maiden hyviä käytäntöjä, mm. suomalaista ammattitaitovalmennusjärjestelmää sekä etsittiin mahdollisia yhteistyön muotoja ja aihealueita. Yhteistyötä erityisesti valmennustoiminnan kehittämiseksi sekä ammattitaitokilpailutoimintaa käsittelevän tutkimustoiminnan vauhdittamiseksi pidettiin tärkeänä. Tätä Helsingissä aloitettua yhteistyötä viedään eteenpäin WSO:n johdolla. Sveitsin St. Gallenin kisajärjestäjien aloittamaa kisaorganisaatioiden välisen yhteistyön perinnettä jatkettiin Helsingissä mm. tarjoamalla sekä Japanin (2007) että Kanadan (2009) edustajille työtilat Messukeskuksesta Skills Finlandin toimistotiloista. Jatkossa yhteistyön systematisoinnissa pyritään hyödyntämään kansallisia kokemuksia Taitaja-järjestäjien välisen yhteistyön parhaista käytännöistä.

Kisatapahtumaa markkinoitiin yhteistyössä WSO:n kanssa. Suomen tehtävänä oli erityisesti tiedottaminen Euroopan Unionin ja eurooppalaisten ei-jäsenmaiden suuntaan. Kansainvälistä kiinnostusta kisoja kohtaan osoitettiin runsaasti. Venäjä lähetti vierailevan kilpailijan ja ekspertin hiusmuotoilulajiin ja Viro mekatronikkaan. Virallisia tarkkailijoita kisoihin akkreditoitiin Espanjasta, Intiasta, Lat-

viasta, Liettuasta, Meksikosta, Trinidad & Tobacosta, Unkarista, Venäjältä, Vietnamista ja Virosta. Kisatapahtumassa vieraili Euroopan Unionin koulutus- ja kulttuurikomissaari Ján Figel' sekä ministeritason vieraita lähes kahdestakymmenestä maasta. Ulkomaisia kisavieraita oli yhteensä arviolta yli 8000. Suuria vierailijaryhmiä saapui mm. Unkarista, Ranskasta, Ruotsista ja Hollannista. Kisojen ansioista kansainvälinen tietoisuus suomalaisesta ammatillisesta koulutuksesta on lisääntynyt huomattavasti, samoin suomalaisten arvostus ammatillisen koulutuksen ja ammattitaitokilpailujen asiantuntijoina. Tälle pohjalle on tulevaisuudessa entistä helpompi rakentaa kansainvälistä yhteistyötä.

Kisatapahtuman hyödyntäminen

WSC 2005 Helsinki -projekti päätetään ja kisaorganisaatio puretaan vuoden 2005 loppuun mennessä. Kisahankkeen hyödyntämiseen perustuva ammatillisen osaamisen ja koulutuksen kehittämistyö kuitenkin jatkuu vielä pitkään itse kisatapahtuman ja varsinaisen kisahankkeen päättymisen jälkeenkin. Kisahankkeen avulla olemme kyenneet lisäämään tietoisuutta ammatillisesta koulutuksesta sekä parantamaan sen arvostusta. Tätä kasvanutta mielenkiintoa tulee hyödyntää sekä edelleen vahvistaa.

Lähivuosien keskeisenä kansallisena haasteena tulee olemaan se, miten hyvin pystymme kaikkea kisahankkeessa opittua jatkossa hyödyntämään suomalaisen ammatillisen huippuosaamisen edistämiseksi.

WSC2005-hanketta tulee hyödyntää ennen muuta kansallisen ja kansainvälisen ammattitaitokilpailutoiminnan edelleen kehittämiseksi, ammatillisen koulutuksen laadun parantamiseksi sekä am-

matillisen osaamisen arvostuksen ja ammatillisen koulutuksen vetovoiman edistämiseksi.

Kisahankkeen viimeisellä puolivuotiskaudella Skills Finland keskittyi ennen muuta kisanhankkeen arviointiin, markkinointiviestintään, hyvien käytäntöjen ja innovaatioiden levittämiseen sekä yhteistyöverkostojen vahvistamiseen. Syksyn aikana käynnistetään selvitykset kisojen taloudellisista vaikutuksista ja vaikuttavuudesta. Markkinointi- ja viestintätoimet kohdistetaan pääasiassa peruskoulujen opiskelijoille sekä opettajille ja oppilaanohjaajille. Syksyllä käynnistetään myös yhteistyössä Taitaja 2006-järjestäjän kanssa mainoskampanja TV:ssä ammattitaitokilpailujen tunnetuksi tekemiseksi sekä niitä koskevien positiivisten mielikuvien vahvistamiseksi. Hyvien käytäntöjen levittämiseksi tehostetaan julkaisutoimintaa. Keskeisessä roolissa ovat myös vuoden 2007 loppuun saakka jatkuvat Huippuosajien ammattitaitovalmennus – ja Ammattitaidon kohottaminen valmennus- ja kilpailutoiminnalla – projektit. Näiden avulla hyvät käytännöt viedään sekä maajoukkuevalmennukseen että kilpailuasiantuntijoiden koulutukseen.

Arvio suomalaisten onnistumisesta WorldSkills-kilpailujen kehittämisessä voidaan lopullisesti tehdä vasta Japanin vuoden 2007 kisojen jälkeen. Yhdessä WSO:n kanssa pyrimme vaikuttamaan siihen, että sekä Global Skills Village että opintopolut jatkavat elämäänsä, entistä ehompina, myös Japanissa sekä sen jälkeen Kanadassa. Olemme myös luvanneet Japanin kisaorganisaatiolle kaiken mahdollisen tukemme, jotta kisajärjestelyihimme liittyvä tieto välittyisi tehokkaasti hyödyttämään seuraavien kisojen valmistelua. WorldSkills-järjestön vastuulla puolestaan on Suomen kehittämisen piste-laskujärjestelmän soveltaminen Japanissa. Järjestelmän käyttöönottoa tehostaisi sen soveltaminen myös vuosittaisissa WSO-jäsenmaiden kansallisissa

ammattitaitokilpailuissa. Järjestelmä koekäytettiin Turun Taitaja SM -kisoissa tammikuussa 2005 ja se tulee olemaan käytössä kaikissa Taitaja-kisoissa tästä eteenpäin.

WSO:n toiminnan perustan tulevat jatkossa entistä vahvemmin muodostamaan erilaiset, pääosin virtuaaliset yhteistyöverkostot. Onnistuneiden kisajärjestelyjen myötä suomalaisten osaaminen sekä myös tämän osaamisen kansainvälinen arvostus ovat parantuneet. Tämä luo hyvän pohjan mahdollisuuksillemme vaikuttaa koko WorldSkills-toiminnan tulevaisuuteen. Tärkeää onkin, että kisajärjestelyissä mukana olleet ottavat aktiivisen roolin WSO-yhteistyössä.

WorldSkills 2005 Helsinki -hanketta hyödynnetään Taitaja SM-kilpailujen kehittämisessä. Ensimmäisenä tehtävänä on Taitaja-sääntöjen tarkistaminen tavoitteena kehittää kisojen laatuja järjestelmää, kilpailutehtävien arviointia ja kilpailutehtävien laatimista MM-kisoista saatujen oppien mukaisesti. Huippuosajien valmennusta tehostetaan käynnistämällä kansainvälistä yhteistyötä. Yhteistyön ensisijaisena tavoitteena on tiedon ja kokemusten vaihto WSO-jäsenmaiden kesken sekä valmennusta tukevan tutkimustoiminnan käynnistäminen. Tavoitteena on myös saada aikaan järjestelmä, joka mahdollistaisi valmennuksessa olevien ulkomaiset valmennusjaksot.

Japanissa järjestetään ensimmäistä kertaa yhtä aikaa WorldSkills-kilpailut ja kansainvälisen vammaisten ammattitaitokilpailut, Abilympics-kisat. Skills Finland ry:n hallitus on tehnyt päätöksen yhdistyksen liittymisestä Abilympic-kisat järjestävän International Abilympics Federation (IAF) – järjestön jäseneksi. Yhteistyössä ammatillisten erityisopilaitosten kanssa selvitetään, kuinka kilpailutoimintaa voitaisiin parhaiten hyödyntää erityisop-

pilaitosten opiskelijoiden huippuosaamisen edistämiseksi. Yhteistyössä Taitaja-järjestäjien kanssa selvitetään lisäksi, millä tavoin erityisoppilaitosten opiskelijoiden osallistumista Taitaja SM -kilpailuihin voidaan edistää. Samalla valmistellaan ensimmäisten suomalaisten kilpailijoiden lähettämistä Abilympics-kisoihin vuonna 2007.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja Opetushallitus ovat avainasemassa, mitä tulee kisanhankeen hyödyntämiseen ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi. Kisanhankkeen ympärille syntyi lukuisia erinomaisia kehittämishankkeita. Hankkeet liittyivät mm. työssäoppimiseen, näyttöihin, opetusmenetelmien kehittämiseen ja kansainvälistymiseen. Ensimmäinen askel hyödyntämisessä on näiden hyvien esimerkkien saattaminen myös muiden koulutuksen järjestäjien tietoon.

Kisahanke ja Skills Finland ry:n tulevaisuus

Skills Finland ry:n tehtävänä on ammattitaitokilpailutoiminnan avulla edistää suomalaista ammatillista osaamista ja sen arvostusta. Yhdistyksen perustajina ja edelleenkin keskeisinä toimijatahoina ovat opetusministeriö, Opetushallitus, ammatillisen koulutuksen järjestäjät, keskeiset työmarkkinajärjestöt sekä opettaja- ja opiskelijajärjestöt.

Skills Finlandin suurimpana tulevaisuuden haasteena on, yhteistyössä kumppaniensa kanssa kehittää suomalaista ammattitaitokilpailujärjestelmää entistä paremmin palvelemaan maamme työelämää, ammatillista koulutusta ja koko yhteiskuntaa.

Tehtyjen päätösten mukaisesti yhdistyksen toimintaa kehitetään tavoitteena sekä kansallisesti että kansainvälisesti arvostettu asema ammattitaitokilpailujen asiantuntijaorganisaationa.

Yhdistyksen tulevaisuuden ydintoiminnot on määritetty seuraavasti:

- ◆ Ammattitaitokilpailut
 - Taitaja 9
 - Taitaja SM
 - WorldSkills
 - Abilympics
- ◆ Huippuvalmennus ja ammattitaitomaajoukkueiden valmentaminen
- ◆ Kilpailuasiantuntijoiden koulutus
- ◆ Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta

Seuraavien vuosien aikana toiminnan kehittämisen painopistealueet ovat WorldSkills 2005 Helsinki -hankkeen hyödyntäminen, verkostoyhteistyö, kansainvälisyys, tutkimus- ja julkaisutoiminta sekä tiedon tuotanto ja sähköinen viestintä.

Helsingissä järjestetyt 38. WorldSkills-ammattitaidon MM-kilpailut onnistuivat erinomaisesti. Tälle pohjalle on helppo rakentaa tulevaa toimintaa. Suuri kiitos onnistumisesta kuuluu kaikille Skills Finlandin yhteistyökumppaneille ympäri maata. Uskon, että kisajärjestelyjen aikana syntynyt osaaminen ja innostus kantaa vielä pitkälle tulevaisuuteen. Toivon, että kisanhankkeen ympärille syntyneet yhteistyöverkostot jatkavat toimintaansa ammatillisen osaamisen kehittämiseksi jatkossakin. Skills Finland tulee antamaan oman asiantunteuksensa tämän kehittämistyön käyttöön.

Hannu Immonen

WorldSkills 2005 Helsinki – kilpailulajit ja niiden toteutus

Kilpailulajit

Viralliset kilpailulajit Helsingin kilpailuihin päätettiin kisoja edeltävänä vuonna toukokuussa WorldSkills-järjestön (WSO) yleiskokouksessa Hong Kongissa. Jäsenmaat tekivät kokouspäivien aikana alustavat ilmoittautumisensa kilpailulajeihin, jonka jälkeen järjestön teknisen komitean esityksestä kilpailuihin tuli 39 virallista kilpailulajia, joista 5 oli ensimmäistä kertaa mukana demonstraatiolajejoina. Kilpailujen säännöt edellyttävät, että vähintään 12 jäsenmaan on ilmoitettava lajiin, jolloin lajin toteutus on tehtävä kisajärjestäjän toimesta. Ensimmäistä kertaa mukana olleiden lajien osalta vähimmäisvaatimuksena oli sääntöjen mukaisesti 6 jäsenmaan ilmoittautuminen lajiin. Suomi kisojen isäntämaana ilmoittautui kaikkiin vahvistettuihin kilpailulajeihin. Aikaisempien kisojen perusteella oli hyvä tuntuma siitä, mitkä lajit varmasti toteutuvat aikaisempien osanottajamäärien perusteella. Kokonaisuudessa vahvistettuihin kilpailulajeihin ilmoittautuneista oli yleiskokouksen jälkeen 701 kilpailijaa ja 662 eksperttiä. Ensimmäistä kertaa ehdolla olleiden kilpailulajien osalta tilanne oli hieman epävarmempi, mutta lopputulos lajien osalta oli kokonaisuutena järjestäjäorganisaation kannalta onnistunut. Varsinaisesti Hong Kongin yleiskokouksen jälkeen oli valmiina virallinen päätös kilpailulajeista ja viralliset lajivalmistelut voitiin aloittaa sen hetkisten kilpailijamäärien pohjalta. Päätökset virallisista kilpailulajeista antoivat

myöskin mahdollisuuden sopia kansallisten lajinäytösten määrästä, joita järjestäjä voi omien resurssiensä puitteissa toteuttaa kisojen yhteydessä. Näitä kansallisia lajinäytöksiä kisoissamme oli kolme. Tämän artikkelin liitteissä on esitetty WorldSkills 2005 Helsinki viralliset kilpailulajit ja kansalliset lajinäytökset. Virallisten kilpailulajien ja kansallisten lajinäytösten lisäksi kisa-alueella toteutettiin ranskalaisten organisoimat tienrakennus- ja kipsityö-työnäytökset.

Teknisen komitean kokous marraskuussa noin puoli vuotta ennen kisoja oli myöskin tärkeä tarkistuspuite kilpailulajien osalta. Keväällä yleiskokouksessa lajeihin ilmoittautuneista maista jotkut olivat tehneet muutoksia ilmoittautumisiin ja näin osanottajamäärät lajeissa vielä vaihtelivat. Teknisen komitean kokouksessa edellytettiin lopullisia ilmoittautumisia ja tarkistuksia lajeihin osallistumisista. Aikaisemmat kisat olivat osoittaneet, että jonkinasteista liikehdintää ilmoittautumismäärissä tämänkin jälkeen tapahtuisi ja näin oli tälläkin kertaa. Helmikuussa kolme kuukautta ennen kisojen alkua kilpailijamäärät lajeihin lukittiin siten, että lisäys lajeihin oli mahdollista tämän jälkeen vain kisajärjestäjän suostumuksella. Lopulliset kilpailija- ja eksperttimäärät olivat virallisissa kilpailulajeissa 696 kilpailijaa ja 636 eksperttiä. Huomioitavaa on, että kilpailulajeista kolme lajia: mekatronikka, viherrakennus ja kuljetustekniikka toteu-

tettiin parikilpailuna ja konepajatekniikka kolmen kilpailijan tiimeinä.

Lajitoteutus

Kilpailulajien järjestelyvastuu annettiin sopimuksella ammatillisen koulutuksenjärjestäjille, poikkeuksena mekatroniikka, jonka järjesti Festo, kilpailuiden pääyhteistyökumppani. Neuvottelut ja sopimusten laadinta koulutuksenjärjestäjien kanssa aloitettiin välittömästi edellisten St. Gallenin kilpailujen jälkeen syksyllä vuonna 2003. Neuvotteluille antoi hyvän pohjan St. Gallenissa olleiden eksperttien ja erityisesti kisaa varten nimettyjen teknisten tarkkailijoiden kokemukset kisajärjestelyistä. Useat heistä tulivatkin sitten toimimaan kotikisoissa lajijärjestäjien tehtävissä. Näin jokaisesta kilpailulajista oli kokemus, jota sitten hyödynnettiin koulutuksenjärjestäjien kanssa käydyissä neuvotteluissa lajijärjestelyistä ja myöskin yritysten kanssa käydyissä kone- ja laitoneuvotteluissa. Lajijärjestelyt tehtiin joko avaimet käteen -periaatteella, jolloin koulutuksenjärjestäjä vastasi yksin lajialueen sisällä tapahtuvista järjestelyistä tai vaihtoehtoisesti vastuu oli jaettu kisajärjestäjän kanssa. Lajien tarvitsema tekniikka, yleiskalusteet ja -rakenteet tuotettiin kisajärjestäjän toimesta kaikille lajeille. Virallisista kilpailulajeista 22 ja kaikki kansalliset lajinäytökset toteutettiin avaimet käteen -periaatteella. Opetushallitus tuki lajijärjestelyissä mukana olleita ammatillisen koulutuksenjärjestäjiä myöntämällä harkinnanvaraista avustusta vuosille 2003 – 2005. Lajijärjestäjille kohdennettu avustus oli lajin toteutuksen vaatavuudesta ja kustannuksista riippuen 60 000 € - 150 000 € välillä.

Lajijärjestelyistä vastuussa ollut koulutuksenjärjestäjä nimesi kilpailulajista vastaavan supervisorin ja hänelle assistentin. Kilpailulajikohtainen suunnit-

telu oli kytketty Hämeen ammattikorkeakoulun koordinoimaan ESR-rahoitteiseen AKVA-projektiin järjestämään koulutukseen. Tiiviimpi koulutus ja suunnittelu lajijärjestelyille aloitettiin Seinäjoen Taitaja-kilpailun yhteydessä tammikuussa 2004, jonka jälkeen oli useita koulutustapahtumia ennen Helsingin kisoja. Tärkeä välietappi oli Turussa järjestetty Taitaja-kilpailu tammikuussa 2005, jossa osittain testattiin Helsingissä käytettäviä kisakoneita, tekniikkaa ja lajirakenteita. Myös useat Helsinki 2005 -lajijärjestäjät olivat Taitaja-järjestelyissä mukana ja useassa lajissa nähtiin myös kansainvälisiä kilpailijoita valmistautumassa toukokuun kisoihin. Näin saatiin hyvää harjoitusta järjestelyistä, joissa oli jo selvästi kansainvälinen ilmapiiri. Virallisista kilpailulajeista ja kansallisista lajinäytöksistä vastanneet ammatillisen koulutuksenjärjestäjät on esitelty tämän artikkelin liitteissä.

Kisanäyttämö

Kisojemme päänäyttämönä toimineen Messukeskuksen tilat, jotka ovat kokonaispinta-alaltaan yli 93 000 m², olivat lähes kokonaan käytössä kisojen aikana. Kuusi kilpailuhallia muodostivat yli 43 000 m²:n kokonaisuuden, johon suurin osa lajeista saatiin sijoitettua. Lisäksi käytössä oli Messukeskuksen ulkoalueita n. 10.000 m², joihin sijoitettiin osa kilpailulajeista sekä Sponsor Village. Tilaratkaisut suunniteltiin kokonaisuuksina eri toiminnoille, jotka helpotti kulunvalvontaa ja eri organisaatioiden toimintaa.

Messukeskuksen kongressisiipi toimi kisojen aikana kotina WorldSkills-järjestön tarvitsemille tiloille, joita olivat mm. WSO:n presidentin tilat, delegaattien, kilpailutöitä valmistelevien eksperttien, tulkkien ja sihteeristön työhuoneet. Lisäksi kongressi-

osassa toteutettiin Global Skills Village, koulutusmessut ja kaikki viralliset kokoukset.

Ennen virallisia kilpailupäiviä ja välittömästi kilpailujen jälkeen eksperttien suunnittelu- ja arviointityöskentelyä helpotettiin vuokraamalla Messukeskuksen vieressä olevasta ammattikorkeakoulu He-liasta luokkatiloja kokoustiloiksi. Tällä haluttiin varmistaa myös se, että ennen kilpailuja lajijärjestäjät saavat rauhassa rakentaa ja taas kilpailujen jälkeen purku aikataulun ollessa tiukka, päästiin järjestelyt purkamaan aikataulussa.

Pääsisäänkäynnin yläpuolella 3. kerros oli järjestelyorganisaation omassa toimisto- ja kokouskäytössä. Kyseisissä tiloissa oli myöskin varattu tilat seuraavien isäntämaiden, Japanin ja Kanadan kisajärjestäjille.

Kisojen rakentaminen ja purku

Kisojen rakentaminen Messukeskuksessa lajijärjestäjien toimesta aloitettiin keskiviikkona 11.5, jolloin kisojen alkuun oli 15 päivää. Messukeskus oli aloittanut omalta osaltaan kisojen valmistelut halleissa toukokuun alussa mittaamalla kilpailualueiden paikat halleihin ja ulkoalueelle suunnitelmien pohjalta sekä asentamalla alustavia LVIS-syöttöjä. Lainapitteen toimittamien telttojen pystytys aloitettiin myös ennen lajirakentamisen alkua maanantaina 9.5. Lajien osalta rakentamiseen ja purkuun oli laadittu lajikohtaiset aikataulut, jotka sovitettiin yhteen järjestelyissä mukana olleiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Kisojen LVI-asennukset toteutti Are Oy ja sähköasennukset Messukeskus yhteistyössä Tekmanni Oy:n kanssa. Yleisrakentamiseen liittyvät työt, joita lajijärjestäjät eivät toteuttaneet, hankittiin Messukeskukselta, Turun ammatti-instituutin rakennusosastolta ja Pirkan-

maan taitokeskukselta. Ideana oli, että mahdollisimman paljon kyseisiä rakennus- ja purkutöitä tehdään opiskelijatyönä.

Viranomaisten tarkastus lajialueille tehtiin lauantaina 21.5, jolloin lajialueet olivat suurimpien koneiden- ja laitteiden osalta valmiina ja koekäytetty. Rakentamiseen varattiin kaksi viikkoa aikaa, jolloin päivien pituudet eivät venyneet kohtuuttoman pitkiksi ja vältyttiin myöskin liiallisen väsymyksen aiheuttamilta tapaturmilta. Tämä oli tärkeää myös siksi, että lajijärjestäjien työvoimana olivat opiskelijat, joille tämän tyyppiset projektit ovat suuria.

Välittömästi kisojen päätyttyä sunnuntaina alkoi purku. Vuokrasopimuksemme mukaisesti Messukeskuksen tuli olla tyhjä tiistaina 31.05 klo 24.00 lukuun ottamatta joitain toimistotiloja. Olimme neuvotelleet ulkoalueiden osalta lisäaikaa perjantain asti lähinnä alueella olevien telttojen ja maalaus-kammioiden purkuun. Purkusuunnitelma pohjautui pitkälti lähtevän logistiikan suunnitelmiin, jotta kaikki koneet, laitteet ja muut tavarat saatiin pois aikataulun mukaisesti.

Koneet, laitteet ja kalusteet

Skills Finland vastasi koneiden ja laitteiden hankinnoista joko kokonaan tai osittain 17 kilpailulajiin. Koneet ja laitteet hankittiin joko Koneet Kisojen Kautta Kouluun (KOKK) –periaatteella tai Skillsin yhteistyökumppaneiden toimittamina tai sitten suoraan koulutuksenjärjestäjän toimesta. Koneiden ja laitteiden tuli täyttää kisoissa käytettyjen WSO:n lajikuvausten vaatimukset ja niistä suurimpien merkit ja mallit tuli olla kaikkien jäsenmaiden tiedossa jo vuotta ennen järjestetyssä yleiskouksessa.

Koneiden ja laitteiden hankinnoissa tarvittavat kilpailutukset ja hankintasopimukset koulutuksen järjestäjien kanssa laati Hansel apunaan hankinta-kohtaiset asiantuntijaryhmät, joissa oli koulutuksenjärjestäjien edustajia. Niissä tapauksissa, jossa Skills neuvotteli yhteistyökumppanin kanssa koneiden tai laitteiden ostamisesta, vuokraamisesta tai sponsoroinnista, pyrittiin aina käyttämään kyseisen lajin supervisorina teknisenä asiantuntijana, jotta varmistuttiin niiden soveltuvuudesta kisoihin. Suurimpia kone- ja laitetoimittajia kisoihin olivat: Electrolux, Festo, Volvo, Emco, Fastems, Machinery, Olsa, Teräskonttori, Autorobot, Kemppi, Huurre, Hewlett Packard, Sony ja Helsingin opetusvirasto. Koneet ja laitteet, jotka koulutuksenjärjestäjien ostojen ja yritysten sponsoroinnin jälkeen jäivät vielä hankittavaksi, vuokrattiin. Kisoissa käytetyt yleiskalusteet pääosin vuokrattiin messukeskukselta, mikä helpotti myös logistiikan suunnittelua ja kisojen jälkeistä purkua.

Materiaalilogistiikka

Materiaalilogistiikka tämän kokoisessa hankkeessa oli erittäin haastava ja monisäikeinen kokonaisuus, jonka onnistuminen oli tapahtuman kokonaisuuden kannalta ensisijaisen tärkeä. Kaikki laitteet, materiaalit ja tarvikkeet oli saatava paikoilleen hyvässä järjestyksessä ja hyvissä ajoin. Lisäksi suurena kokonaisuutena oli kilpailijoiden työkalujen kuljettaminen ja huolinta Suomeen ja takaisin kotimaihin.

Jotta logistiikkapalvelut voitiin tarjota tässä laajuudessa laadukkaasti, tarvittiin kuljetuksiin ja tapahtuma-alueen logistiikkaan yhteistyökumppanit. Yhteistyökumppaneiksi valittiin Schenker Oy ja Suomen Messulogiikka Oy. Lajijärjestäjien rooli tehtävässä oli erittäin merkittävä. Tiivis yhteistyö

ja heidän kouluttamisensa tehtävään olivat tärkeä osa onnistumista niin, että aikataulut varsinkin purkuvaiheessa pitivät.

Schenker Oy:n tehtävänä oli hoitaa osallistujamaista tulevat työkalut ja materiaalit sekä palvella heitä kaikissa logistisissa ongelmissa. Schenkerin maailmanlaajuinen verkosto ja kokemus osoittivat erittäin hyväksi valinnaksi. Schenker Fair Logistics Oy laati toimintaohjeet sekä nimesi kullekin osallistujamaalle yhteyshenkilön maailmanlaajuisesta verkostostaan. Näin jokainen sai palvelua omalla äidinkielellään. Kaikkiaan Schenker Oy toimitti ulkomailta 96 tonnia materiaalia. Osa maista halusi käyttää omia yhteistyökumppaneitaan tai kuljettaa tavarat itse. Kokonaismäärä kilpailijoiden tuomille työkaluille ja laitteille oli lähes 130 tonnia.

Myös kaikille lajijärjestäjille tarjottiin valmiiksi kilpailutettua yhteistyökumppania, jolloin kisajärjestäjillä oli huomattavasti helpompi laatia kilpailunjälkeisiä purkusunnitelmia yhteistyökumppanien kanssa.

Suomen Messulogiikka Oy:n tehtävänä oli hoitaa tulevien kuljetusten ohjaus ja kirjaaminen, sekä varata tarvittava nostokalusto rakentamisen ja purkamisen ajaksi. Käytännössä he miehittivät rakentamisen aikana kaikki messukeskuksen sisään-tuloväylät ja ohjasivat autot ennalta määrätyille oville tai tarvittaessa odottamaan purkua messukentälle. Kokonaispaino Messulogiikan kautta kulkeneesta kone-, laite- ja oheistavaramäärästä nousi yli 250 tonnin. Trukkipalveluja messukeskuksessa hoiti Teollisuusmuutot Oy Suomen Messulogiikan alihankkijana.

Kilpailujen seurattavuus ja yleisöystävällisyys

Tavoitteeksi asetettiin kilpailujen seurattavuuden ja yleisöystävällisyyden parantaminen aikaisempiin kisoihin verrattuna. Tähän haasteeseen vastattiin kouluttamalla ammatillisia opiskelijoita lajioppaiksi lajialueelle. Lisäksi lajeissa käytettiin somistaja-opiskelijoita ja tehtiin lajiesite yleisölle jaettavaksi ESR-rahoitteen HUVA-projektin toimesta. Kilpailualueet suunniteltiin siten, että kilpailijat olisivat mahdollisimman lähellä yleisöä. Seurattavuutta ja informointia parannettiin myös lajialueiden reunoille asennettujen plasmanäyttöjen ja opintopolkujen avulla. Joissakin lajeissa rakennettiin yhteistyössä laitetoimittajien kanssa esittelypisteitä. Lisäksi suunnitteluvaiheessa mietittiin lajien sijoittaminen ns. lajiperheittäin halleihin, jolloin opastus ja alan informaation jakaminen oli helpompaa.

Lajialueiden ympärillä olevat käytävät pyrittiin pitämään mahdollisimman leveinä, jotta liikkuminen sujuisi mahdollisimman hyvin. Lajijärjestäjille suunnatussa AKVA-koulutuksessa korostettiin myös sitä, että lajit ottavat järjestelyissään huomioon kilpailutöiden seurattavuuden. Kaikissa lajeissa kilpailutyön esittely ei lajin lajikuvauksesta johtuen ollut mahdollista.

WSO:n teknisen komitean päätös siitä, että kilpailijoiden sijoituksia tai pisteitä ei kesken kilpailun esitetä yleisölle oli yleisölle varmasti harmillinen asia. Väliaikatietojen antaminen sijoituksista olisi tuonut lisäarvoa seurattavuudelle. Perustelut teknisen komitean päätökselle perustuivat arvioinnin tasapuolisuuteen ja siihen, että välitulokset eivät pääse vaikuttamaan seuraavan päivän arviointeihin.

Työturvallisuus huomioitiin myös mekatroniikassa. Kuvassa Kanadan kilpailija.

Kisojen työturvallisuus

Työturvallisuusnäkökulmasta kilpailut sujuivat hyvin. Tavoitteeksi ja työnimeksi työturvallisuudelle asetettiin Nolla tapaturmaa -ajattelu. Ensimmäistä kertaa kaikkien maiden tekniset delegaattit ja ekspertit saivat etukäteen WSO:n virallisilla kielillä toimitetun työturvallisuus- ja työterveysohjeistuksen, joka oli laadittu osana työturvallisuuden ja -terveyden huippuosaamisen kehittämisprojektia. Lisäksi ennen kilpailun alkua työturvallisuuteen liittyvät pääkohdat käytiin läpi delegaattien ja eksperttien koulutustilaisuuksissa. Ekspertit olivat vastuussa ohjeistuksen antamisesta eteenpäin kilpailijoille. Kansainväliset toimijat sekä kilpailijat suhtautuivat työturvallisuusohjeisiin asiallisesti, eikä parin pienen haavan ja yhden nilkan nyrjähdyksen lisäksi kilpailualueella sattunut työtapaturmia.

Kilpailujen työturvallisuusasioista vastasivat työturvallisuuspäällikkö Jorma Sihvonen ja projektipäällikkö Riikka Ruotsala.

Kisajärjestäjä kehitti yhteistyössä WSO:n health and safety -ryhmän kanssa turvallisuusdokumenteja. Viimeisenä kilpailupäivänä tehtiin kaikilla lajialueilla vielä turvallisuuskatselmus. Ennen kisoja, kilpailijoiden harjoituspäivinä lajialueet kierrettiin työsuojelupiirin tarkastajien kanssa ja tarkistettiin kilpailijoiden tuomien henkilökohtaisten, lähinnä sähkötyökalujen soveltuvuus Suomessa vallitseviin säännöksiin. Joidenkin koneiden käyttö kiellettiin, ja näissä tapauksissa lajijärjestäjä järjesti korvaavat laitteet tilalle, mikäli kilpailutyö ehdottomasti laitetta vaati.

Ennen kilpailua kilpailijat perehdytettiin kilpailupaikkoihin, koneisiin ja laitteisiin sekä yleisiin turvallisuusohjeisiin. Kilpailupaikan turvallisuudesta

ja koneiden ja laitteiden perehdyttämisestä vastasivat lajikohtaiset supervisorit ja ekspertit.

Kisojen yleinen turvallisuus

Päävastuu tapahtuman turvallisuudesta oli Skills Finland ry:n organisaatiolla. Organisaation toiminnasta vastasivat kisojen pääsihteeri ja varapääsihteeri. Turvallisuusjärjestelmän toimivuudesta, koordinoinnista ja yhteensovittamisesta eri kohteissa ja tapahtumissa vastasi turvallisuuspäällikkö.

Helsingin Messukeskuksen ja Helsingin jäähallin turvallisuusohjeiden ja pelastussuunnitelmien noudattamisesta vastasivat kummankin oma organisaatio. Molempien kiinteistöjen turva- ja turvallisuusjärjestelmät, pelastussuunnitelmat ja vastuut toiminnasta yhdistettiin tapahtuman organisaatioon.

Kilpailijoiden ja eksperttien tapahtumiin Porvoossa haettiin erillinen lupa yleisötilaisuuden järjestämiseksi. Vastuullisena järjestäjänä oli Porvoon ammattiopisto, joka vastasi tilaisuuden suunnittelusta, tarvittavista turvallisuustarkastuksista ja ilmoituksista.

Tapahtuman järjestelyissä ja toteutuksessa noudatettiin viranomaistahojen hyväksymää turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa. Yhteistyökumppaneina olivat Helsingin Messukeskus, Helsingin poliisilaitos, Helsingin pelastuslaitos, Helsingin jäähalli, Helsingin Rakennusvalvontavirasto, Uudenmaan työsuojelupiiri, Helsingin ympäristökeskus, Suomen punainen risti ja Porvoon ammattiopisto.

Lajijärjestäjien lajivastaaville eli workshop supervisorille pidettiin koulutustilaisuuksia, joissa käsiteltiin pelastussuunnitelma, vastuut ja velvollisuu-

det, turvallisuuteen liittyvät kysymykset, kulkeminen alueella, rakentamis- ja purkamisaikataulut ja muita kilpailuun ja eri tilaisuuksiin liittyviä asioita. Lajijärjestäjille jaettiin myös etukäteisohjeet sekä tarpeen vaatiessa muita tiedotteita ennen kilpailupaikkojen rakentamiseen ryhtymistä.

WorldSkills-tapahtuman turvallisuus- ja pelastussuunnitelman laatimisen kokonaisvastuu oli Skills Finland ry:n organisaatiolla. Suunnittelu tapahtui yhteistyönä lajijärjestäjien, Messukeskuksen toimijoiden ja eri viranomaisistahojen kanssa. Tapahtumaikeiden turvallisuuteen liittyvien tehtävien organisointi hoidettiin yhteistyössä Messukeskuksen ja muiden tapahtumapaikkojen henkilöstön kanssa tehdyn vastuujakosuunnitelman mukaisesti. Ensiapu koko kisojen ajan hoidettiin SPR:n toimesta

WorldSkills 2005 Helsinki ja kansalliset Taitaja-kilpailut

Kansallisten Taitaja-kilpailujen kasvu vuodesta 2001 nykyisiin mittoihin on ollut vankka osoitus osaamisesta ja kehittämisestä ammatillisen koulutuksen piirissä. Tämä kehitys on ollut tukipilari myöskin rakennettaessa WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuja. Kansallisten kilpailujen järjestäminen on varmasti mittasuhteiltaan löytänyt rajansa ja nyt onkin tärkeää keskittyä laadulliseen kehittämiseen.

Tähän työhön hyviä työkaluja antaa WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailut. Viimeistään nyt ammattitaitokilpailut ovat tulleet tutuksi yritys-elämällekin. Onkin tärkeää, että Helsingin kisoissa ollut yritys-yhteistyö kisajärjestäjän kanssa löytää jatkuvuutta kansallisissa kilpailuissa. Yritysten huippuosaajien rekrytointi, näkyvyys- ja edistäminen, myynnin edistäminen ja asiakasvierailujen hyödyntäminen ovat osa vastineista, joita yritykset odottavat saavansa ja joihin kansallisissa kilpailuissa on jatkossa panostettava. Tämä syventää myös oppilaitosten ja yritys-elämän yhteistyötä markkinointipuolella. Kilpailupuolella Helsingin kilpailut toivat uudenlaisia ajatuksia Taitaja-kilpailuiden tehtävien laadintaan, arviointiin ja tuomarointiin. Unohtaa ei saa myöskään kilpailujen seurattavuuden parantamista, johon jo Helsingin kisoissa kiinnitettiin huomiota. Tätä työtä pitää nyt Skills Finlandin johdolla lähteä viemään suunnitelmallisesti eteenpäin tulevien Taitaja-kilpailuiden hyödyksi. Tässä työssä tarvitaan meitä kaikkia - niin näissä ammatillisen koulutuksen suurtalkoissa mukana olleita kuin myös uusia kykyjä.

Haluan vielä kiittää kaikkia koulutuksenjärjestäjiä ja heidän toimijoitaan, joiden kanssa sain tehdä ikimuistettavat ammattitaidon MM-kilpailut ja toivon, että myös te tunnette työn ammattitaitokilpailujen kehittämisessä olevan vielä kesken.

Liite 1. WorldSkills 2005 Helsinki viralliset kilpailulajit ja kansalliset lajinäytökset

1. Polymekaniikka
3. Konepajatekniikka
4. Mekatroniikka
5. CAD-suunnittelu
6. CNC-koneistus
9. Informaatioteknologia
10. Hitsaus
12. Laatoitus
13. Autokorin korjaus
15. Putkiasennus
16. Elektroniikka
17. Web Design
18. Yleinen sähköasennus
19. Automaatioasennus
20. Muuraus
21. Kivityöt
22. Maalaus ja tapetointi
24. Huonekalupuuseppä
25. Rakennuspuuseppä
26. Kirvesmies
27. Kultaseppä
28. Floristiikka
29. Hiusmuotoilu
30. Kauneudenhoito

31. Pukuompelu
32. Kondiittori
33. Autoasennus
34. Kokki
35. Ravintolapalvelu
36. Automaalaus
37. Viherrakennus
38. Kylmäkoneasennus
39. Tietokone ja verkot
40. Graafinen suunnittelu
- D43. Tietoliikenneasennus
- D44. Painotekniikka
- D46. Teräsrakennetyöt
- D47. Rakennuspeltiseppä
- D48. Kuljetustekniikka

Kansalliset lajinäytökset:

- Lähihoitajan työ
- Somistus
- Metsäkoneen käyttö

Liite 2

1. Polymekaniikka..... Turun ammatti-instituutti
3. Konepajatekniikka OSAKK, Oulun kulttuurin ja tekniikan oppilaitos
4. Mekatroniikka Festo Oy, pääyhteistyökumppani
5. CAD-suunnittelu..... Forssan ammatillinen aikuiskoulutuskeskus
6. CNC-koneistus Tampereen Ammattiopisto
9. Informaatioteknologia Suomen Liikemiesten kauppapisto - ATK-instituutti
10. Hitsaus Vaasan ammatillinen aikuiskoulutuskeskus
12. Laatoitus Keski-Uudenmaan ammattikoulutusyhtymä, Mäntsälän ammattiopisto
13. Autokorin korjaus..... Savon koulutuskuntayhtymä, Pohjois-Savon ammattiopisto
15. Putkiasennus OSAKK, Oulun kulttuurin ja tekniikan oppilaitos
16. Elektroniikka Turun ammatti-instituutti
17. Web Design Suomen Liikemiesten kauppapisto - ATK-instituutti
18. Yleinen sähköasennus..... Pohjois-Karjalan kky, Pohjois-Karjalan ammattiopisto
19. Automaatioasennus Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä
20. Muuraus..... Keski-Uudenmaan ammattikoulutusyhtymä, Mäntsälän ammattiopisto
21. Kivityöt Pohjois-Karjalan kky, Pohjois-Karjalan ammattiopisto
22. Maalaus ja tapetointi TAO - Turun ammattiopistosäätiö
24. Huonekalupuuseppä..... Koulutuskeskus Salpaus, Päijät-Hämeen Koulutus konserni
25. Rakennuspuuseppä Koulutuskeskus Salpaus, Päijät-Hämeen Koulutus konserni
26. Kirvesmies OSAKK, Oulun kulttuurin ja tekniikan oppilaitos
27. Kultaseppä Koulutuskeskus Salpaus, Päijät-Hämeen Koulutus konserni
28. Floristiikka Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitoksen kuntayhtymä
29. Hiusmuotoilu Helsingin palvelualueen oppilaitos
30. Kauneudenhoito Espoon seudun kky, Espoon terveydenhuolto- ja sosiaalialan oppilaitos
31. Pukuompelu Helsingin palvelualueen oppilaitos
32. Kondiittori..... Jyväskylän ammattiopisto
33. Autoasennus Hämeenlinnan seudun kky, Koulutuskeskus Tavastia
34. Kokki Haaga Instituutti -säätiö, Ravintolakoulu Perho
35. Ravintolapalvelu..... Haaga Instituutti -säätiö, Ravintolakoulu Perho
36. Automaalaus OSAKK, Haukiputaan ammattioppilaitos
37. Viherrakennus..... Hämeen ammatillisen korkeakoulutuksen kuntayhtymä, HAMK
38. Kylmäkoneasennus AEL
39. Tietokone ja verkot..... Turun ammatti-instituutti

40. Graafinen suunnittelu AEL
D43. Tietoliikenneasennus..... Vaasan ammattiopisto
D44. Painotekniikka Jyväskylän ammattiopisto
D46. Teräsrakennetyöt Kouvolan seudun ammattiopisto
D47. Rakennuspeltiseppä..... Turun ammatti-instituutti
D48. Kuljetustekniikka..... Jyväskylän ammattiopisto

Kansalliset lajinäytökset:

- Lähihoitajan työ Espoon seudun koulutuskuntayhtymä
Somistus Keski-Uudenmaan ammattikoulutusyhtymä
Metsäkoneen käyttö Jämsän seudun koulutuskeskus

Pirjo Elo

WorldSkills 2005 Helsinki -hankkeen talous

Yleistä

Taloudellisena tavoitteena hankkeen alusta alkaen oli, että tuotot kattaisivat kaikki kustannukset. WorldSkills 2005 Helsinki -tapahtuman talous ajoittuu vuosille 2001-2006. Rahavirtojen painopiste on tietenkin vuosina 2004-05. Tässä esitettävät kustannukset ja tuotot ovat kulkeneet Skills Finland ry:n tilien kautta. Lisäksi tulevat ne kustannukset ja tuotot, jotka ovat syntyneet koulutuksen järjestäjille kilpailulajien ja erilaisten tapahtumien järjestelyistä. Näihin kustannuksiin koulutuksen järjestäjillä oli mahdollisuus hakea Opetushallitukselta harkinnanvaraista projektiaavustusta, koulutuksen kehittämisrahaa. Avustus oli kolmen vuoden aikana yhteensä n. 4,5 miljoonaa euroa.

Hankkeen kulut ja tuotot

Hankkeen taloudellinen tulos on kirjanpitolietojen ja arvioitujen vastaisten tulojen ja menojen perusteella seuraava:

Kulut	
Henkilöstökulut	1 678 000
Tila- ja laitevuokrat	2 192 000
Hallinnon yleiskulut	703 000
Markkinointi ja viestintä	1 795 000
Toimintakulut	2 877 000
	9 245 000

Tuotot	
Lipputulot	560 000
Palvelumyynti	2 565 000
Yritys- ja markkinointiyhteistyö	736 000
Yhteistyökorvaukset oppilaitoksilta	2 063 000
Muut tuotot	66 000
Julkinen projektirahoitus	3 740 000
	9 730 000

Yhteenveto

Hankkeen taloutta leimasi loppuun asti suurehkot riskit niin kustannuksissa, tuotoissa kuin maksumalmiudessakin. Opetusministeriön mukana olo ja Sitran vuonna 2003 tekemä päätös 1 miljoonan euron avustuksesta antoivat perustan, joiden varassa Skills Finland ry voi hankkeen toteuttaa. Sitä kautta saadut varat eivät olisi kuitenkaan yksin riittäneet hankkeen toteuttamiseen edes vaatimat-

tomimmalla mahdollisella konseptilla, vaan yritysten ja koulutuksen järjestäjien tuki sekä yhdistyksen oma tulonhankinta oli välttämätöntä.

Kiitos yhdistyksen ja henkilökunnan aktiivisen ja määrätietoisen toiminnan, suurin osa sopimukseen perustuvista tuotoista ja kuluista oli selvillä jo vuoden 2004 lopussa. Myöskään itse kilpailupäivät eivät tuottaneet enää suuria yllätyksiä. Kävijämäärä, 118 000 henkeä, ylitti budjetoidut odotukset, eikä kilpailupäivien aikana syntynyt merkittävässä määrin ennakoimattomia kustannuksia.

Asetettu tavoite kustannusten kattamisesta on saavutettu ja tapahtuma voidaan talouden puolesta

viedä arvoiseensa loppuun huolehtimalla hyvin kisojen ja oheistapahtumien kokemusten ja materiaalin levittämisestä, tutkimus- ja julkaisutoiminnasta sekä edistämällä eri tavoin yhdistyksen toiminnan tavoitteita:

- ♦ ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen osaamisen arvostus ja tunnettavuus yhteiskunnassa
- ♦ ammatillisen koulutuksen oppimistulokset
- ♦ opiskelijoiden kiinnostus ammattitaidon jatkuvaan kehittämiseen
- ♦ opiskelijoiden kiinnostus itsenäiseen yrittäjyyteen.

Sirpa Nuutinen

WorldSkills 2005 Helsinki – tapahtumat

Avajaiset ja päättäjäiset

Kilpailujen viralliset ja näyttävät avajaiset (25.5.) ja päättäjäiset (1.6.) järjestettiin Helsingin Jäähallissa. Molempia tapahtumia seurasi reilut 6 000 henkilöä. Katsojakunta koostui matkapaketin ostaneista kisavieraista, kisaorganisaatiosta, lajijärjestäjistä, yhteistyökumppaneista sekä muista tapahtumasta kiinnostuneista.

Avajaisten ja päättäjäisten teemana oli 'The Spirit of Helsinki'. Esitysten tuottamisesta vastasi Arts & Events Management Oy. Lassi Ikäheimo ja Vesa Ruotonen olivat tapahtumien käsikirjoitusvastavia. Esitysten toteuttamiseen osallistui 300 henkilöä. YLE televisioi avajaiset.

Esitysten sisältö tuotettiin pääasiassa oppilaitosvoimin. Ainoastaan tekniikkapuoli ulkoistettiin alan ammattilaiselta (RMC). Ammatillisista oppilaitoksista mukana olivat Pop & Jazz konservatorio (orkesteri ja iso kuoro), Oulun kulttuurialan oppilaitos, Pikisaaren yksikkö (lavasteet ja projisointi), Helsingin palvelualojen oppilaitos Helpa, Roihuvuoren yksikkö (puvut, meikit ja kampaukset), Espoon terveydenhuolto- ja sosiaalialan oppilaitos ETSO, Mäntynylän toimipiste (meikit ja kampaukset), Pirkanmaan taitokeskus (näyttämösomistus), Mäntsälän ammattioppilaitos (floristiiikka), Tampereen ammattiopisto, av-yksikkö (tv- ja screenkuvaukset) sekä Savon ammatti- ja aikuisopisto (kuljetukset).

Avajaisten ja päättäjäisten työstäminen oppilaitoksissa sekä tapahtumaorganisaation johtoryhmässä oli haastavaa, mutta mielekästä. Kaikissa valmisteluissa oli hyvä tiimihenki sekä tekemisen meininki. Kilpailuorganisaatio teki hyvät yhteistyösopimukset sekä koulujen, että muiden toteutukseen osallistuneiden avainhenkilöiden kanssa. Kaikki tämä näkyi onnistuneissa lopputuloksissa.

Matkapaketit ja majoitus

Event Travel Finland Oy (ETF) toimi kilpailuorganisaation virallisena matkatoimistona. ETF vastasi kansainvälisten ja kotimaisten matkapakettien markkinoinnista ja myynnistä sekä muista tapahtuman majoituspalveluista.

Yhteistyösopimuksen toimivuudessa onnistuttiin. Myös matkapakettimyynnitavoite saavutettiin. Osallistuvien maiden yhteyshenkilöt olivat tyytyväisiä kisaorganisaation tarjoamaan asiakaslähtöiseen majoituspalvelutarjontaan.

Tapahtuman aikana ETF majoitti kisaväkeä yhteensä 24 eri hotelliin Helsingin ja Vantaan alueella. Virallisia matkapaketteja myytiin 2 063 kappaletta. Tapahtuman aikaisia majoitusvuorokausia oli yhteensä 28 252, joka on kertymä virallisista matkapaketeista sekä privaattimyynnistä.

Kisaoppaat

Helsingin kaupungin opetusviraston kanssa tehtiin sopimus 500 toisen asteen opiskelijan kouluttamisesta kisoihin oppaiksi. Koulutus järjestettiin yhteistyössä opetusviraston, Skills Finlandin ja AKVA-projektin kesken. Stadian ammattikorkeakoulusta tuli lisäksi huippuoppaita eri opasryhmien vetäjiksi.

Kaikki koulutuksessa mukana olleet oppaat jaettiin toiveidensa mukaisesti 13 eri tehtäväryhmään. Oppaat toimivat mm. avajaisissa ja päättäjäisissä, lentokentällä, hotelleissa, infopisteissä, akkreditoinnissa, lajioppaina ja joukkueoppaina. Opaspalveluja tarjottiin myös kotimaiselle ja kansainväliselle kisaorganisaatiolle sekä VIP-vieraille.

Kisojen aikainen opastoiminnan käytännön organisointi oli haasteellinen. Oppaiden kokonaismäärä oli suuri ja itse tapahtumaa tehtiin ensimmäistä kertaa Suomessa. Helsingin opetusviraston opaskoulutuksen vastuuhenkilöiden, ohjaavien opettajien, huippuoppaiden ja kisaoppaiden päivien tehtävät ja erilaiset ongelmatilanteet saatiin kuitenkin hoidettua kisaruletin aikana hyvin. Kilpailuorganisaatio sai kiitosta reippaista ja nuorista oppaistaan sekä kotimaisilta että ulkomaisilta kisavierailta.

Catering

Fazer Amica vastasi kilpailijoiden, eksperttien ja tarkkailijoiden lounasruokailuista. Tapahtumajän lounaat oli valmistettu teemalla suomalaisuus – kansainvälisyys. Porrastetut lounasruokai-

*Avajaisissa oli tunnelma korkealla.
Kuvassa Japanin joukkue esittäytymisvuorossa.*

lut toimivat hyvin. Isoilta ruuhkilta ja jonotuksilta vältyttiin.

Fazer Amica vastasi myös Partner Expon, Global Skills Villagen, Sponsor Villagen sekä hospitality loungen catering-järjestelyistä.

Tapahtuman aikana syötiin 22 100 virallista kisalounasta. Kisayleisölle myytiin 15 000 jäätelötötteröä. Kahvia nautittiin kaiken kaikkiaan noin 30 000 kupillista.

Helsingin palvelualojen oppilaitos Helpa, Roihuvuoren yksikkö vastasi kilpailijoiden ja eksperttien eväsjakelusta suoraan lajeihin sekä Happy Hours tarjoilusta, joka järjestettiin Helian tiloissa.

Kilpailijoiden ja eksperttien viralliset retket

Porvoon ammattiopisto vastasi kilpailijoiden (30.5.) sekä eksperttien ja teknisten delegaattien (31.5.) retkijärjestelyistä erittäin onnistuneesti. Molemmille ryhmille oli järjestetty oma ohjelma Porvoossa.

Kilpailijat kuljetettiin sekä busseilla & laivoilla Kokkonien leirintäalueelle, jossa he saivat nauttia kauniista suomalaisesta luonnosta. Kokkonien leirintäalueelle oli viritetty jos jonkinmoista nuorisokiviteettia. Retkipäivän kruunasi pop-konsertti, joka villitsi kaikki nuoret yhteiseen hauskanpitoon.

Ekspertit ja muut tekniset tarkkailijat tutustuivat Porvoon vanhan kaupungin eri nähtävyyksiin. Keväinen kirkkokonsertti, jossa esiintyi lapsikuoro, jäi varmasti monen ulkomaisen vierailijan mieleen.

Kilpailijoiden ja eksperttien vastaanotot

Eksperttien vastaanotto järjestettiin 20.5. Espoon kulttuurikeskuksessa. Isäntänä toimi Espoon kaupunki. Kilpailijoiden vastaanottojärjestelyistä 23.5. vastasi Helsingin kaupunki. Tilaisuuden pitopaikana oli Kalastajatorppa.

Mitalit, diplomit ja osallistumistodistukset

WorldSkills järjestö vastasi kilpailijoiden diplomi- ja osallistumistodistusten jakamisesta. Skills Finland ry:n vastuulla olivat kisoissa jaettavat mitalit: kulta, hopea ja pronssi kunkin lajin kilpailijoille, muistomitalit diplomin saaneille, mitalit kansakuntien parhaille sekä Albert Vidal -mitali koko kisan parhaan pistemäärän saavuttaneelle. Lisäksi jaettiin palkinnoiksi muistoesineet lajinäytösten parhaille.

Lahden käsi- ja taideteollisuusoppilaitos suunnitteli ja valmisti kisoissa jaettavat viralliset mitalit.

Kisavaatetus ja asusteet

Kisaorganisaation viralliset edustusasut toimitti Topper Oy ja kilpailijoiden vapaa-ajan asut Nanso. Naisten viralliset kisuviivit ja -solmiot suunnitteli arkkitehti Tanja Karpasto.

Kisaorganisaation muu väki pukeutui tapahtuman lisenssivaatteisiin, joita olivat lippis, t- ja pikeepaita sekä fleecepusero.

Tapahtuman virallisille osanottajille jaettiin kisasalkku, jossa oli yleistä kisamateriaalia.

Kilpailuorganisaation muistolahja osallistujille oli tapahtumalogolla stanssattu vyö. Ekspertti- ja kilpailijalahjoina jaettiin kisamaskottia, -huivia ja -solmiota.

Logistiikka

Tapahtuman kuljetuspäällikön tehtävät ulkoistettiin Bussiring Oy:lle. Kuljetuspäällikkö vastasi tapahtuman kaikkien henkilökuljetusten (mukaan lukien VIP-kuljetukset) suunnittelusta, organisoinnista ja toteutuksesta kokonaan.

Viralliset osallistajat kuljetettiin lentokentältä hotelleihin, virallisille vastaanotoille sekä retkille. Kilpailijat kuljetettiin avajaisiin ja päättäjäisiin sekä lisäksi päivittäin hotelleista kisapaikalle.

HKL:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaan kaikki viralliset osallistajat saivat kilpailujen ajaksi akkre-

ditointikorttiin liitettävän HKL:n matkakortin. Ekspertit ja viralliset delegaatit liikkuvat päivittäin Messukeskukseen HKL:n matkakortillaan. Volvo luovutti kisojen ajaksi organisaation käyttöön 28 henkilöautoa, joita käytettiin VIP-kuljetuksiin.

Ajokilometrejä busseille sekä VIP-Volvoille kertyi yhteensä 154 000 km. Ajoneuvojen bensiinin kulutus tapahtuman aikana oli 35 000 litraa. Kuljetuspuolen työntekijöiden henkilömäärä oli noin 100.

Markku Lahtinen

WorldSkills 2005 Helsinki – markkinointiviestintä

Artikkelin sisältö

Tässä artikkelissa tarkastellaan Skills Finlandin toteuttama kilpailujen markkinointiviestintää vuoden 2003 joulukuusta elokuuhun 2005.

Taustaa

Helsingin ammattitaidon MM-kilpailujen aktiivinen markkinointi alkoi heti kilpailujen myöntämisen jälkeen vuonna 2000. Pitkjänteistä markkinoinnin toteutusta hidasti hankkeen silloisen pääsihteerin ja markkinointijohtajan siirtyminen toisiin tehtäviin syksyllä 2003.

Vuoden 2004 alun tehtäviä oli laatia realistinen markkinointi- ja viestintäbudjetti ja siihen suhteutettu markkinointi- ja viestintäsuunnitelma, rekrytoida viestintähenkilöstö, viimeistellä hankkeen graafinen ilmiasu ja käynnistää esite- ja materiaalituo- tonta, kilpailuttaa mainos-, viestintä- ja painopalvelut sekä uudistaa hankkeen internet-sivut palvelemaan kotimaisia ja ulkomaalaisia järjestäjiä. Kaikessa yrityksiin, tapahtuman järjestäjiin ja sidosryhmiin suunnatussa markkinointiviestinnässä käytettiin korostetusti MM-kilpailujen logoa ja symboliikkaa tunnistamisen helpottamiseksi.

Sisäisen viestinnän välineeksi hankkeelle luotiin WorldSkills 2005 Helsinki -Newsletter, joka aloit-

ti ilmestymisen maaliskuussa. Sähköisesti jaettu Newsletter tarjosi luontevan informaatiokanavan hankkeen järjestelyissä mukavana oleville yhteistyötahoille ja se soveltui erityisesti teemanumeroiden osalta ulkopuoliseen markkinointiin. Kaiken kaikkiaan ajalla 31.3.2004 – 10.6.2005 ilmestyi 17 Newsletteriä.

Markkinointiviestinnän tavoitteet

Ammattitaidon MM-kilpailujen markkinoinnille ja viestinnälle asetetut tavoitteet olivat haasteellisia, sillä kilpailujen tunnettuus ammatillisten koulutuksen järjestäjien, nuorten ja ammattitaitokilpailuja harrastavien ulkopuolella ei ollut kovin laajaa.

Vuodesta 2004 saakka oli selvää, että vaikuttaviin mediakampanjoihin oli mahdollista sitoutua vasta projektin loppuvaiheessa, jolloin olisi selvillä hankkeen taloudellinen liikkumavara. Mainonnassa keskityttiin suoramainonnan eri muotoihin ja tapahtumamarkkinointiin. Tapahtumalla olisi mahdollista toteuttaa yleistä tunnettuutta lisääviä laajoja valtakunnallisia mediakampanjoita esimerkiksi tapahtuma- ja palveluyhteistyötason kumppaneiden myötävaikutuksella, mihin sitten aktiivisesti tulevilla mediavalinnoilla pyrittiinkin.

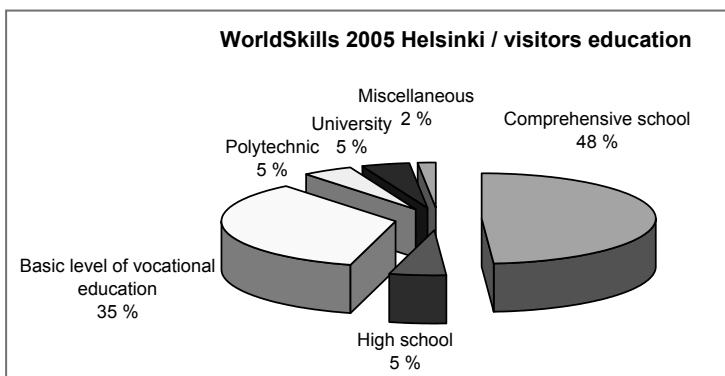
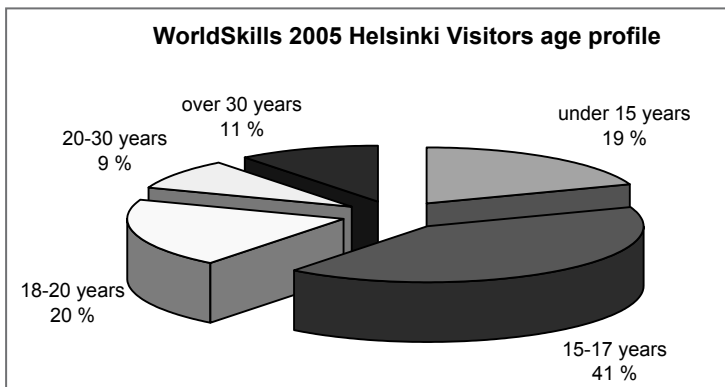
Skills Finland päätti siis vuoden 2004 alusta keskittyä entistä selkeämmin sidosryhmäviestintään, jol-

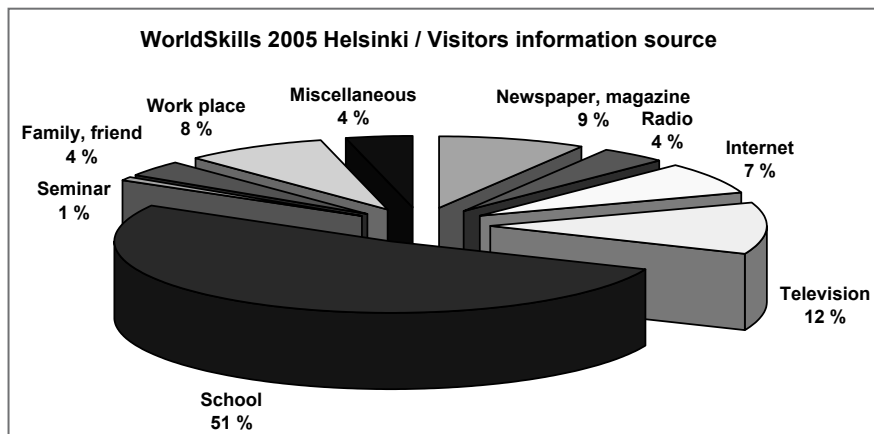

la voitiin toiminnallisesti, tehokkaasti ja uskottavasti saavuttaa laajoja kohderyhmiä ja luoda näin pohjaa tulevalle markkinoinnille ja mainonnalle. Pääryhmät olivat ensisijaisesti nuoret, opetushenkilökunta ja koulutuksenjärjestäjät, jotka olivat kävijätavoitteen kannalta avainasemassa. Selvää oli, että käytettävissä olevan mediabudjetin varojen ja partnerisopimuksien lähtökohtana oli varmistaa hankkeelle paras mahdollinen kansallinen

medianäkyvyys ja se, että 130 000 - 150 000 kävijätavoite toteutuu.

Nuorten osuus kävijätavoitteesta oli asetettu 55 prosenttiin, opettajien ja kouluttajien 7 prosenttiin, ulkomaalaisten 4 prosenttiin, kilpailijoiden ja järjestäjien 7 prosenttiin sekä määrittelemättömän suuren yleisön 40 prosenttiin.

Markkinointiviestinnän keskeiset tavoitteet

- ♦ tehdä MM-kilpailut tunnetuksi nuorten, työelämäjärjestöjen, elinkeino- ja opiskelijajärjestöjen, koulutuksenjärjestäjien, sivistysvaliokunnan ja median keskuudessa
- ♦ lisätä ammatillisen koulutuksen ja osaamisen tunnettuutta nuorten, vanhempien, päättäjien ja yrityselämän joukossa
- ♦ pitää hankkeen yhteistyökumppanit ja työntekijät tietoisina MM-kilpailujen järjestelyistä, luoda yhteisöllisyyttä, tuottaa kanava vuorovaikutukselliseen yhteydenpitoon sekä luoda työkaluja omaan markkinointiin
- ♦ edistää yritysyhteistyökumppanien hankkimista

Viestintä- ja mainoskumppanit

Mediapartnerit

Opettaja-median kanssa neuvottelut käynnistyivät keväällä 2004. Molempia osapuolia tyydyttävään sopimukseen päästiin saman vuoden kesällä. Sopimus sisälsi mm. 10 kokosivun ilmoitusta Opettaja-medioissa, pistokasliitteen Opettajan Retkioppaassa sekä tapahtumaliitteen (painos 153 000), jolla voitiin saavuttaa vielä kaikki opettajat ennen kisapäiviä. Opettaja-lehti kirjoitti MM-kilpailuihin valmistautumisesta lukuisia toimituksellisia artikkeleita, jotka syvensivät kohderyhmän käsityksiä ammattitaitokilpailujen merkityksestä.

Kansallisen näkyvyyden mediaksi valittiin JCDecauxin abribus -mainokset. Skills Finland osti partnerisopimuksella yhteensä 3 000 julistepaikkaa 26 kaupungissa, jotka jakaantuivat kolmeen viikon jaksoon marraskuussa 2004 (WorldSkills järjestön teknisen komitean kokous Helsingissä), tammi-kuussa 2005 (Taitaja-kilpailut) ja itse kilpailuihin

toukokuussa. Tavoitteena oli lisätä MM-kilpailujen tunnettuutta suuren yleisön keskuudessa sekä tarjota tukinäkyvyyttä yhteistyökumppaneille. Mediatilaa annettiin halukkaille yhteistyökumppaneille käyttöön omakustannushintaan paikallisiin kampanjoihin. Lisäksi Ammattiosajaan vuosi valitsi abribus-mainoksen yhdeksi päämediakseen.

Keski-Uusimaa konsernin kanssa oli neuvottelut aloitettu jo syksyllä 2004. Kumppanuus oli erittäin tärkeä, koska Keski-Uusimaa konsernin lehtien avulla voitiin tavoittaa tehokkaasti Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla olevat kotitaloudet sekä tehostaa tapahtuman yleisnäkyvyyttä. Sopimukseen sisältyi noin 20 sivua mainos- ja tapahtumailmoitusta lehtikonsernin seitsemässä sanomalehdessä.

Merkittäviä mainoskanavia ja keinoja

Huhtikuun lopussa oli nähtävissä, että hankkeen budjetti todennäköisesti mahdollistaa esimerkiksi TV-kampanjan toteuttamisen. Vaihtoehtoina olivat MTV3 ja Nelonen. Mainoskonseptia tarjottiin pääasiassa hankkeen pääyhteistyökumppaneille, joista Festo, Volvo ja Teknologiateollisuus ry ilmoittivat lähtevänsä mukaan. Valtakunnallinen kampanja toteutui MTV3 kanavalla 16.5. – 29.5.2005 noin 60 mainoksen voimin. Kampanjan tuotantoaikataulu oli varsin haasteellinen: päätös tehtiin 2.5., ensimmäinen tuotantopalaveri 3.5. ja mainoksen esikatselu 11.5. ja viimeinen jättöpäivä MTV:lle 12.5.

Skills Finlandin huippuvalmennus-projektin (HUVA) kanssa tehtiin syksyllä 2004 yhteinen markkinointisuunnitelma, jossa voitiin yhdistää molempien projektien tavoitteita ja saada käytettävistä resursseista paras mahdollinen hyöty irti. Kehäänkärkenä oli luonnollisesti Suomen ammattitaitomaajoukkue, joka oli näkyvästi esillä koko kevään

2005 sekä huippuvalmentaminen. HUVA valitsi medianaviksi Helsingin Sanomien NYT-liitteen, NRJ-radion ja Minimoi-kortit kohderyhmänä erityisesti nuoret.

VR:n ja Suomen ammattitaitomaajoukkueen ympärille rakennetulla yhteistyösopimuksella voitiin VR:n pääkaupunkiseudun lähijunissa toteuttaa toukokuussa 2005 vaikuttava 300 julisteen kampanja. Tapahtuman käytössä olivat myös Helsingin kaupungin siltamainospaikat kahden viikon ajan.

YLE:n kiinnostus ammattitaidon MM-kilpailuihin ST Gallenin kilpailujen jälkeen ei ollut kovin aktiivista. Lopulta syksyllä 2004 tehty sopimusehdotus johti ainakin siihen, että Turun Taitaja-kilpailuista tuotettiin ylimääräinen puolen tunnin ohjelma sekä päädyttiin MM-kilpailujen avajaisten lähettämiseen valtakunnallisella YLE-Teema-kanavalla toisena kilpailupäivinä. Näkyvyyttä YLE:n kanavilla lisäsi keväällä 2005 Aamu-tv:n kuntotalkoot-sarja, jossa esiteltiin ammattitaitokilpailuja ja ammatillista osaamista seitsemässä jaksossa.

Opintopolut ja reppupaketti tapahtumamarkkinoinnissa

Oppilaitoksia ja nuoria varten lanseerattiin MM-kilpailujen uutuuksena opintopolku-idea, jossa halukkaille oli jo ennakkoon käytössä monipuolista tietoa kilpailulajeista ja nykypäivän ammateista. Erityispalveluna oli tarjolla reppupaketti, joka sisälsi päivälipun kisoihin, virallisen kisarepun, 25% pääsylippuallennuksen Korkeasaareen, Sealifeen ja Heurekaan, parkkipaikat ryhmien busseille Messukeskuksessa sekä erilaisia neuvontaa ja valmistelupalveluja. Luokkaretkeläisille oli tarjolla myös valmiiksi kartoitettuja majoitusvaihtoehtoja. Vaikka reppupaketin kysyntä oli lopulta pienempää kuin

ennakoitiin, toimi reppupaketti yhdessä opintopolkujen kanssa tehokkaana markkinointivälineenä, joka lisäsi MM-kisojen tunnettuutta tärkeimmässä kohderyhmässä.

Viestintäkumppanit kullannarvoisia

Strategisiksi viestintäyhteistyökumppaneiksi voidaan hyvällä syyllä nimetä opetusministeriö ja Opetushallitus. Opetusministeriön Ammatillinen-lehdestä MM-kilpailut sai käyttöönsä runsaasti palstatilaa ja yhteistyö jatkuu vielä Ammattiosaajan teemavuoden merkeissä syksyllä 2005. Opetushallitus antoi käyttöömmme eri oppilaitosten yhteystietoja sekä postitti puolestamme mm. opinto- ja luokkaretkiin liittyvää materiaalia. Lisäksi Spetri-lehti oli aktiivinen tapahtumatiedottaja.

Vuosittainen Taitaja – ammattitaidon SM-kilpailu on ollut myös erittäin tärkeä tapahtumamarkkinointikanava. Turun Taitaja-kilpailujen ammattitaitoinen organisaatio ja viestintähenkilöstö sekä mainostoimet nostivat erittäin hyvin esille ammatillisen osaamisen ja ammattitaidon ohella myös Helsingin MM-kilpailut. Erityisesti kotimainen media alkoi vihdoinkin osoittaa yhä enemmän oma-aloitteista kiinnostusta ammattitaitokilpailuja kohtaan. Turun kilpailuista alkaen ammattitaitomaajoukkuetta pyrittiin käyttämään ammattitaitokilpailujen tunnetuksi tekemisessä mm. siten, että maajoukkueesta tehtiin internettiin taustahaastattelut ladattavine kuvineen. Lisäksi jokaisesta kilpailulajista oli saatavissa lyhyt maallikkokuvaus.

Omana vaikuttavana ryhmänään erittäin tehokasta tiedotustyötä tekivät ammattitaidon MM-kilpailuihin vahvasti sitoutuneet laji- ja oheistapahtumajärjestäjät, jotka olivat mm. aktiivisia luokka- ja opintoretkien puolestapuhujia omilla alueillaan. Tästä

työstä on konkreettisenä osoituksena nuorille asetetun kävijätavoitteen saavuttaminen.

Viestintäverkosto oli todellakin hyvin laaja ja mitään tahoja unohtamatta lukuisat toimiala- ja elinkeinoelämän järjestöt sekä yritys yhteistyökumppanien jäsen- ja asiakaslehdet olivat myös merkittäviä MM-kilpailujen tunnettuuden edistäjiä.

Viestintä kilpailujen aikana

Internet – ykkösmedia

Tapahtuman Internet-sivuja ylläpidettiin viidellä kielellä ja tapahtuman ajaksi avattiin suomeksi ja englanniksi ylläpidetty kisasivusto, jossa oli erillinen riittävästi resursoitu kuvapankki. Tapahtumasta otettiin noin 3000 valokuvaa, joista on toimitettu kopiot WorldSkills –järjestölle. Nämä kuvat, kuten myös kuvapankista ladattavat tiedostot ovat vapaasti hyödynnettävissä ammattitaitokilpailujen markkinoinnissa.

Kisojen aikana Kisa TV:n online-lähetystä seurasi noin 10 000 ihmisistä ympäri maailmaa. Nettisivuilla toukokuussa hittejä oli 8 milj. ja kävijämäärä 82 000, ja kesäkuussa vastaavat luvut 2 milj. ja 35 000. Mediaosumia (pl. radiot) tuli toukokuussa 364 kpl (yhteislevikki 22,2 milj.) ja kesäkuussa 284 (yhteislevikki 10,4 milj.).

Kisa-TV yhtenä ”näytöslajina”

Kisa TV:n studio sijaitsi näkyvällä paikalla hallissa 3. Ohjaamon ja studion toiminta keräsi jatkuvasti tv-toiminnasta kiinnostuneita katsojia ruuhkaksi asti. Lähetykset olivat nähtävissä Internetissä suorana.

Studiohaastatteluja tehtiin noin 40. Lähetyskiä oli kispäivinä kuusi tuntia päivässä, josta yksi tunti englanniksi. Kultakin kispäivältä tuotettiin lisäksi uutisvideokoosteet suomeksi ja englanniksi.

Kisa-TV toteutettiin yhteistyönä Tampereen ammattiopiston (koordinointi ja johto, tekniikka), Jyväskylän ammattiopiston (tekniikka) ja Helsingin liiketalouden korkeakoulun kanssa (toimitus). Sopimukseen sisältyivät kisojen aikaiset tv-lähetykset, Internet-levitys, loppuraporttiin tuleva DVD-kooste sekä avajaisten ja päättäjäisten kuvaus. Kisa TV:n tuotannossa oli noin 80 opiskelijaa ja opettajaa.

Lehdistökeskus median tukikohtana

Tavoitteena oli tarjota erityisesti ulkomaiselle medialle hyvin teknisesti ja toiminnallisesti varustetut turvalliset työskentelytilat, josta oli saatavissa henkilökohtaista palvelua ja neuvontaa, haastattelu-kontakti – ja kuvauspaikka-apua, tarjoilua ja taustamateriaalia kilpailuista ja Suomesta. Akkreditoitunutta mediaa oli 456 henkilöä, joista ulkomalaisia 225. Verrattuna St.Gallenin 100 ulkomaisen median edustajaan, Helsingin kisojen perusteella kansainvälinen kiinnostus MM-kilpailuja kohtaan on kasvanut erittäin merkittävästi.

Lehdistökeskus sijaitsi Helsingin Messukeskuksen toisessa kerroksessa. Lehdistökeskukseen kuuluivat median Pressihuone (144m²), henkilökunnan käytössä ollut Uutiskeskus (140 m²) ja 100 hengen auditorio lehdistötilaisuuksia ja infoja varten. Median käytössä oli 15 työasemaa Windows XP Pro UK-ohjelmilla ja printteri. Lisäksi oli mahdollista kytkeytyä ilmaiseksi Tapahtuman langattomaan verkkoon omilla kannettavilla. Pressikeskus oli avoinna 24.5. – 31.5. klo 9-18 ja 1.6. klo 9-24.

Lehdistökeskuksessa työskenteli noin 50 tapahtuman palveluksessa olevaa henkilöä. Toiminnot oli jaettu esikuntaan, uutisten sisällön tuotantoon, Internetin ylläpitoon, käännöksiin, kuulutuksiin, mediapalveluihin, valokuvaukseen ja Kisa-TV:n studiohaasteltavien aikataulutukseen ja briiffaamiseen. Lisäksi tilassa toimi Kisa TV:n editointipisteet ja uutisstudio.

Lehdistötilaisuuksia ja infoja järjestettiin tapahtuman aikana 12, tiedotteita ja uutisia julkaistiin noin 40 suomeksi ja englanniksi sekä osin ruotsiksi. Ulkomaiselle medialle järjestettiin kaksi Helsinki-sightseeing-kiertoaajelua sekä Ulkoministeriön järjestämä vastaanotto.

Lisenssituoiteilla tapahtuman ilmeikkyyttä

Tavoitteena oli virallisilla lisenssituoiteilla vahvistaa MM-kilpailujen tunnettuutta, luoda yhteisöllisyyttä sekä saada tapahtumaan yhtenäistä yleisilmettä.

Viralliseksi lisenssituoite-toimittajaksi valittiin tarjouskilpailun tuloksena keväällä 2004 Newtop Oy, joka osti sopimuksella MM-kilpailujen lisenssituoiteoikeudet. Newstop vastasi edustamiensa lisenssituoiteiden tuotannosta ja myynnistä ennen tapahtumaa ja tapahtuman aikana. Newtopin myyntivastuulla oli myynti jakeluketjuihin, yhteistyöyrityksille ja yhteistyökumppaneille sekä ulkomaisille tahoille.

Newtop suunnitteli yhdessä tapahtumajärjestäjän kanssa kisamalliston, jonka päätuoiteita olivat fleece, pikee, t-paita, lippalakki, reppu sekä maskotti. Tuotteiden ennakkomyynti koulutuksen järjestäjille ja yrityksille oli odotuksia suurempaa, ja tapahtumamyynti onnistui myös kiittävästi.

Henri Nordenswan

WorldSkills 2005 Helsinki – akkreditointi

Johdanto

Tapahtumajärjestelyihin liittyen akkreditoinnilla tarkoitetaan tapahtuman osallistujien tai muiden siihen liittyvien henkilöiden henkilöllisyyden varmentamista sekä tapahtumasta riippuen mahdollisten tapahtumakohtaisten henkilötunnisteiden tuotantoa ja jakelua. Toimintona akkreditointi liittyy luontaisesti tapahtuman turvallisuusjärjestelyihin. Toisaalta hyvin toteutettu akkreditointi tarjoaa tarvittaessa myös erinomaisen mahdollisuuden toteuttaa muita tapahtuman henkilövirtoihin liittyviä kontrollitoimenpiteitä.

Suunnittelu

Ammattitaidon MM-kilpailuista aikaisemmin saatujen kokemusten perusteella tiedettiin, että akkreditoinnin suunnittelussa ja toteutuksessa on paljon kehitettävää. Jotta akkreditointi ei häviäisi muiden toimintojen alle, päätettiinkin jo keväällä 2003, että se muodostaa aikaisemmasta poiketen oman itsenäisen operatiivisen kokonaisuutensa. Jo alusta alkaen oli selvää, että akkreditointi tulee palvelemaan myös taloudellisen kontrollin välineenä, jonka johdosta vastuu operaatiosta keskitettiin tapahtuman talouspäällikölle.

Koska akkreditointia ei suunnitellussa mittakaavassa oltu aikaisemmin toteutettu WorldSkills -kil-

pailuissa, lähdettiin sen suunnittelussa täysin puhtaalta pöydältä. Keskeinen ratkaistava kysymys oli, kuinka operaatio käytännössä toteutetaan. Äärimmäisinä vaihtoehtoina olivat erillisen akkreditointipäällikön palkkaaminen ja henkilökorttien tuotannon, tarvittavien ohjelmistojen ja mahdollisen henkilökuvauksen hankkiminen ostopalveluna. Toisaalta vaihtoehtona oli toteutus olemassa olevin resurssein ja oppilaitosten opiskelijapanokseen nojautuen. Tapahtuman ainutkertaisuudesta ja pitkäkestä henkilökunnan läsnäoloajasta johtuen arvioitiin, että kaupallisen ohjelmiston ja palvelun käyttäminen ei olisi optimaalinen eikä ehkä kustannustehokaskaan ratkaisu. Koska MM-kilpailujen yhtenä tavoitteena lisäksi oli yhteistyöverkostojen kehittäminen sekä oppimismahdollisuuksien tarjoaminen opiskelijoille, päätettiin operaatio lopulta toteuttaa täysin omin voimin. Erillistä akkreditointipäällikköä ei palkattu, vaan talouspäällikkö vastasi muiden tehtäviensä ohessa akkreditointipäällikkönä operaation suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta.

Suunnitteluvaiheessa tapahtuman henkilökunnalle, vapaaehtoisille ja osallistujille luotiin ensi kertaa WorldSkills-kilpailujen historiassa kulkuoikeusmatriisi, jossa määriteltiin ne alueet Messukeskuksessa, jossa kukin henkilö on oikeutettu kulkemaan. Helsingin tapahtuman ohella matriisi on keskeinen tulevien MM-kilpailujen kehitysmoottori. Jo nyt matriisin luominen auttoi sekä kisaorganisaatiota et-

tä WSO:n henkilökuntaa kiinnittämään huomiota turvallisuuteen ja kilpailutoimintojen luottamuksellisuuteen liittyviin rajapintoihin aikaisemmasta selvästi systeemaattisemmalla ja tehokkaammalla tavalla. Nyt luotu matriisi tarjoaakin jatkossa hyvän pohjan kehittää WorldSkills-kilpailujen kulkuoikeuskontrollia entistä tarkoituksenmukaisempaan ja toimivampaan suuntaan.

Tietojen kerääminen

Seuraava keskeinen tehtävä oli akkreditoitaviin henkilöihin liittyvien tietojen kerääminen. Keskeiseksi tavoitteeksi nousi tietojen keräämiseen liittyvän manuaalisen työn minimointi. Avuksi tuli Suomen entinen WorldSkills -kilpailija, joka koodasi tietojen käsittelyä varten helposti käytettävän SQL-pohjaisen tietokannan. Tiedot tähän kantaan tehtiin osallistujien osalta massatiedonsiirtona WSO:n tietokannasta, kun taas organisaatiohenkilökunnan tiedot kerättiin vastuullisten päälliköiden toimesta projektin henkilörekisteriin, josta ne edelleen konvertoitiin akkreditointitietokantaan. Valittu ratkaisu osoittautui lopulta joustavaksi ja käytännön toteutusta hyvin palvelevaksi. Itse tietojen keruu ja niiden siirto akkreditointikäyttöön sen sijaan viivästyivät useilla kuukausilla suunnitellusta aiheuttaen aikataulupaineiden ohella sen, että kaikkia tiedostosiirtoja ei voitu toteuttaa optimaalisella tavalla.

Toimintayksikkö

Akkreditoinnin käytännön toteutusta varten koottiin kaksiosainen pääosin koululaisista ja opiskelijoista koostuva toimintayksikkö. Niin sanottu tunnistusryhmä toimi suoraan akkreditointipäällikön alaisuudessa ja koostui Helsingin kaupungin oppi-

laitosten opiskelijoista. Ryhmän vahvuus oli kaksi alipäällikköä sekä kahdeksan akkreditointi-attaseaa. Lisäksi ryhmän tukena oli yksi lehdistökeskuksen kanssa yhteinen tulkki ja nimetty IT-henkilö. Ryhmän tehtävänä oli tunnistaa saapuvat henkilöt, varmentaa akkreditoinnin edellytyksenä oleiden maksujen suoritukset yhdessä tapahtuman matkatoimiston kanssa, jakaa valmiit kortit sekä selvittää mahdolliset kulkuoikeuksiin liittyvät ongelmatilanteet. Toimintayksikön toisen osan muodosti Tampereelta Hervannan ammattioppilaitoksen valokuvauksen opiskelijoista koottu 30 hengen ryhmä johtajinaan kaksi valokuvauslinjan opettajaa. Ryhmä huolehti vieraiden valokuvauksesta ja kuvan käsittelystä, sekä korttien tulostamisesta, leikkauksesta ja laminoinnista. Teknisesti prosessi toteutettiin muuntamalla SQL-kannan tiedot txt-muotoon, jotka sitten yhdistettiin valokuviin ja korttipohjiin Indesign-ohjelmistolla.

Akkreditointitoimisto

Akkreditointitoimisto avattiin 11.5. ja suljettiin 29.5. Päivästä riippuen ryhmät työskentelivät useammasa vuorossa 8-18 tuntia vuorokaudessa. Henkilö- ja kalustoresurssien mitoituksen perustana oli tavoite noin saavuttaa noin 30 sekunnin kuvausnopeus henkilöä kohden ja noin kahden minuutin keskimääräinen läpimenoaika per henkilö. Asetetut keskimääräiset tavoiteajat saavutettiin ja ne akkreditoitavat ryhmät, joilla ei ollut ongelmia perustiedoissa läpäisivät prosessin ripeästi ja joustavasti. Ajoittaisia ruuhkia syntyi kuitenkin johtuen siitä, että opiskelijoita ei työaikaääräyksistä johtuen voitu pitää jatkuvasti täydessä valmiudessa vuorokauden kaikkina aikoina eikä sinänsä oikein mitoitettu kokonaiskapasiteetti kaikkina aikoina vastannut täysin kysyntäpiikkejä. Toisaalta palaute prosessin toimivuudesta esimerkiksi kes-

kiyön jälkeen saapuneilta suuriltakin ryhmiltä oli erittäin positiivista. Yksikön kokonaistehokkuutta voidaankin kokonaisuutena arvioiden pitää kiitetävänä ja resurssien mitoitusta oikeana.

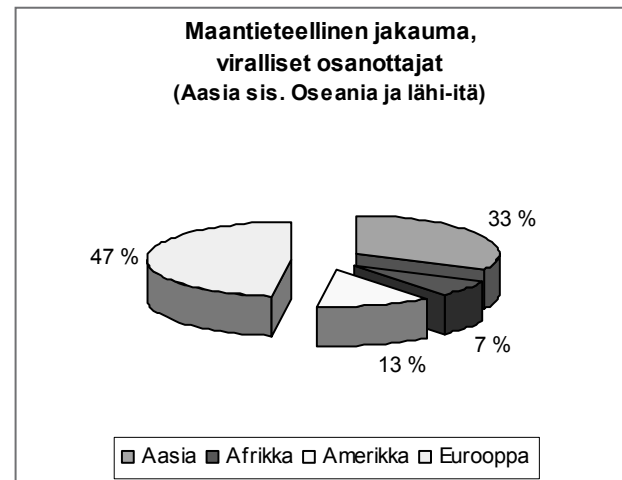
Kontrollipiste

Kulkukorttien jakelun ohella akkreditoinnin toissijaisena tehtävänä MM-kilpailuissa oli toimia ulkomaisten vieraiden majoitus- ja palvelupaketteihin liittyvien kassavirtojen kontrollipisteenä tavoitteenä ehkäistä niihin liittyvien luotto- ja varaustappioiden mahdollisuus. Tämä tavoite saavutettiin erinomaisesti. Yhteistyö tapahtuman virallisen matkatoimiston ja akkreditointiyksikön välillä toimi saumattomasti ja toisiaan täydentäen eikä akkreditointia käytännössä myönnetty, mikäli maksuasiat eivät olleet kunnossa. Tapahtumasta ei virallisten majoitus- ja palvelupakettien osalta siten aiheutunut lainkaan varaus- tai luottotappioita. Kontrollin jämäkkyudesta saatiin tunnustusta useilta tahoilta. Niin virallisilta osanottajilta, WSO:n edustajilta kuin muiltakin tarkkailijoilta saatujen kommenttien perusteella akkreditointi toimi tiukasti, mutta johdonmukaisesti ja objektiivisesti.

Laajaa akkreditointia

Tapahtumaan akkreditoitiin yhteensä 2.142 kilpailijaa, tuomaria, delegaation jäsentä, median edustajaa ja muuta virallista osanottajaa. Lisäksi akkreditointi myönnettiin 375 epäviralliselle tarkkailijalle. Suomalaiset ja epäviralliset tarkkailijat pois lukien eniten virallisia vieraita saapui Japanista (128), Ranskasta (124) ja Etelä-Koreasta (113). Suomen (57) jälkeen suurin kilpailujoukkue oli Ranskalla (44). Luvuissa ovat mukana myös kansalliset näytöslajit.

Kaikkiaan akkreditointia haki ja hakemukset hyväksyttiin 6.592 henkilölle. Lopullisen akkreditoinnin sai 6.000 henkilöä, joista 238 oli sponsoreiden ja 450 näytteilleasettajien edustajaa. Ulkomaalaisia akkreditoituja vieraita oli yhteensä 2.371 edustuen 47 eri kansallisuutta. Suomi mukaan lukien osallistujia oli siis 48 eri maasta. Media-akkreditointia haki 504 henkilöä ja kilpailupaikalle saapui 456 akkreditoitua median edustajaa. Vapaaehtoisia ja muita järjestävän organisaation edustajia akkreditoitiin yhteensä 3.251 henkilöä.

Hieno oppimisprosessi

Kokonaisuutena WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailujen akkreditointioperaation voidaan arvioida toteutuneen vähintäänkin arvosanalla hyvä. Akkreditointi oli hieno oppimisprosessi kaikille mukana olleille ja siihen panoksensa antaneille. Akkreditointiyksikössä mukana olleet opiskelijat saivat ainutlaatuisen tilaisuuden osallistua kansainväliseen suurtahtumaan ja samalla harjoitella työelämässä myöhemmin tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä testata omia ammatillisia valmiuksiaan. Niin opiskelijoilta kuin kansainvälisesti saatu palaute onkin ollut pääsääntöisesti erittäin positiivista ja monet ovat ihailleet yksikön toimintaa erityisesti kuultuaan, että kyse oli vain tätä hanketta varten kootusta amatööriryhmästä. Erittäin merkittävässä roolissa operaation onnistumisessa olivat myös kuvausryhmän ohjaavat opettajat Hervannan ammattioppilaitokselta sekä tunnustusryhmän alipäälliköt, jotka itseään säästämättä ja tunteja laskematta jaksoivat tukea muita yksikön jäseniä tuoden virtaa toimintaan ruuhkan ja kaaoksen hetkillä. Tältä pohjalta on Japanin WorldSkills 2007 -organisaation hyvä lähteä rakentamaan seuraavien MM-kilpailujen akkreditointia.

Liite 1. Akkreditoitujen viralliset osanottajat

Viralliset osanottajat kansallisuksittain	Total	Competitors	Experts	Team Leaders	Official Delegates	Technical Delegates	Official Observers	Translators	Media	Other official participants
Total	2142	696	636	63	38	38	52	150	456	13
Australia	54	25	21	2	1	1	2		2	
Austria	80	26	24	2	1	1	2		24	
Belgium	33	13	10	1	1	1			7	
Brazil	59	19	18	2	1	1	2	15	1	
Brunei	2				1	1				
Canada	62	28	26	2	1	1	1	1	2	
Denmark	35	10	10	1	1	1			12	
Estonia	9	4		2					3	
Finland	336	57	40	2	1	1	2	2	231	
France	124	44	33	2	1	1		14	29	
Germany	80	28	25	2	1	1			23	
Hong Kong	36	14	13	2	1	1	2	3		
Hungary	1									1
India	4									4
Indonesia	13	5	4	1	1	1	1			
Iran	62	15	25	2	1	1	2	14	2	
Ireland	56	20	22	2	1	1	2		8	
Italy	49	20	19	1	1	1	2	1	4	
Jamaica	16	4	5	2	1	1	3			
Japan	128	36	32	2	1	1	2	42	12	
Korea	113	39	35	2	1	1	2	28	5	
Latvia	1									1
Liechtenstein	17	6	6	1	1	1			2	
Lithuania	1									1

Viralliset osanottajat kansallisuuksittain	Total	Competitors	Experts	Team Leaders	Official Delegates	Technical Delegates	Official Observers	Translators	Media	Other official participants
Luxembourg	18	5	5	1		1	2	1	3	
Macao SAR	20	8	8	1	1	1	1			
Malaysia	28	10	13	1	1	1	2			
Mexico	3									3
Morocco	8	3	2	1	1		1			
Netherlands	99	36	31	2	1	1	0	4	24	
New Zealand	33	15	13	1	1	1	1		1	
Norway	62	22	20	2	1	1	2		14	
Portugal	46	17	18	2	1	1	2	2	3	
Russia	3	1		1					1	
Saudi Arabia	11	4	3	1	1	1		1	0	
Singapore	30	11	10	2	1	1	2		3	
South Africa	13	4	4	1		1	2		1	
Spain	3				2	1			0	
Sweden	78	29	24	2	1	1	2		19	
Switzerland	84	36	34	2	1	1	1		9	
Chinese Taipei	88	34	31	2	1	1	2	15	2	
Thailand	47	15	14	2	1	1	2	6	6	
Trinidad and Tobago	2									2
Tunisia	13	5	5	1	1	1				
United Arab Emirates	11	3	5	2		1				
United Kingdom	50	18	22	2	1	1	2	1	3	
United States	20	7	6	1	2	1	3			
Vietnam	1									1

Hannele Marttiini ja Immo Pylvänen

Valmennus kohti WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuja

Tässä artikkelissa tarkastellaan Suomen maajoukkueen valintaa ja valmennusta WorldSkills 2005 Helsinki –ammattitaidon MM-kilpailuihin. Lisäksi artikkelissa kerrotaan maajoukkueen tukitiimin tehtävistä sekä tukitiimin ja joukkueenjohtajien yhteisiä arvioita valmennuksen onnistumisesta ja kehittämisehdotuksia Japanin kisoja 2007 varten.

Valmentautuminen kohti WSC 2005 Helsinki -kilpailuja jakautuu sisällöllisesti kolmeen eri tasoon. Valmennus aloitettiin perusvalmennusjaksolla, josta edettiin huippuvalmennusjaksolle ja edelleen maajoukkuevalmennukseen.

Perusvalmennusjakso

Perusvalmennusjakso oli käynnissä kesällä 2004 kaikissa 38 virallisessa lajissa valmennusyksikköinä toimivissa oppilaitoksissa ja valmennusyhteisöissä ja jatkui syyskuun 2004 puoliväliin saakka. Valmennettavien lukumäärä vaihteli lajeittain, minimivaihteluna pidettiin kuitenkin kuutta valmennettavaa lajia kohti. Perusvalmennusjakson lopussa pidettiin karsintakilpailut, joista kolme parasta jatkoi huippuvalmennukseen ja muut valmennuksessa olleet ohjattiin suorittamaan ammattitutkintoa tai sen osia.

Perusvalmennuksessa harjoiteltiin ammatin perusosaamista ja pyrittiin kehittämään niitä val-

miuksia, jotka ovat tarpeen pärjätäkseen työelämässä. Ammatin perustaidot tulee hallita perusvalmennusjakson lopussa siinä määrin, että huippuvalmennusjaksolle siirryttäessä voidaan keskittyä hiomaan työsuoritusta kilpailussa vaadittavalle tasolle.

Perusvalmennuksessa korostetaan järjestystä ja siisteyttä. Työturvallisuuteen ja ympäristöasioihin kiinnitetään huomiota heti valmennuksen alkaessa. Ne ovat perusasioita, jotka kulkevat mukana koko valmennuksen ajan ja siirtyvät valmennettavan mukana hyvinä käytäntöinä myös työelämään. Perusvalmennukseen osallistui lähes 200 nuorta ammattiosaaajaa, joista puolet karsittiin huippuvalmennukseen.

Huippuvalmennusjakso

Huippuvalmennusjakso alkoi syyskuun 2004 puolivälistä ja päättyi tammikuussa 2005 pidettäviin Taitaja 2005 -kilpailuihin. Huippuvalmennusjaksolla kilpailijoille järjestettiin lajikohtaisesti yhteisiä valmennustapahtumia. Yhteisillä tapaamisilla valmennettavat saivat myös mahdollisuuden kilpailla toisiaan vastaan ja kilpailujen perusteella voitiin suorittaa valinta maajoukkuevalmennukseen. Lopullinen valinta maajoukkuevalmennukseen tapahtui viimeistään Taitaja 2005 -kilpailu-

jen yhteydessä, jossa myös ammattitaitomaajoukkue julkistettiin.

Huippuvalmennusjaksolla hiotaan lajikohtainen ammatillinen perusosaaminen MM-kilpailussa vaadittavalle huipputasolle. Huippuvalmennus pohjautuu erikoisammattitutkinnossa vaadittaviin osaamisalueisiin. Rutiinisuorituksen nopeutta ja laatua parannetaan sekä työvälineiden ja materiaalien käyttöä tehostetaan. Huippuvalmennuksessa haetaan tehokkaita ja työturvallisia ratkaisuja sekä keskitytään työtehtävien suorittamiseen henkisesti ja fyysisesti vaativissa kilpailuolosuhteista vastaavissa olosuhteissa. Valmennettavia ohjataan luovaan ja itsenäiseen ajatteluun ja omatoimiseen ongelmanratkaisuun.

Huippuvalmennuksessa fyysisten ja psyykkisten valmiuksien merkitys kasvaa entisestään valmennuksen keskittyessä yhä enemmän kilpailun ympärille. Tämä näkyi myös huippuvalmennuksen sisällöissä. Esimerkiksi kuntotestejä ja asiantuntijoiden tekemiä kunto-ohjelmia käytettiin muun valmennuksen tukena. Keskittymiskykyä ja varmuutta harjoiteltiin harjoituskilpailujen ja näytösten avulla. Valmennettavia ohjattiin itsearvioinnin suorittamiseen.

Maajoukkuevalmennus

Turun Taitaja 2005 –kilpailujen päätösjuhla tammiukuussa huipentui Suomen ammattitaitomaajoukkueen julkistamiseen. Maajoukkuevalmennus alkoi heti maajoukkueen valinnan tapahduttua ja se päättyi toukokuussa 2005 pidettäviin WorldSkills 2005 -kilpailuihin. Päävastuu valmennuksen johtamisesta ja ohjaamisesta oli projektipäällikkö Kati Lundgrenilla, joukkueenjohtajilla Hannele Marttiinilla ja Immo Pylväsellä. Maajoukkuevalmennuksessa valmennettiin pääasiallisesti yhtä kilpailijaa

tai kilpailijaryhmää/laji. Yhdessä lajissa saattoi olla useampia valmentajia. Maajoukkuevalmennuksessa oleville kilpailijoille järjestettiin kolme leiriä, joista ensimmäinen oli viikolla 3 Turussa, toinen viikolla 14 Joensuussa ja kolmas viikolla 18 Espoossa. Kyseisten leirien päätavoitteena oli muodostaa yhtenäinen, hyvähenkinen ja motivoitunut ammattitaitomaajoukkue.

Maajoukkuevalmennuksessa ammatillisen osaamisen taso on MM-kisoissa tarvittavalla tasolla. Tässä vaiheessa valmennus keskittyi lähinnä tarkkuuden, nopeuden ja järjestelmällisyyden harjoittamiseen. Myös parhaiden työvälineiden ja -menetelmien löytämiseen panostettiin. Harjoittelu tapahtui niillä työvälineillä, jotka olivat käytössä maailmanmestaruuskilpailuissa.

Maajoukkuevalmennuksessa korostettiin erityisesti työturvallisuuden merkitystä, useinhan kova kiire kilpailutilanteessa johtaa työturvallisuuden laiminlyönteihin ja aiheuttaa työtapaturmia. Työympäristön siisteydellä ja järjestyksellä voidaan sekä vähentää työtapaturmavaaraa että nopeuttaa kilpailusuoritusta.

Maajoukkuevalmennuksen aikana fyysinen harjoittelu keskittyi kestävyuden ylläpitämiseen ja sen parantamiseen. Valmennettaville laadittiin henkilökohtainen kunto-ohjelma, jonka toteutumista seurattiin valmennuksen aikana. Myös psyykkiseen valmentautumiseen panostettiin.

Maajoukkueen valmentautuminen kisoihin jatkui intensiivisesti kevään 2005 aikana. Kilpailutehtäviä ja kilpailutilannetta harjoiteltiin ja kisakoitokseen valmentauduttiin. Maajoukkue edusti Suomea toukokuussa WorldSkills 2005 Helsinki - ammattitaidon MM-kilpailuissa onnistuneesti. Kisojen isäntämaana Suomi osallistui kaikkiin 39 kilpailulajiin.

Taitaja 2005 -kilpailuissa suunta oli valmennuksen osalta vahvasti seuraavissa ammattitaidon MM-kilpailuissa, jotka pidetään vuonna 2007 Japanissa. Taitajassa menestyvillä nuorilla ammattiosaajilla on mahdollisuus päästä mukaan Skills-ammattitaitovalmennukseen ja kilpailemaan oman ammattialansa maailmanmestaruudesta WorldSkills 2007 -kilpailuissa.

Suomen maajoukkue WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuissa:

	Laji	Kilpailijat	Syntymävuosi
1	Polymekaniikka	Juha Kelkka	1983
3	Konepajatekniikka	Mika Aarnio	1982
		Riku Lambacka	1980
		Tuomo Fabritius	1981
4	Mekatroniikka	Janne Hurme	1984
		Jarkko Kylander	1984
5	CAD-suunnittelu	Ville Kivelä	1984
6	CNC-koneistus	Mikko Vepsäläinen	1983
9	Informaatioteknologia	Vesa Rankaviita	1985
10	Hitsaus	Sami Ala-Varvi	1985
12	Laatoitus	Anssi Lehti	1985
13	Autokorin korjaus	Antti Kankaanpää	1986
15	Putkiasennus	Henri Koskinen	1985
16	Elektroniikka	Toni Harju	1984
17	Web Design	Elmo Saukko	1985
18	Yleinen sähköasennus	Markus Roni	1983
19	Automaatioasennus	Petri Hämäläinen	1983
20	Muuraus	Antti Iinatti	1983
21	Kivityöt	Juha Nieminen	1984
22	Maalaus ja tapetointi	Karoliina Hytönen	1983
24	Huonekalupuuseppä	Seppo Heilimo	1983
25	Rakennuspuuseppä	Joonas Hänninen	1985

26	Kirvesmies	Marko Partanen	1985
27	Kultaseppä	Päivi Sohkanen	1983
28	Floristiikka	Birgitta Kulppi	1985
29	Hiusmuotoilu	Saara Hyppänen	1985
30	Kauneudenhoito	Ilona Väättänen	1985
31	Pukuompelu	Ria Tilsala	1985
32	Kondiittori	Aini Kaikko	1983
33	Autoasennus	Juuso Jukkala	1983
34	Kokki	Erik Mansikka	1985
35	Ravintolapalvelu	Sina Siltanen	1984
36	Automaalaus	Tuomo Tuohino	1985
		Tiina Nurmio	1984
37	Viherrakennus	Ville Koskinen	1985
		Tufan Sami	1984
38	Kylmäkoneasennus	Tufan Sami	1984
39	Tietokone ja verkot	Tomi Miettunen	1983
40	Graafinen suunnittelu	Petra Niemi	1983
D43	Tietoliikenneasennus	Olli Laihinen	1983
D44	Painotekniikka	Henna-Riikka Ahlgren	1986
D46	Teräsrakennetyöt	Jarno Raitanen	1983
D47	Rakennuspeltiseppä	Janne Leppänen	1983
D48	Kuljetustekniikka	Jouni Ojanperä	1984
D48	Kuljetustekniikka	Pekka Anto	1983

Suomen maajoukkue.

Maajoukkueen tukitiimi ja sen tehtävät

Jo St.Gallenin 2003 –kisoissa oli Suomen maajoukkueella huolto- ja tukitiimi, joka hoiti monenlaisia joukkueen huoltotehtäviä. Siitä saadut hyvät palautteet innostivat vahvistetun tukitiimin perustamiseen omiin kisoihin. WorldSkills 2005 Helsinki –kilpailujen tukitiimiin kuuluivat Juhani Ahonen, henkinen valmennus; Atte Airaksinen, kisapappi; Katri Heikka, entinen kilpailija Soul 2001; Kati Lundgren, huippuvalmennusprojektin vetäjä ja Alexander Strakh, entinen kilpailija Soul 2001.

Maajoukkuevalmennuksen aikana (maajoukkueleireillä) tukitiimin tehtävänä oli muodostaa yleisilmeeltään positiivisesti asennoitua ammattitaitomaajoukkue. Tukitiimin jäsenet toivat omilla elämäkokemuksillaan erilaisia näkemyksiä kilpailuvalmiuksien kehittämiseksi. Eri elämäntilanteissa

olevista tukitiimin jäsenistä oli maajoukkueen jäsenen helpompi löytää itselleen yksilöllinen tukihenkilö. Tukitiimin tehtävänä oli muodostaa luottamuksellinen suhde tiimin ja maajoukkueen välille. Tiimin tehtävänä oli ennaltaehkäistä stressitilanteiden syntymistä ja auttaa syntyneissä ongelmatilanteissa.

Maajoukkueleirien ohjelmassa oli mm. kilpailuharjoituksia, henkistä valmennusta, media- ja kansainvälisyyskoulutusta, kuntotestejä ja opastusta ravinto- ja nestetankkaukseen. Maajoukkueelle annettiin opastusta myös haastattelujen antamisessa ja kanssakäymisessä median edustajien kanssa. Vaikka leiripäivät olivat rankkoja, mukaan mahtui myös mukavaa ja rentoa yhdessäoloa.

Kilpailutilanteessa tukitiimi pyrki rauhoittamaan omalla läsnäolollaan maajoukkuetta ja luomaan

kannustavaa ilmapiiriä. Tukitiimi yhdessä joukkueenjohtajien kanssa käsitteli kilpailun aikana syntyneet ongelmatilanteet ja onnistumiset heti kilpailupäivien jälkeen. Tukitiimi ylläpiti positiivista taiseluhenkeä koko kilpailutapahtuman ajan.

Tukitiimi huolehti joukkueen fyysisestä hyvinvoinnista mm. järjestämällä joukkueelle asianmukaista juotavaa ja lisäravintoa kilpailupäivien ajalle

Kilpailutapahtuman jälkeen tukitiimi hankki palautteen kilpailijoiden onnistumisista ja pettymyksistä ja tuki kilpailijoita tarvittaessa siirryttäessä "normaaliin" elämään.

Maajoukkueen palauteleiri syyskuussa 2005

Maajoukkue kokoontui syyskuussa Lepaalle palauteleirille yhdessä joukkueenjohtajien ja tukitiimin kanssa. Palauteleirillä oli upea ja lämmin tunnelma, olihan joukkue saavuttanut yhdessä kaikkien aikojen parhaan menestyksen: neljä kultaa, yhden hopean ja kolme pronssia sekä lisäksi 17 diplomia. Suomi sijoittui neljänneksi maiden välisessä kisassa.

Joukkue totesi yhdessä, että menestys oli myös tulosta joukkueen hyvästä yhteishengestä ja onnistuneesta valmentautumisesta kisoihin. Leirin ohjelmassa oli kilpailijoiden ja johdon palautetta kisoista ja maajoukkuevalmennuksesta, kisojen muistelu, kilpailijoiden toimintatapa-analyysi sekä esitys erilaisista mahdollisuuksista osallistua ja kouluttautua kilpailutoimintaan tulevaisuudessa. Myös seikkailurata Lepaan maastossa kuului leirin ohjelmaan ja tietysti syömistä ja hauskanpitoa yhdessä.

Maajoukkueen johto ja tukitiimi Lepaan leppoisisissa tunnelmissa: Hannele Marttiini, Atte Airaksinen, Alexander Strakh, Katri Heikka, Juhani Ahonen ja Immo Pylvänen (kuvasta puuttuu Kati Lundgren).

Joukkueenjohdon ja tukitiimin arviot maajoukkueen valinnasta ja valmentautumisesta

Maajoukkueen valinnasta

Vuoden 2005 maajoukkue valittiin tammikuussa 2005, joten kokonaisvaltainen maajoukkuevalmennusaika jäi lyhyeksi. Maajoukkueleirejä pidettiin kuitenkin tammikuussa, huhtikuussa ja toukuussa, mutta aikaa yksilökohtaiseen maajoukkuevalmennukseen oli niukasti.

Kilpailijoiden valinnassa yritettiin löytää riittävän lähellä yläikärajaa olevia kilpailijoita, kuitenkin

nyt joukossa oli hyvin nuoria. Harvoin alle 20-vuotiaat ovat ammatillisesti tai muuten riittävän kypsiä MM-kisoihin. Niillä Taitaja-kilpailuissa tai muuten kilpailuissa pärjänneillä nuorilla, joilla ikä mahdollistaa osallistumisen seuraaviinkin kisoihin, kahden vuoden lisäharjoittelu parantaa merkittävästi kisavalmiuksia.

Yleistä maajoukkueleirien tavoitteista ja toimintatavoista

Maajoukkueleirien keskeinen tavoite oli maajoukkueen ryhmäyttäminen, mikä vuoden 2005 joukkueelle onnistuikin hyvin ja oli varmasti tärkeä tekijä myös joukkueen menestymisessä. Ryhmäyttäminen tehtiin mm. erilaisin harjoittein, jotka toimivat hyvin. Myös yhteiset toiminnalliset rutiinit (esim. aamuvoimistelu) pidettiin kaikilla leireillä. Leirien ohjelma ja aikataulutus noudatti pitkälti maailmanmestaruuskilpailujen aikataulutusta. Aikaisin ylös, aamutoimet, töihin jne., joukkue noudatti alusta pitäen tiukkoja leiriaikatauluja ja ohjelmaa. Jotta näin suuri joukkue pysyi aikataulussa ja oli oikeaan aikaan oikeassa paikassa, ohjelman ja aikojen täsmällinen noudattaminen oli kaiken a ja o. Muutampia persoonallisia tulkintoja aikataulujen noudattamisesta joukkueessa ilmeni, mutta ne eivät vielä vaikuttaneet järjestyksen pitämiseen. Tukitiimi oli myös koko maajoukkuevalmennuksen ajan olennainen osa joukkuetta, ja noudatti samoja sovitutuja käytäntöjä.

Maajoukkuetapaamisissa oli kaikille samat pelisäännöt. Kaikkien kilpailijoiden tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen kohtelu kuuluikin joukkueenjohtajien ja tukitiimin ohjeisiin. Joukkueenjohtajilla ja tukitiimillä oli etukäteen sovitut riittävät valtuudet järjestyksen pitoon. Järjestystä ja joukkueen moraalia paransi se, että alusta asti kuriin ja

sääntöihin suhtauduttiin tiukasti ja pieniinkin rikkeisiin puututtiin. Tärkeää oli myös tukitiimin oma esimerkki ja että kaikki tukitiimiläiset toimivat yhteisesti sovittujen toimintaohjeiden mukaan tilanteen niin vaatiessa.

Joukkueenjohtajan päätöksellä leirien ja itse kilpailun aikana alkoholin suhteen noudatettiin nollatoleranssia, poikkeuksena olivat kuitenkin erikoistilaisuudet. Nollatoleranssiin kukin kilpailija sitoutui kirjallisesti.

Vuoden 2005 maajoukkueleirit onnistuivat erinomaisesti, myös kilpailijoilta saatu palaute on ollut hyvää. Leirien määrä, pituus, tavoitteet ja ohjelmat olivat tarkoituksenmukaisia. Leirit ajoittuivat vain turhan lyhyelle jaksolle maajoukkuevalinnan aikataulusta johtuen.

I leiri Turussa tammikuussa 2005

Leiri pidettiin lyhyenä, yksipäiväisenä, Taitaja 2005-kilpailujen yhteydessä. Koska osa kilpailijoista valittiin vasta Taitaja 2005-kilpailujen yhteydessä pidetyissä karsintakilpailuissa, oli karsintakilpailu jos sinällään pitkä ja raskas kokemus nuorille. Leirillä käsiteltiin paljon käytännön asioita, mutta hyvin suunniteltu aikataulutus varmisti asioiden sujumisen. Tärkeänä pidettiin myös koko tukitiimin leirille osallistumista.

II leiri Joensuussa huhtikuussa 2005

Joensuun leiri oli tiukkatahtinen ja tiivis aikataulultaan. Leiriohjelma oli erittäin hyvää harjoitusta itse kisoihin. Joukkue oppi aikataulussa pysymisen merkityksen ja sen, että vähäinen vapaa-aika kannattaa käyttää lepäämiseen.

Pitkä leiri oli hyvä keino tukitiimille tutustua joukkueeseen ja nähdä myös mahdolliset ongelmat sekä hioa omia toimintatapojaan. Joensuun leirin tavoitteet toteutuivat kilpailijoiden osalta.

Pääsääntöisesti lajipäälliköiden vastuulla olleet harjoitustehtävät toimivat erinomaisena harjoituksena ja tilannekatsauksena kilpailijoiden senhetkisestä valmiudesta.

Samanaikaisesti Joensuussa leirillä olleiden eksperttien, valmentajien ja lajipäälliköiden rooli ei ollut kaikille asianomaisille aivan selvä.

Eksperttien sitoutuminen osaksi joukkuetta, rooli suhteessa kilpailijaan ja esimerkillinen käyttäytyminen kaipasi jonkin verran hiomista. Myös tukitiimin ja eksperttien väliset keskustelut tehtävistään ja toiminta-tavoista jäivät leirillä melko pin-tapuolisiksi.

III leiri Espoossa toukokuussa 2005

Leirin ajankohta kolme viikkoa ennen kisoja oli hyvä. Leiripaikkana oli hotelli Meripuisto, jossa Suomen ammattitaitojoukkue asui myös kilpailujen aikana. Espoon leiri oli toimiva kokonaisuus. Mes-sukeskuksen kisapaikkaan tutustuminen olisi kuitenkin pitänyt ohjeistaa superviseille paremmin, sillä se ei sujunut kaikkien osalta tavoitteiden mukaisesti.

Viimeisen leirin tavoitteena oli pääasiassa orientoitua tuleviin kisoihin, kohottaa joukkuehenkeä ja keskittyä henkiseen valmennukseen.

Leirillä käytiin tarkasti läpi säännöt, kilpailuaika-taulut, kisojen aikaiset toimintatavat ja varmistettiin, että ne olivat kaikkien tiedossa.

Liite 1. Kilpailutulokset suomalaisten osalta**Mitalistit**

Automaatioasennus Petri Hämäläinen, Anjalankoski	Kulta
Floristiikka Birgitta Kulppi, Huittinen	Kulta
Kuljetustekniikka (D) Pekka Anto, Uusikaupunki Jouni Ojanperä, Kittilä	Kulta
Putkiasennus Henri Koskinen, Pyhäselkä	Kulta
Maalaus ja tapetointi Karoliina Hytönen, Jyväskylä	Hopea
Hiusmuotoilu Saara Hyppänen, Luumäki	Pronssi
Tietokone ja verkot Tomi Miettunen, Oulu	Pronssi
Yleinen sähköasennus Markus Roni, Luumäki	Pronssi

Diplomin saaneet

Konepajatekniikka Mika Aarnio, Oulu Tuomo Fabritius, Oulu Riku Lambacka, Oulu
Mekatroniikka Janne Hurme, Vahto Jarkko Kylander, Turku
CNC-koneistus Mikko Vepsäläinen, Iisalmi
Informaatioteknologia Vesa Rankaviita, Karijoki
Hitsaus Sami Ala-Varvi, Laihia
Laatoitus Antti Lehti, Mäntsälä
Web Design Elmo Saukko, Helsinki
Muuraus Antti Linatti, Pudasjärvi
Huonekalupuuseppä Seppo Heilimo, Jurva
Rakennuspuuseppä Joonas Hänninen, Salla

Kultaseppä
Päivi Sohkanen, Tammela

Kauneudenhoito
Ilona Väättänen, Espoo

Kondiittori
Aini Kaikko, Tampere

Autoasennus
Juuso Jukkala, Lappeenranta

Kylmäkoneasennus
Tufan Sami, Humpkala

Graafinen suunnittelu
Petra Niemi, Vantaa

Painotekniikka
Henna-Riikka Ahlgren, Ylöjärvi

MM-kilpailujen parhaat maat olivat Sveitsi (5 kultaa, 7 hopeaa, 6 pronssia ja 10 diplomia), Korea (3+8+5+15), Saksa (4+4+2+11) ja Suomi (4+1+3+17). Diplomi myönnetään kilpailijoille, jotka saavuttavat 500 pistettä 600 mahdollisesta.

MM-kilpailujen parhaan kilpailijan palkinnon sai tietokone ja verkot -lajissa kultaa voittanut Viridis Liew Mei Qi Singaporesta pistemäärällä 571/600. Albert Vidalin erikoispalkinto myönnetään kilpailijalle, joka saavuttaa korkeimman pistemäärän.

Kilpailijoita tapahtumaan osallistui 696 ja eksperttejä 636. Suomella oli edustus kaikissa 39 lajissa 44 kilpailijan voimin. Akkreditoitua henkilökuntaa ja vapaaehtoisia kilpailussa oli 6 592, joista ulkomaalaisia oli 2 372. Seuraavat MM-kilpailut pidetään vuonna 2007 Japanin Shizuokassa.

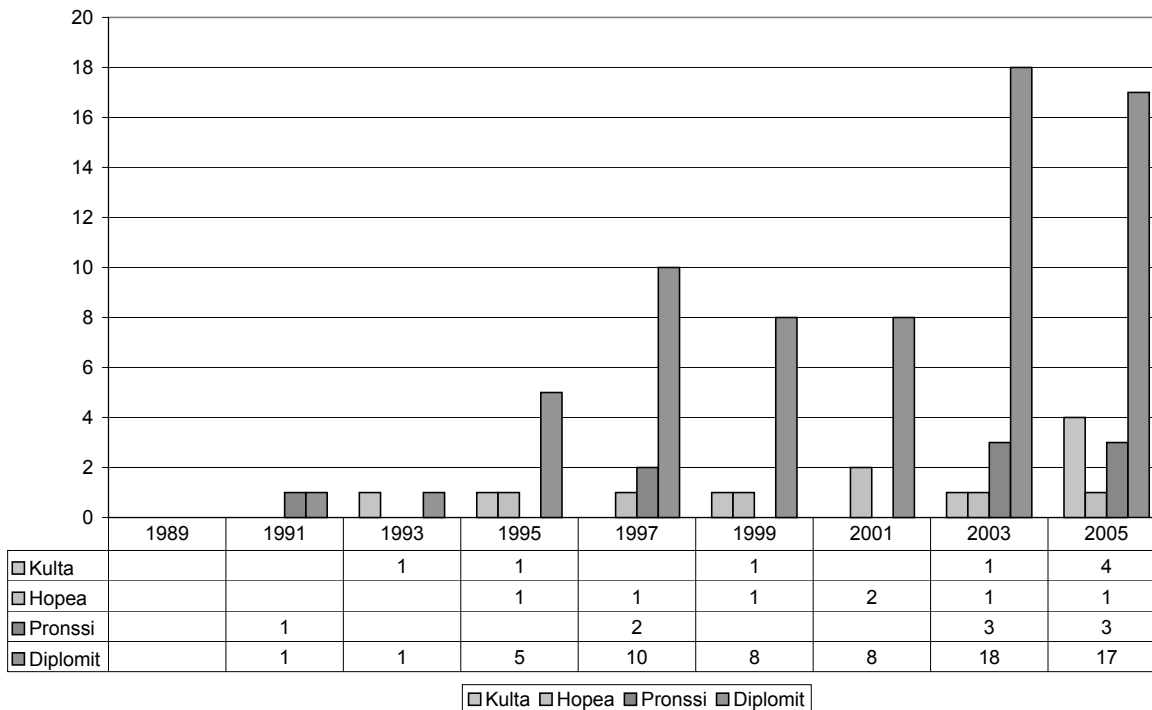
Liite 2.

Member Results Comparison Comparison By Total Medals Won WSC 2005 Helsinki								
Position	Member	Total Medal Points	Average Score	Number of Competitors	GOLD	SILVER	BRONZE	Medallion
1	CH	63	519.18	34	5	7	6	10
2	KR	61	520.20	35	3	8	5	15
3	DE	43	516.08	25	4	4	2	11
4	FI	42	501.77	39	4	1	3	17
5	IT	37	519.61	18	5	1	5	4
6	JP	34	501.63	32	5	1	2	7
7	AT	33	511.54	24	3	2	1	13
8	TW	28	501.26	31	1	2	4	10
9	IE	26	509.60	20	3	1	1	9
9	AU	26	507.29	21	3	0	2	10
9	FR	26	500.47	34	2	1	2	11
12	CA	24	499.46	26	2	2	1	8
12	SE	24	495.09	23	1	3	1	9
14	NL	20	491.53	30	0	2	1	12
15	BR	18	509.88	16	0	2	3	6
16	UK	17	504.63	16	1	2	0	7
17	TH	15	505.50	14	1	1	1	6
18	SG	13	514.60	10	2	0	1	3
19	NO	12	486.90	20	1	1	0	5
20	BE	10	488.33	12	1	0	1	4
21	DK	9	501.56	9	0	2	0	3
22	LI	8	507.17	6	1	0	1	2
22	NZ	8	492.31	13	0	1	0	5
24	HK	6	475.38	13	1	0	0	2
25	PT	5	482.41	17	0	0	0	5
26	IR	4	479.00	15	0	0	0	4

**Member Results Comparison
Comparison By Total Medals Won
WSC 2005 Helsinki**

Position	Member	Total Medal Points	Average Score	Number of Competitors	GOLD	SILVER	BRONZE	Medallion
27	LU	3	492.40	5	0	0	0	3
27	MO	3	476.50	8	0	0	1	1
29	MY	2	484.67	9	0	0	0	2
29	US	2	484.50	6	0	0	0	2
31	SA	1	477.00	4	0	0	0	1
31	MA	1	473.50	2	0	0	0	1
31	TN	1	468.00	5	0	0	0	1
34	ZA	0	463.00	4	0	0	0	0
34	ID	0	455.50	4	0	0	0	0
34	JM	0	444.75	4	0	0	0	0
34	AE	0	429.00	4	0	0	0	0

Liite 3. Suomalaisen menestystaulukko 1989-2005

Sirkka-Liisa Kärki

Ammattitaitokilpailut liittyvät monipuolisesti koulutuksen kehittämiseen – Opetushallitus toimijana WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuissa

Pääministeri Vanhasen hallitusohjelmassa sekä valtioneuvoston vahvistamassa Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa ammatillisen koulutuksen vetovoiman ja arvostuksen vahvistaminen on yksi keskeinen tavoite. Opetushallinnossa on oltu yksimielisiä siitä, että keskeisin keino vahvistaa ammatillisen koulutuksen vetovoimaa ja arvostusta on kehittää itse koulutusta ja sen laatua. Ammattitaidon MM-kilpailut tarjosivat yhteisen haasteen ja mahdollisuuden, jonka valmisteluun, toteuttamiseen ja myös jatkotoimiin koulutuksen kehittäminen on voitu liittää monimuotoisesti. Opetushallituksen toimet ovat suuntautuneet ammatillisen koulutuksen ohella perusopetuksen, lukion, aikuiskoulutuksen sekä ammattikorkeakoulun erityisesti ammatillisen opettajakoulutuksen opiskelijoihin ja oppilaitoksiin. Opetushallitus on yhdessä opetusministeriön kanssa ollut tiiviisti mukana myös varsinaisissa kisajärjestelyissä. Seuraavassa artikkelissa kuvaan, kuinka WorldSkills – ammattitaidon MM-kilpailut on liitetty koulutuksen kehittämiseen ja kuinka Opetushallitus kansallisenä viranomaisena osallistui kisajärjestelyjä tukevaan toimintaan.

WorldSkills – ammattitaidon MM-kilpailut ammattiosaajan vuoden 2005 päätapahtuma

Ammattitaidon MM-kilpailujen suunnittelu ja toteutus on ollut suomalaisen ammatillisen koulu-

tuksen kehittämisen kärkihanke, jonka tavoitteena on ollut kohottaa ammatillisen osaamisen ja koulutuksen arvostusta, parantaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä edistää ammattien asemaa. Ammattiosaamisen ja -koulutuksen merkitystä korostavat työelämän osaamisvaatimusten kasvu, työpaikkalähtöisen innovaatio toiminnan merkityksen lisääntyminen ja edessä hämmöittävä työvoimapula. Yhä useammat työtehtävät edellyttävät vahvaa ammattiosaamista sekä kykyä kehittää ammattitaitoaan ja omaa työtään. Työpaikoilla tapahtuvan innovaatio toiminnan edistäminen on yksi kilpailukyvyyn avaintekijä tulevaisuudessa. Suomen työvoima harmaantuu ja koko yhteiskunnan ikärakenne muuttuu. Työt on tehtävä, mutta mistä niille ammattitaitoiset tekijät.

Näistä lähtökohdista vuosi 2005 julistettiin Suomessa Ammattiosaajan teemavuodeksi, jonka päätapahtuma oli 38. WorldSkills - ammattitaidon MM-kilpailut. Ammattiosaajan vuosi 2005 on opetusministeriön ja Opetushallituksen järjestämä teemavuosi, johon kutsuttiin mukaan kaikkia niitä tahoja, jotka haluavat omalta osaltaan turvata ammattiosaamisen tulevaisuutta. Osallistuminen on voinut tapahtua monin eri tavoin esimerkiksi tiedotamalla, toimimalla ja tapahtumiin osallistumalla.

Teemavuoden tavoitteena on ollut tehdä tunnetuksi ammatillisen koulutuksen käytännönläheisyyttä, monipuolisuutta, uudistuksia, jatko-opiske-

lumahdollisuuksia sekä lisätä tietoa eri ammateista ja niihin johtavasta koulutuksesta. Teemavuoden aikana on yhteistyössä koulutuksen järjestäjien sekä työ- ja elinkeinoelämän kanssa tuotu esille ammatillisen koulutuksen ja ammattiosaamisen merkitystä yhteiskunnalle, työelämälle sekä yksilöille. Ammatillisen koulutuksen, yritysten ja muiden työpaikkojen yhteistyön edistämiseen, ammatillisen koulutuksen vaikuttavuuden, laadun ja tuloksellisuuden parantamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Suurin osa teemavuoden tapahtumista on järjestetty paikallisesti eri puolilla Suomea muun muassa ammattiopistojen, järjestöjen ja yritysten toimesta. Kohderyhmänä ovat olleet erityisesti nuoret ja heidän vanhempansa, mutta myös opinto-ohjaajat ja opettajat peruskoulussa, lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa sekä elinkeino- ja muu työelämä. Näiden alueellisten ja paikallisten tapahtumien järjestämistä on kansallisesti tuettu sekä tuottamalla materiaalia että ohjaamalla avustuksia tapahtumien järjestämistä koordinoineille koulutuksen järjestäjille. Teemavuoteen liittyen loppuvuonna on vielä tarkoitus palkita vuoden ammattiosaajia, ammattiopettajia ja ammatillisen koulutuksen laadun edistäjiä.

Osaamista ja laatua ammattitaitokilpailuilla – koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten panos kisajärjestelyissä keskeinen

Ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten mukaan saamista kisajärjestelyihin pidettiin erittäin keskeisenä sekä ammatillisen koulutuksen kokonaiskehittämisen että kisajärjestelyjen näkökulmasta. Tätä tuettiin siten, että opetusministeriö asetti Opetushallituksen käyttöön vuosien 2003 - 2005 talousarvioista harkinnanvaraista määrära-

haa käytettäväksi avustusten maksamiseen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjille käytettäväksi ammatillisen peruskoulutuksen arvostuksen parantamiseen ja vetovoiman lisäämiseen ammattitaitokilpailuilla. Tavoitteena oli opiskelijoiden oppimisen ja opetustoiminnan kehittäminen kiinnittämällä erityistä huomiota ammattitaidon tasoon ja arvostukseen. Tarkoituksena oli ammattitaitokilpailujen järjestämiseen liittyen tehostaa oppimista ja suunnata huomio ammattiosaamisen laatuun kehittämällä opiskelijatöitä, työssäoppimista ja ammattiosaamisen näyttöjä, tiivistämällä oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä, parantamalla kone- ja laitekantaa, vahvistamalla oppilaitoksen ja opettajien asiantuntemusta ja osaamista sekä lisäämällä siten oppilaitoksen ja alan vetovoimaisuutta.

Määrärahaa myönnettiin koulutuksen järjestäjien projekteihin, joissa osallistuttiin yhteistyössä Skills Finland ry:n kanssa ammattitaidon MM-kilpailujen toteuttamiseen järjestämällä jokin kilpailulaji, kilpailuihin liittyvä tapahtuma tai kilpailujen tarvitsemia palveluja. Avustuksella voitiin kattaa osittain mm. kilpailujen suunnittelusta, koneiden, laitteiden ja materiaalien toimittamisesta sekä palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Koulutuksen järjestäjät, yhteensä 29, ottivat haasteen vastaan hyvin positiivisesti ja hoitivat osuutensa kisajärjestelyissä mallikelpoisesti. Koulutuksen järjestäjät ovat vuosittain raportoineet projektisuunnitelman toteutumisesta. Lisäksi he raportoivat erikseen tämän vuoden loppuun mennessä siitä, kuinka ammattitaidon MM- kilpailujen järjestämiseen liittyen on saavutettu ammatillisen koulutuksen laadun parantamiseen ja koulutuksen vetovoimaisuuden lisääntymiseen liittyvät tavoitteet. Silloin kuvamme kisojen vaikutuksista edelleen monipuolistuu, sillä eri alojen oppilaitokset, opettajat ja muu henkilökunta, opiskelijat sekä yh-

teistyökumppanit yrityksistä ja työelämästä olivat hyvin laajalla rintamalla mukana näissä koulutuksen järjestäjien hankkeissa. Kisojen onnistumisen ohella näistä hankkeista on varmasti odotettavasti monia hyviä viestejä ammatillisen koulutuksen hyväksi tehdyn työn tuloksista.

Opetushallitus kisojen taustatukena ja aktiivisesti mukana kisajärjestelyissä

Opetushallitus ja sen henkilöstö osallistuivat varsin monipuolisesti sekä kisojen etukäteisvalmisteluihin että varsinaisten kisatapahtumien järjestelyihin. Yhteistyö Skills Finland ry:n oli toimivaa ja osallistuminen kisajärjestelyihin hyödytti eri tavoin myös koulutuksen kansallista kehittämistä. Yhteistyö Skills Finland ry:n kanssa oli virallistettu sopimuksella. Opetushallituksen pääjohtaja on Skills Finlandin hallituksen varapuheenjohtaja ja hän toimi myös Helsinki 2005 neuvottelukunnan jäsenenä. Ammatillisen koulutuksen linja valmisteli ja koordinoi Opetushallituksessa tehtyä työtä. Johdoryhmässä varmistettiin kaikkien linjojen ja mahdollisimman monen yksikön osallistuminen. Kisajärjestelyissä oli mukana yli 100 Opetushallituksen työntekijää.

Alakohtainen laadunvarmistus ja tiedotus: Kisat olivat haaste erityisesti ammatillisen koulutuksen alakohtaisille asiantuntijoille. He olivat mukana alakohtaisen asiantuntijuusalueensa lajien järjestämisen laadunvarmistuksessa ja Workshop Supervisor koulutuksessa. He tiedottivat kisoista ja ammattiosaajan vuodesta eri alojen koulutustilaisuuksissa, koulutustoimikunnissa, osallistumalla alakohtaisiin tapahtumiin sekä kirjoittamalla artikkeleita ammattilehtiin. He myös kartoittivat oman alansa ulkomaisia verkostoja, lähettivät heille kisa-materiaalia sekä suunnittelivat ohjelmia mahdol-

lisille oman alan ulkomaisille vieraille yhteistyössä Skills Finlandin kanssa. Yhteistyössä lajipäälliköiden kanssa valmisteltiin myös kilpailulajien koulutuslakohtaisten esitteiden tekstit.

Perusopetuksen ja lukion opiskelijoille sekä opinto-ohjaajille ja opettajille tuotettiin ja toimitettiin sekä tietoa kisoista että ammatillisesta koulutuksesta. Lisäksi heitä aktivoitiin eri tavoin osallistumaan kisoihin ja paikallisiin ammattiosaajan vuoden tapahtumiin.

Global Skills Village ja siihen liittyvät tapahtumat:

Opetushallituksen mittava tehtävä oli toteuttaa yhteistyössä World Skills ja Skills Finland ry:n kanssa Global Skills Village (GSV) ja siihen liittyvä englanninkielinen asiantuntijatasen seminaari Leaders' Forum 2005, vuorovaikutteinen tapahtuma ja verkostoitumistilaisuus. Opetushallitus muodosti Skills Finlandin kanssa työryhmän, joka suunnitteli GSV:n toteutusta. Opetushallituksen edustajat tekivät suuren työn toimimalla sekä seminaari- että lavaohjelman koordinoijina. Global Skills Village oli kisojen yhteyteen järjestetty messutyypinen kansainvälinen kylä, joka kokosi kisoihin osallistuvat jäsenmaat, ammatillisen koulutuksen asiantuntijat, opettajat, elinkeinoelämän edustajat ja muut ammatillisesta koulutuksesta kiinnostuneet tahot. Global Skills Villagessa oli mahdollisuus saada informaatiota eri maiden koulutuksesta, kuunnella luentoja ja nauttia eri maiden kulttuuriesityksistä. Samalla oli mahdollisuus vaihtaa tietoa ja kokemuksia, luoda verkostoja, esitellä hyviä käytäntöjä ja oppia toisiltaan. Vieraina oli aikuista kisayleisöä sekä VIP-vieraita kotimaasta ja ulkomailta.

Opetushallitus osallistui myös toisen oheistapahtuman, International Symposium on Youth and Work Culture 2005 suunnitteluun. Tässä asiantuntijakoukussa oli tavoitteena tarjota foorumi tieteel-

lisen tiedon jakamiseen ja keskusteluun koskien nuorten työturvallisuuskulttuuria, työ- ja opiskelu ympäristön turvallisuutta, työterveys- ja -turvallisuu tietoutta ja ammatillista huippuosaamista. Symposiumin kielenä oli englanti ja järjestäjänä Työterveyslaitos.

Suomessa tavoitteena on edistää opettajien kansainvälistymistä, joten seminaarien keskeisenä kohderyhmänä olivat ammatilliset opettajat.

Koulutuksen esittely ja opastetut kierrokset: Opetushallituksessa tuotettiin Suomen koulutusjärjestelmän ja ammatillisen koulutuksen esittelyä varten sekä ammatillisen koulutuksen yleisesite että alakohtaiset esitteet suomen, ruotsin, englannin, saksan ja ranskan kielellä. Vaikka kaikkien alojen esitteet eivät ehtineet valmistua kisoihin, valmisteltua aineistoa voitiin hyödyntää esiteltäessä koulutusta kansainvälisille vieraille. Opetushallitus vastasi myös tilatuista opastetuista kierroksista. Opetushallituksen asiantuntijat olivat vastaanottamassa ja opastamassa kisoissa kansainvälisiä ja kotimaisia vieraita sekä kertomassa suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, ammatillisesta koulutuksesta ja maastamme. Samalla oli mahdollista myös luoda kansainvälisiä suhteita. Opastetut kierrokset esitellään tarkemmin seuraavassa artikkelissa.

Lajiarvioinnit ja kisajärjestelyjen arvioinnit: Skills Finland ry:n kanssa oli sovittu, että Opetushallituksen asiantuntijat arvioivat kisojen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyen kisojen onnistumista sekä kaikkien lajien että yleisten kisajärjestelyjen kannalta. Arviointeihin osallistui 28 henkilöä Opetushallituksesta.

Lajiarvioinneissa kohteina olivat rakennusaikana opiskelijoiden osallistuminen lajin kilpailupaikan rakentamiseen, opettajien osallistuminen lajin kil-

pailupaikan rakentamiseen, kilpailupaikan rakentamisen suunnittelu ja toteutus, työturvallisuuden huomioon ottaminen, kestävä kehityksen huomioon ottaminen, kokonaisarvio lajin kilpailupaikasta kaikilta osin, työelämäsuhteiden toimivuus sekä sponsorit. Kilpailuvaiheessa arvioinnin kohteena olivat kilpailupaikan toimivuus kokonaisuutena, tilankäyttö, valot, ilmanvaihto sekä muu ympäristö, lajin seurattavuus ja yleisöystävällisyys, alan esittely, kilpailutehtävän / arvioinnin esittely, kilpailijoiden esittely, kilpailijoiden asettelu ja seurattavuus, lajioppaiden toiminta, tulostiedotus ja sen seurattamahdollisuudet sekä tulosten julkistaminen. Purkuvaiheessa arvioinnin kohteena olivat osallistujat, toiminnan sujuvuus ja järjestelmällisyys, ajoitus, työturvallisuus ja kestävä kehitys. Lajin yleisarviossa kohteina olivat kokonaisarvio siitä, mikä toimi hyvin/ mikä toimi huonosti, erityishavainnot ja kehittämisehdotukset. Lisäksi arvioitsijoiden tuli antaa palautetta koulutuksen kehittämiseen opetus suunnitelmien, opetuksen ja opiskelija-arvioinnin kehittämisen, tehtävien ja niiden arvioinnin, työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen, työelämäsuhteiden sekä opettajan työn ja ammatillisen opettajan koulutuksen kannalta.

Kisajärjestelyjen osalta arvioinnin kohteina olivat eri palvelujen toimivuus ja sujuvuus, palvelualltisuus ja toimijoiden yhteistyö, toiminnan selkeys, asiakasystävällisyys eri asiakasryhmien kannalta, palvelujen laatu, asiakastyytyväisyys, työturvallisuus ja kestävä kehitys. Lisäksi pyydettiin kokonaisarvio siitä, mikä toimi hyvin ja mikä taas ei toiminut.

Arvioinneista tehdään kooste, joka käsitellään sekä Opetushallituksessa että yhdessä Skills Finland ry:n kanssa. Myös kansainvälisesti on oltu kiinnostuneita näistä palautteista.

Arviointien ja oppimiskokemusten hyödyntäminen tärkeää

Laji- ja kisajärjestelyjen arviointikoosteen lisäksi Opetushallitus tulee tekemään koulutuksen järjestäjien raporteista yhteenvedon, jossa arvioidaan sitä, kuinka koulutuksen järjestäjille suunnattu tuki edisti ammatillisen peruskoulutuksen arvostusta ja vetovoimaa sekä kuinka koulutuksen laatua ja työelämäyhteistyötä edistettiin.

Yleisarviona voidaan jo nyt todeta, että WorldSkills-ammattitaidon MM-kisat ovat erinomaisella tavalla ja monipuolisesti edistäneet niitä koulutuksen ja erityisesti ammatillisen koulutuksen kehittämisen tavoitteita, joita kisoille kansallisesti asetettiin. Kisojen kokemuksia ja tuloksia voidaan hyödyntää myös jatkossa. Kisat ovat olleet merkittävä oppimisen paikka myös Opetushallituksen väelle. Mukanaolo on ollut innostavaa – osallistuminen kansainvälisen tapahtuman järjestelyihin sekä kilpailujen järjestelyjen ja kilpailujen toteutuksen seuraaminen ovat antaneet kansainvälisiä vertailukohteita ja pohdittavaa Suomen ammatillisen koulutuksen näkökulmasta. On arvioitava yhdessä, miten kokemuksia voidaan hyödyntää tutkintojen, opetussuunnitelmien, opiskelijan arvioinnin ja näyttöjen, opetuksen ja ohjauksen sekä työelämäyhteistyön ja opettajan koulutuksen kehittämisessä.

Eriyisen tärkeänä pidän sitä, että ammattitaitokilpailuissa mukana olleet nuoret toimivat ammattiosaamisen lähettiläinä ja esimerkkeinä muille nuorille. Kilpailut olivat merkittäviä osallistuvien nuorten kannalta. Ammattitaidon MM-kilpailuissa nuoret pääsivät testaamaan itseään ja taitojaan vaativan kansainvälisen tason kilpailussa. Jokaiselle kilpailijalle tapahtuma oli ainutlaatuinen oppimistapahtuma. Jokainen kilpailulaji testasi teknisten taitojen lisäksi myös kilpailijan kommunikointi- ja

ryhmätyötaitoja, liiketoiminnan tuntemusta sekä kykyä työskennellä projektissa. Kokemusta hyödyntäen monet kilpailijat jatkavat lajinsa lähettiläinä, edistäen ammattialansa huippuosaamista omissa maissaan. Varsin pian kilpailujen jälkeen on myös voitu havaita käytännössä, että kilpailuissa mukana olleet nuoret ovat voineet innostaa muita nuoria ammatilliselle uralle. Hakijamäärät ovat mukavasti nousseet niillä aloilla, joissa suomalaiset kilpailijat menestyivät.

Ammattitaitokisat voivat toimia myös työelämän odotusten ja ammattiosaamisen haasteiden viestijöinä. Työelämän näkökulmasta WorldSkills2005 -tapahtuma tarjosi todella ainutlaatuisen mahdollisuuden vertailla teollisuuden alojen ja palvelusektorin osaamisvaatimuksia ja kilpailukykyä kansainvälisellä tasolla. WorldSkills- kilpailujen jatkuva kasvu antaa merkkejä siitä, että perinteisiä käden taitoja, uusimman tekniikan hallintaa ja moniosaamista vaativia aloja pidetään yhteiskunnan taloudellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin menestystekijöinä kaikkialla maailmassa. Ammattiosaamisen arvostuksen kannalta kisat viestivät varsin laajasti ammatillisen koulutuksen merkitystä ja tarvetta yhteiskunnassa.

Marianne Pethman

Opetushallituksen toteuttamat opastetut kierrokset

World Skills -kisojen aikana pidettiin 23 kpl Opetushallituksen vetämää asiantuntijakierrosta. Lähes kaikki opastetut kierrokset (20 kierrosta) pidettiin torstaina ja perjantaina. Opastetuille kierroksille osallistui noin 800 henkilöä. Ryhmät jaettiin pienempiin ryhmiin siten, että jokaista kymmentä henkilöä kohti oli vähintään yksi opas. Opastettuja kierroksia oli varauduttu pitämään kahdeksalla kielellä, jotka olivat suomen lisäksi englanti, saksa, ranska, venäjä, viro, espanja, unkari sekä pohjoismaiset kielet. Kahdeksan opastettua kierrosta pidettiin englanniksi, yksi kierros ruotsiksi, yksi saksi ja 13 suomeksi.

Oppailla oli työvuorolistan mukaiset työvuorot. Työvuorona oli joko asiakasryhmän etukäteen varaama kierros tai World Skills -kisojen aikana tehdyn ryhmävarauksen päivystäminen. Päivystysvuoroihin oli varauduttu päivittäin kello 13.00 ja 15.00. Joillakin asiantuntijakierroksilla oli mukana Opetushallituksen oppaiden lisäksi lajiopas tai entinen World Skills -kisojen kilpailija. Tämän lisäksi oppailla oli mahdollisuus haastatella lajialueella olevia lajioppaita. Opastettu kierros kesti noin tunnin. Kierroksen alussa kerrottiin yleisesittely kisoista, jonka jälkeen tavoitteena oli vierailla jokaisessa hallissa. Oppaat olivat saaneet materiaalia kisoista ennakoon, ja heillä oli mahdollisuus suunnitella kierros vapaasti ennakoon.

Opastettujen kierrosten oppaaksi oli ilmoittautunut 40 henkilöä. Resurssit riittivät hyvin. Tämä johtune osaksi siitä, että asiantuntijakierrokset oli varattu etukäteen, ja resurssit oli varattu sen mukaisesti. Vaikka kisojen aikana oli varauduttu ottamaan uusia varauksia, niitä ei kuitenkaan tullut. Oppaat olivat motivoituneita ja joustavia. Oppaat olivat tyytyväisiä työhönsä. Torstaina ja perjantaina kello 10.00–14.00 välisenä aikana messuhallissa oli ruuhkaa, mikä hidasti messuhallissa etenemistä. Siksi oli hyvä, että isot ryhmät oli jaettu pienempiin ryhmiin. Jokaisella ryhmällä oli mukana lisäksi opiskelijaoppaita, jotka pitivät ryhmää koossa. Opiskelijaoppaiden tarpeellisuus korostui ruuhka-aikana. Asiakasryhmien palaute oppailla oli positiivista, mutta muuten palautetta suoraan asiakailta ei kerätty.

WorldSkills-kisoissa pidetyt Opetushallituksen opastetut kierrokset

Torstaina 26.5.

- ◆ Leaders Forum
- ◆ Foundation for Lifelong Learning Development Innove, Estonia
- ◆ K-kauppiasliitto
- ◆ Invalidiliitto
- ◆ Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutus

- ◆ Kalajoen koulutuskuntayhtymä
- ◆ Unkarilaiset vieraat
- ◆ Teknolagateollisuus
- ◆ Ministry of Education, Culture and Science in The Netherlands

Perjantaina 27.5.

- ◆ Gullmarsgymnasiet (and the company Preemraff), Ruotsi
- ◆ Kaakkois-Suomen TE-keskus
- ◆ Etelä-Suomen lääninhallitus, Sivistysosasto
- ◆ Jalas
- ◆ Electrolux
- ◆ Infront
- ◆ Rautaruukki
- ◆ Pro Educa
- ◆ Leonardo Da Vinci
- ◆ Markantalo
- ◆ Lügernish ammattikoulutuskeskus, Saksa

Lauantaina 28.5.

- ◆ Hämeen ammatillisen korkeakoulutuksen kuntayhtymä
- ◆ JKK-65

Sunnuntaina 29.5.

- ◆ Youth and workculture 2005 (Työterveyslaitos)
- ◆ Malesian opetusministeri ja Malesian Skills organisaatio.

Opastetuille kierroksille otettiin ilmoittautumisia kuukausi ennen kisoja. Opastettuja kierroksia ei markkinoitu erityisesti, vaan opastetuista kierroksista kerrottiin pääosin niistä kysyneille. Opastetuista kierroksista oli maininta Global Skills Village -esitteessä, mutta esite oli saatavilla vasta kisojen aikana. Käytettävissä olleilla resursseilla käytäntö oli varmasti hyvä. Mikäli opastettuja kierroksia markkinoitaisiin julkisesti esitteissä ja internetissä, opaita pitäisi olla tarjolla huomattavasti enemmän tai kohderyhmä olisi rajattava tarkasti.

Opetushallituksen järjestämien kierrosten lisäksi useimmat WorldSkills jäsenet ja niiden sponsoriyhtykset ympäri maailmaa järjestivät omille VIP-vierailleen ja sidosryhmilleen opastettuja kierroksia. Samoin tekivät suomalaiset ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja tapahtuman sponsoriyhtykset.

Opastettujen kierrosten tarjoaminen World Skills -kisoissa on jatkossakin varmasti tärkeää.

Kati Lundgren

Global Skills Villagessa luotiin kansainvälisiä kontakteja

Johdanto

Suomessa pidettyjen WorldSkills-kilpailujen yhteydessä järjestettiin ensimmäistä kertaa Global Skills Village, jonka tarkoituksena oli toimia kansainvälisenä kohtaamispaikkana ammatillisen koulutuksen, ammattitaitokilpailujen ja ammattiosaamisen parissa toimiville. Ammattitaidon MM-kilpailuihin kokoontui kansainvälinen kaarti ammatillisesta osaamisesta kiinnostuneita tahoja, kuten opettajia, työmarkkinajärjestöjen ja teollisuuden sekä muun työelämän edustajia. Global Skills Village olikin ainutlaatuinen paikka verkostoitua eri maiden ammatillisen osaamisen asiantuntijoiden kanssa.

Global Skills Villagen idea syntyi Skills Finlandin ja UK Skillsin yhteistyönä keväällä 2004. Suomella kisajärjestäjänä oli haastava ja mielenkiintoinen tehtävä, kun saimme suunnitella koko konseptin oikeastaan alusta alkaen. Kantava perusajatus oli luoda ja tarjota foorumi kokemusten ja ideoiden esittämiseen ja vaihtamiseen WorldSkillsin jäsenien sekä muiden tahojen kesken. Global Skills Villagesta on tarkoitus kehittää pysyvä kisojen oheistapahtuma.

Monipuolinen paikka

Tapahtuman sydäimestä International Villagesta näyttelypaikan oli varannut liki parikymmen-

tä maata. Kattaus oli laaja – näytteilleasettajia oli aina Jamaikaa, Etelä-Koreaa ja Malesiaa myöten. Lisäksi omat esittelytilansa oli Suomen Opetushallituksella sekä Euroopan komissiolla. Jäsenmaat esittelivät muun muassa oman maansa ammatillista koulutusta ja ammattitaitokilpailutoimintaa. Päivän aikana sai tehdä ekskursion 17 jäsenmaahan tutustumalla näyttelyosastoihin.

Lisäksi paikan päällä järjestettiin neljän päivän aikana yhteensä 17 seminaaria tai keskustelufoorumia. Tilaisuudet olivat pääasiassa englanniksi, muutamia seminaareja järjestettiin myös suomeksi ja ruotsiksi. Kaikelle yleisölle avoimissa seminaareissa mm. vertailtiin eri maiden ammatillisen koulutuksen järjestelmiä, kerrottiin oppilaitosten ja yritysten yhteistyöstä sekä uudistuvan työelämän taitovaatimuksista. Paikalla myös keskusteltiin kestävästä kehityksestä ja työturvallisuudesta. Seminaareissa oli kohtuullisesti väkeä paikalla, joten niistä syntyi aidosti vuorovaikutteisia tilaisuuksia. Kävijöitä seminaareissa oli yhteensä noin 500.

Global Skills Villageen tullakseen ei tarvinnut olla ammatilliseen koulutukseen vihkiytynyt asiantuntija, vaan nähtävää ja koettavaa oli tarjolla kaikelle yleisölle. Paikalla oli myös esiintymislava, jossa oli päivittäin kulttuuripainotteista ohjelmaa. Lähinnä opiskelijaryhmien järjestämissä esityksissä saatiin nauttia musiikista, tanssista, muotinäytöksistä, sirkustempuista sekä robotiikan lajinäytöksestä.

Onnistunut tapahtuma

Global Skills Villagen avajaisia vietettiin torstaina 26. 5. Avajaisissa puhujina olivat EU-komissaari Ján Figel', opetusministeri Tuula Haatainen, pääjohtaja Kirsi Lindroos ja WorldSkills järjestön puheenjohtaja Jack Düsseldorf.

Puheenjohtaja Jack Düsseldorf kiitteli yhteistyökumppaneita ja Suomea loistavasti järjestetystä tapahtumasta. "Kilpailuja on pidetty jo 53 vuotta ja tietoja on vaihdettu aina epävirallisesti, mutta nyt ensimmäistä kertaa koulutuksen järjestäjille, opettajille sekä elinkeinoelämän ja hallinnon edustajille on järjestetty viralliset puitteet kohtaamiseen."

Osanottajien määrä yllätti positiivisesti Opetushallituksen pääjohtaja Kirsi Lindroosin. "Teemme kovasti töitä, että tämä olisi mieleenpainuva ja hyödyllinen kokemus kaikille", hän lupaa. EU-komissaari Ján Figel' tähdensi omassa puheenvuorossaan koulutuksen tärkeyttä: "2000-luku tarvitsee ahkeria nuoria ammattilaisia."

International Village

Global Skills Villagen sydän oli International Village. Kyseessä oli tapaamispaikka, jossa WorldSkillsin jäsenmaat esittelivät esimerkiksi oman maansa ammatillista koulutusta ja kansallisia ammattitaitokilpailujaan. Kyseessä oli paikka, jossa kaikki osallistujat saivat vaihtaa tietoa ja kokemuksia. International Village sijaitsi Messukeskuksen kongressiivien hallissa C1. Näytteilleasettajina toimi 17 eri WorldSkills-jäsenmaata.

Esityslava

International Villagen yhteydessä oli myös esityslava, jossa WorldSkillsin jäsenmaat ja muut tahot esittivät erilaista ohjelmaa.

Ohjelmassa oli mm:

- ◆ lajinäytösten palkintojenjako
- ◆ musiikkia Helsingin Pop Jazz konservatorion esittämänä
- ◆ Lahden käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksen sirkusesityksiä
- ◆ Saku ry:n musiikki- ja tanssiesityksiä
- ◆ Helsingin palvelualojen oppilaitoksen muotinäytöksiä
- ◆ Keskuspuiston ammattiopiston tanssiesityksiä
- ◆ Skills Netherlandsin ja FESTO Finlandin robotiikkademonstraatio

Education and Training Expo

Education and Training Expossa näytteilleasettajina toimivat suomalaiset ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Koulutusmessut sijaitsivat Messukeskuksen Ballroomissa. Koulutusmessujen kaikki näyttelypaikat oli loppuunmyyty.

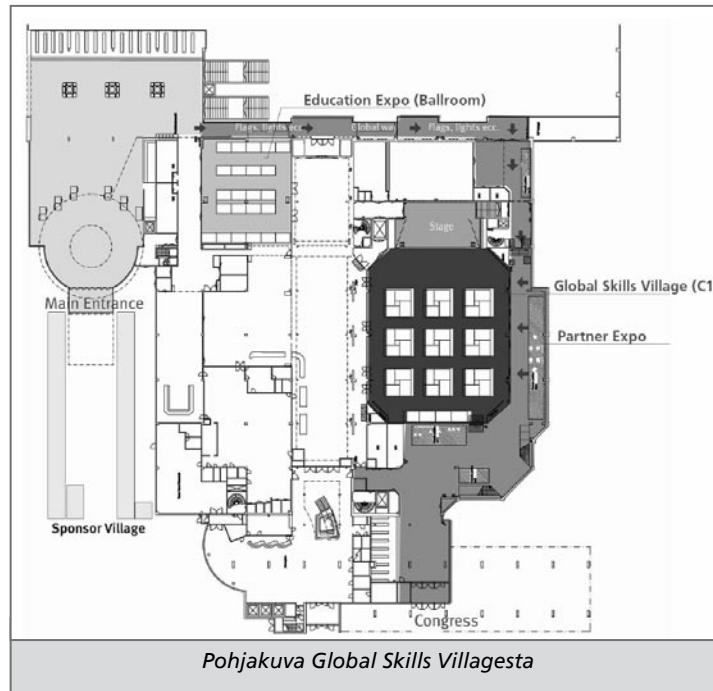
Partner Expo

Partner Expo oli suunnattu palveluyrityksille ja liitoille. Näyttelyalue sijaitsi Global Skills Villagen edustalla.

Nuoret huomioitiin Sponsor Villagessa

Erityisesti nuorten kisavieraiden huomion kiinnittämiseksi moni WorldSkills-kilpailun sponsoreista rakensi Messukeskuksen sisäänkäynnin lähetyviil-

Pohjakuva Global Skills Villagesta

le esittelypisteitään Sponsor Villageen. Sponsorit tiedostivat sen, ettei pelkkä mainoslehtisten jakelu riitä nuorten kiinnostuksen herättämiseksi. Julkisten ja pyörivien autojen, kilpailujen ja työnäytösten toivottiin sen sijaan sen tekevän.

Eniten uteliaita kisavieraita ympärilleen keräsi Volvon esittelyteltilta, jossa kävijä saattoi testata, miltä tuntuu olla ympäri pyörähtävässä autossa. "Torstaina ja perjantaina tuntui siltä, että kaikki kävijät kävivät kokeilemassa ja jono ulottui ulos asti", messuemäntä Sari Heimsch kertoo. Heimsch oli tyytyväinen siitä, että monet nuoret autosta ulos tultuaan kommentoivat sitä, miten hyvä asia turvavyö on.

Työ- ja turvajalkineita valmistava Jalas toi paikalle neljä suomalaista huippu-urheilijaa. Mäkihyppääjä Janne Ahonen, hiihtäjä Annmari Viljanmaa sekä ralliautoilijat Marcus Grönholm ja Kosti Katajamäki kävivät viikonlopun aikana Jalaksen teltalla jakamassa nimikirjoituksia ja vastaillemassa kysymyksiin.

Mekatroniikkakilpailun järjestäjä Festo Oy toi Messukeskuksen pihalle puolestaan tilabussin, jossa yritys esitteli uusimpia teollisuusautomaation tuotteitaan. "Yläasteikäisiä kiinnosti eniten laitteiden tarkkuus ja siirtoajat", tuoteryhmäpäällikkö Jukka Kenttämies kertoo viitaten laitteisiin, joiden tarkkuus saattoi olla jopa sadasosamillejä. Koululaisten ohella Feston bussilla kävi myös paljon opettajia ja teollisuuden edustajia.

Palautetta ja arviointia

Kokonaisuudessaan konsepti toimi hyvin. Varsin laaja osallistuminen sisällön tuotantoon eri jäsenmaista ja organisaatioista oli rohkaisevaa. Kisavieraat myös löysivät Global Skills Villagen kohtuullisen hyvin. Ainoastaan lavan hankalasta sijainnista tuli negatiivista palautetta. Kaikki kisavieraat eivät löytäneet sitä pitkän käytävän päästä.

Erityisesti positiivista palautetta tuli hyvästä kansainvälisestä ja eloisasta tunnelmasta. Lavaohjelmat saivat myös erityisen paljon kehuja. Kokemuksesta voidaan todeta, että seminaarien ja lavaohjelmien aikatauluun tulee kuitenkin kiinnittää tulevaisuudessa huomiota. Ei kannata aloittaa ohjelmaa liian aikaisin aamulla, eikä pitkittää sitä kovin myöhään iltaan. Pitää osata aistia kisavieraiden aikataulu. Kisojen aikainen organisaatio ja työnjako toimivat myös sujuvasti.

Kehitettävää jatkossa

Global Skills Villagen markkinointia tulisi kehittää ja seminaarien järjestäjille tulisi antaa enemmän markkinointivastuuta. Seminaareja voisi olla ehkä vähemmän, kun vertaa käytössä olevia resursseja. Enemmän tulee pitää myös yhteyttä seminaarijärjestäjiin etukäteen. Näin voidaan markkinoida seminaariohjelmaa aikaisemmin jäsenille. Kokemus myös osoitti sen, että lavaohjelman markkinointia tulisi tehostaa itse tapahtuman aikana. Moni varmasti miettii, kuinka verkostojen jatkuvuus turvataan ja kontaktit ylläpidetään jälkepäin.

*Global Skills Villagessa sai kokeilla kimonoa.
Kuva: Skills Finland ry*

Tarja Hämäläinen & Nina Marinos

WorldSkills 2005 Helsinki

– kilpailijoiden ja experttien viralliset retket Porvooseen

Johdanto

Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän Porvoon ammattiopisto eli Amisto on moderni, ilmeikäs ja monipuolinen oppilaitos, joka toimii viidessä eri toimipisteessä: Askolassa, Loviisassa, Porvoossa, Sipoossa ja Vantaalla. Toinen Porvoon toimipisteistä, Pomo-talo, toimii Skills-huippuvalmennusyksikkönä.

Tours in Porvoo, viralliset retket

Porvoon ammattiopisto järjesti WorldSkills 2005 -kilpailujen viralliset retket Porvooseen. Retkien järjestelyistä tehtiin projekti; Skills-Tours in Porvoo. Projektipäällikkönä toimi Tarja Hämäläinen. Hankkeen rahoittajina toimivat Opetushallitus sekä Skills Finland ry. Retket järjestettiin 250 opiskelijan, 100 opettajan ja henkilökunnan sekä lukuisien yhteistyökumppaneiden voimin.

Retkeläisille luotiin elämyksellinen ja kiireetön merimatka Porvooseen. Suomen toiseksi vanhin kaupunki, idyllinen Porvoo sijaitsee 50 km Helsingistä itään. Merimatkan aikana vieraat nauttivat ympäröivästä luonnosta, hyvästä ruoasta ja leikkimielisestä ohjelmasta. Kilpailijoiden päivä oli täynnä erilaisia aktiviteetteja luonnossa, Porvoon joen rannalla. Vieraita oli noin 800.

Expertit lounastivat Kiialan kartanossa. Lounaan jälkeen ohjelmassa oli elämyksellinen tapahtuma Vanhassa Porvoossa teemana Four Seasons. Vieraita oli noin 700.

Tavoitteena oli integroida hanke tiiviisti opetukseen ja sen suunnitteluun osallistaa opettajia ja opiskelijoita sekä ennen kaikkea tehdä työelämäyhteistyötä valtakunnallisen hankkeen onnistumiseksi.

Retkien järjestäminen oli meille opetuksellisesti ja alueellisesti merkittävä ja haasteellinen projekti sekä erinomainen ja käytännönläheinen tilaisuus kansainvälistymiseen.

Integrointi opetukseen ja Amiston sisäinen verkottuminen

Koko hanke toimenpiteineen oli osa Amiston normaalia opetustoimintaa keväällä 2005 sekä jo suunnitteluvaiheessa vuonna 2004. Jokaiseen opetussuunnitelmaan sisällytettiin vähintään yksi opintoviikko osa WorldSkills 2005:ttä. Opintoviikko sisälsi WorldSkills-kisojen seuraamisen Helsingissä, ennakkotehtävät ja palautteen tekemisen.

Osalle opiskelijoista retkien järjestelyt olivat osa ammatillisten ja valinnaisten sekä vapaasti valittavien aineiden opetusta. Skills-opintoviikot muo-

dostuivat mm. tuotesuunnittelun, asiakaspalvelun, juhla- ja pitopalvelun, ohjelmapalvelujen tuottamisen sekä ravintolapalvelun ja ruokatuotannon kurseista. Opiskelijat suunnittelivat opettajien ohjauksessa retkipäivien ohjelmat sekä kokeilivat niiden toimivuutta.

Matkailualan perustutkinnon ja ohjelmapalvelujen tuottajien koulutusohjelman aikuisopiskelijat suorittivat näytön. Näyttö muodostui laivaohjelman suunnittelusta, toteutuksesta ja raportoinnista.

Tapahtuman järjestelyihin mm. rakentamiseen, kuvaamiseen, kuljetuksiin, ruoanvalmistukseen ja kokeiluihin osallistui Amiston eri toimipisteiden opettajia luokkineen sekä muuta henkilökuntaa (mm. siistijät, vahtimestarit ja varastonhoitajat).

Projektin toteuttaminen lisäsi yhteistyötä Amiston eri alojen ja toimipisteiden välillä.

Kaiken kaikkiaan retkien suunnitteluun, toteuttamiseen ja jälkitöihin osallistui lähemmäs 500 henkilöä.

Projektin suunnittelu ja toteutus

Projekti ajoittui kolmelle vuodelle. Kaksi ensimmäistä vuotta, 2003 ja 2004 sujuivat suunnittelujen, neuvottelujen, kokeilujen ja tarjouskierrosten järjestämisen teossa. Myös materiaalin hankintaa ja valmistusta tehtiin. Suurin määrällinen satsaus osui luonnollisesti kuitenkin kevääseen 2005.

Opiskelijoille ja henkilökunnalle järjestettiin ylimääräinen asiakaspalveluenglannin koulutus. Kouluttajina toimivat Colum Mac Oireachtaigh, Nina Marinos ja Marina Englund.

Retkien ohjelmaa testattiin kokeilemalla eri osioita useampaan kertaan. Laivamatkaa ohjelmineen testattiin kolmasti. Asiakkaina olivat neljä Amiston opettajaa opiskelijoineen. 16.9.2004 tehtiin Royal Linen Natalia-laivalla 1,5 h risteily, joka oli samalla info- ja tutustumistilaisuus opiskelijoille. Risteilylle osallistui noin 80 henkilöä. Mukana oli Skill Finland ry:stä Sirpa Nuutinen. Tästä tilaisuudesta tehtiin juttu Skillsin Newsletter-tiedotteeseen.

Kilpailijoiden retkipäivän ensimmäinen testaus oli 28.9.2004. Asiakkaina olivat Amiston opiskelijat ja henkilökunta; yhteensä noin 300 henkilöä. Skillistä vieraina olivat Sirpa Nuutinen ja Yrjö Iskala. Kokeilun perusteella tapahtumaa kehitettiin edelleen.

Maanantai 30.5.2005, kilpailijat

Kilpailijoiden retkipäivän tapahtumapaikka oli Porvoon Kokonniemessä, luonnonkauniilla ulkoilualueella Porvoonjoen rannalla. Kilpailijat saapuivat viidellä Royal Linen laivalla ja kymmenellä Lehtimäen bussilla. Laivoilla oli nuorille suunniteltua leikkimielistä ohjelmaa. Kokonniemessä ohjelmassa oli mm. korikiipeilyä, trapetsihyppyä, puujalka ja lumikenkäkävelyä. Vieraat nauttivat lounaaksi perinteisiä suomalaisia herkkuja. Kilpailijat saivat myös maistaa ja paistaa nuotiolla makkaroita. Makkarapaistopiste oli hyvin suosittu. Päivä huipentui rock-konserttiin porvooolaisen orkesterin Rhino Horns and Soul Sectionin siivittämänä.

Tiistai 31.5.2005, expertit

Myös experttipäivänä matka Porvooseen taittui kuuden laivan ja 12 bussin voimalla. Päivän aluksi vieraat nauttivat lounaan Kiialan kartanossa. Lou-

naan jälkeen ohjelma jatkui ohjelmallisella kierroksella Vanhassa Porvoossa. Kierroksen teemana oli Suomen neljä vuodenaikaa. Kevätteeman näyttämönä oli Porvoon tuomiokirkko. Kirkossa esiintyi noin 70 lapsen kuoro Porvoon Suomalaisesta seurakunnasta kanttori Minna Weslundin johdolla. Kesäjuhla oli Porvoon joen rannalla Maarissa, jossa vieraat nauttivat suomalaisesta juhannusidyllistä saunoineen ja makkaroineen. Syksy-teemassa oli käsi-työnäytöksiä ja markkinatunnelmaa vanhalla Raatihuoneen torilla. Työnäytöksistä vastasivat Länsi-Uudenmaan ammattiopiston opiskelijat.

Tehtävät ja tekijät

Vastuualue ja vastuuhenkilöt	Luokat	Tehtävät
Ohjelman suunnittelu Anneli Sagulin, Tuula Tallbacka	Pomo: Matkailupalvelujen tuottajaopiskelijat	Kartat, ohjelmat, alueen kunnostus ja somistus
Ohjelman toteutus Anneli Sagulin, Tuula Tallbacka,	Pomo: Matkailupalvelujen tuottajaopiskelijat Pomo, Katri Heikka: Hiusalan opiskelijat Pomo, Anita Ritalahti: Matkailuvirkailijaopiskelijat	Toimintapisteissä ohjaaminen Asiakkaiden vastaanotto ja ohjaaminen Sisustus jne.

Vastuualue ja vastuuhenkilöt	Luokat	Tehtävät
Ruokailut Mika Eskola, Yrjö Mensola,	Pomo, Jouni Paasilta: Kokki- ja tarjoilijaopiskelijat Pmt, Sirpa Harju/ Irja Ketonen: Catering alan opiskelijat	Ruuan valmistus, tarjoilu ja alueen somistus
Tarjoilu, juomat Sirpa Järvimäki	Outi Järvenpää, Leena Kuismanen, Anu Laitinen, Sari Maunula. Kokki- ja tarjoilijaopiskelijat	
Laivat, ohjelma Henna Hyttinen, Maaria Piukkala	Annankatu: Matkailupalvelujen tuottajaopiskelijat	Laivaohjelmien suunnittelu ja toteutus, laivojen sisustus
Laivat, eväät Mika Eskola, Yrjö Mensola	Loviisa, Arto Helminen: Elintarvikealan opiskelijat	Leipominen/lai-vaeväät
Bussit, opastus, ohjelma Sirpa Muhos, Alex Kostov	Annankatu: Matkailuvirkailijaopiskelijat	Opastuksen suunnittelu ja toteutus, materiaalit, turvallisuus
STOP -teltat Tarja Hämäläinen	Askola, Jaakko Hyökki: Rakennusalan opiskelijat	Telttojen pystytys, esiintymislavan rakentaminen

KILPAILIJAT, maanantai 30.5.2005, Kokonniemi

Vastuualue ja vastuuhenkilöt	Opettajat ja luokat	Tehtävät
Bussit, opastus, ohjelma Sirpa Muhos, Alex Kostov	Annankatu: Matkailuvirkailijao- piskelijat	Bussiopastus
Laivat, ohjelma Henna Hyttinen, Maaria Piukkala	Annankatu: Matkailupalvelujen tuottajaopiskelijat	Laivaohjelmien suunnittelu ja toteutus, laivojen sisustus
Laivat, eväät Mika Eskola, Yrjö Mensola, Sirpa Järvimäki	Loviisa, Arto Helminen: Elintarvikealan opiskelijat	Leipominen/lai- vaeväät
Vanhan kaupun- gin ohjelma lina Pälväjärvi, Tarja Hämäläinen, Anita Ritalahti	Pomo: Matkailualan opis- kelijat: matkailupalvelujen tuottajat matkailuvirkailijat Käyrätorvensoit- taja Keijo Liski perheineen	Suunnittelu ja toteutus
Tarjoilu Sirpa Järvimäki	Markkinalaulaja Marjut Ståhls Pomo, Katri Heikka Hiusalan opiskelijat Pomo, Outi Järven- pää, Leena Kuisma- nen, Sirpa Kytölä, Leena Salin Kokki- ja tarjoilija- opiskelijat Askola, Pekka Virpi: Datanomiopiske- lijat Askola, Jaakko Hyökki: Rakennusalan opiskelijat	Asiakkaiden vastaanotto ja ohjaaminen Tarjoileminen Maarissa ja jou- luitassa Talvinen kuvama- teriaali ja sen esittäminen ranta- aitassa Tanssilavan ja maitolaiturin rak- entaminen Maariin

Vastuualue ja vastuuhenkilöt	Opettajat ja luokat	Tehtävät
Kiihala, ruokailu Sirpa Järvimäki, Mika Eskola, Yrjö Mensola	Pmt, Askola,Pomo Ravitsemisalan opiskelijat kokit tarjoilijat catering Draamaryhmä TopTie	Kiialan kartanon henkilökunnan avustaminen
Ohjelma		

KILPAILIJAT JA EXPERTIT

Vastuualue ja vastuuhenkilöt	Luokat	Tehtävät
Sähköt Tuomo Kälviäinen	Perämiehentie, Timo Suuronen, Timo Lehmusvuori sähköalan opiskeli- jat	Kokonniemen sähköt, Maarin sähköt, äänento- isto, aittojen mahd. valot ym.
Rakentaminen Jaakko Hyökki	Askola: rakennusalan opiskelijat	Esiintymislava, telt- tojen pystytys ja purku, maitolaituri, jne.
Valokuvaus ja videointi	Askola: Pekka Virpi, Kaa- rina Laitinen datanomiopiskeli- jat	Jouluvideo, tapahtumien (30. ja 31.5.05) tal- lentaminen
Laivaeväät Arto Helminen	Loviisa, Arto Helminen elintar- vikealan opiskelijat	Leipominen
Kuljetukset Mika Eskola	Perämiehentie: Arto Talander, Sirpa Roivainen, Asko Eerola auto- ja kuljetusa- lan opiskelijat	Liikenteenohjaus, henkilökuljetus, ruokien, tava- roiden ym. kuljet- taminen

Vastuualue ja vastuuhenkilöt	Luokat	Tehtävät
Tiedotus, lehdistö Mia Lagström	Nina Marinos	Tiedotussuunnitelman ja lehdistötiedotteen laatiminen. Lehdistön vastaanotto ja ohjaaminen retkipäivinä.
Turvallisuus Anneli Sagulin Tuula Tallbacka	Matkailupalvelujen tuottajao-piskelijat T:mi Markku Korhonen	Turvasuunnitelma Järjestyksenvalvojat/Kokkonniemi
Syksy Tarja Hämäläinen	Artex ilmaisupaja, Anne Kyyhkynen Länsi-Uudenmaan koulutuskeskus Aulis Hyry, Ari Toivonen, Tellervo Hiirikoski	Osuus Raatihuoneen torin ohjelmasta, sirkus Osuus raatihuoneentorin ohjelmasta, käsityönäytöksiä taonta, kankaan kudonta, värjäys, huovutus
Kesä Iina Pälväjärvi	Porvoon lavatanssiyhdistys, Petri Simander Musiikki, Bo Träskelin	Juhannustanssit Maarissa Järjestyksenvalvojina Hannu Rantala, Sami Ulmanen, Tom Korkkolainen
Ensiapu Pirkko Lehtovaara Iina Pälväjärvi	Porvoon terveydenhuolto-oppilaitos Terveydenhuolto-oppilaitoksen opiskelijat	Ensiapu 30. ja 31.5.05
Kevätkonsertti kirkossa Minna Wesslund Päivi Järvinen	Porvoon suomalainen srk Lapsikuorot	Kirkkokonsertti/ Minna Koreografia/Päivi
Opastusyhteistyö Annika Palmgren Anita Ritalahti	Porvoon kaupungin matkailutoimisto	Reittien ja opastusten suunnittelu yhteistyössä Amiston opettajien kanssa

Palautteet ja yhteenveto

Tapahtuman jälkeen opiskelijoilta kerättiin ryhmittäin palautetta. Pysimme heitä kertomaan

- ◆ missä onnistuttiin
- ◆ mitä kehitettävää omassa toiminnassa on
- ◆ mitä opittiin
- ◆ omia kommentteja ja tunnelmia

Opiskelijat esittivät palautteensa yhteisessä palautetilaisuudessa juuri ennen lukuvuoden päätymistä.

Annettu palaute oli pääasiassa erittäin positiivista.

- ◆ rohkeus kohdata ulkomaalaisia asiakkaita lisääntyi, kielitaidon aktivoituminen
- ◆ opiskelumotivaation lisääntyminen, teoria muuttui käytännöksi
- ◆ tapahtumien toteuttaminen oli rankkaa, mutta erittäin hauskaa
- ◆ oman ammatin todellinen työnkuva selkiytyi (pitkät päivät ja työn raskaus)

Kritiikkiäkin esitettiin:

- ◆ osa opiskelijoista koki suunnitteluvaiheen pitkäksi ja turhauttavaksi
- ◆ toteutuspäivät olivat pitkiä ja väsyttäviä
- ◆ ohjeistuksessa oli epäselvyyksiä

Kokonaisuutena Amisto sai mahtavan, hienon ja unohtumattoman kokemuksen suuren kansainvälisen tapahtuman järjestämisestä. Koko WorldSkills2005 tapahtumaan osallistuminen lisäsi opettajien, opiskelijoiden ja koko henkilökunnan motivaatiota, yhteishenkeä sekä itseluottamusta.

Tapahtuma oli Amiston "jätinäyttö", jossa onnistuttiin loistavasti.

Porvoon retkillä kilpailijat saivat kisailla toisenlaisissa lajeissa kuin Messukeskuksessa.

Markku Lahtinen, Jukka Lerkkänen & Ritva Sopanen

Opintopolku St. Gallenista Helsinkiin – opintopoluilta vaihtoehtoja ammatilliseen tulevaisuuteen

Tämä artikkeli on kuvaus WorldSkills 2005 Helsinki – ammattitaidon MM-kilpailuja varten valmistellusta Kouluyhteistyö-hankkeesta ja sen osana toteutetusta Opintopolku-projektista. Hankkeen ideoita esiteltiin mm. 30.11.2004 Espoon Dipolissa konferenssissa, jonka nimi kuvaa hyvin myös tätä hankekokonaisuutta: Koko elämä yhtä oppimista.

Ihmettelystä ideaksi

Kesähelteellä 2003 Sveitsin St.Gallenissa Helsinkiä edeltävissä ammattitaidon MM-kilpailuissa kymmentuhansien muiden kisavieraiden joukossa oli neljä kiinnostunutta ja uteliasta tarkkailijaa osoitteesta: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajakorkeakoulu. Nämä neljä opettajakouluttajaa olivat opintomatallaan, jolle oli asetettu omat tavoitteensa. Heillä oli tilaisuus seurata tapahtumaa avajaispäivästä päätöspäivään saakka. Päivien myötä suuri kilpailualue alkoi pikkuhiljaa hahmottua, erityisen kiinnostuksen kohteet nousta selkeämmin esille ja pedagogisesta näkökulmasta kysymysmerkit suurentua. Kuinka tällainen massiivinen tapahtuma voi jäsentyä muutamia tunteja kestävä vierailun aikana? Miten välähdykset hienoista ammatillisista suorituksista voivat synnyttää virikkeitä oman ammatillisen tulevaisuuden suunnitteluun? Miten ammatin- ja uravalintaa koskevia virikkeitä voidaan tehostaa? Monien muiden kommenttien ja huomioiden ohella matkaraport-

tiin kirjattiin: "...nuorten tutustujien ohjaukseen tulisi kiinnittää erityishuomiota. Opettajille ja opinto-ohjaajille ammattitaidon MM-tapahtuma on erityisen merkittävä ja avartava ikkuna, josta jokaisen tulisi päästä katsomaan."

Ideaa ammatinvalinnan mahdollisesta pedagogisesta ja uraohjauksellisesta mukaantulosta seuraavaan WorldSkills-tapahtumaan lähdettiin kehittämään ja idean merkitys oivallettiin WorldSkills 2005 Helsinki -organisaation taholta. Kisatapahtumaa varten perustettiin kouluyhteistyöhanke, jonka yleistavoitteina oli tarjota:

- ♦ nuorille tietoa ammateista ja työelämästä
- ♦ opettajille mielekäs lähestymistapa tutustuttaa nuoria ammatilliseen osaamiseen ja koulutukseen
- ♦ opinto-ohjaajille välineitä työelämän esittelyyn
- ♦ virikkeitä yritysten ja koulujen väliselle yhteistyölle
- ♦ sosiaalista yhdessäoloa ja yhteistoimintaa sekä
- ♦ markkinoida MM-kilpailuja nuorille ja koulutuksen järjestäjille.

Yhteissuunnittelun tueksi perustettiin kouluyhteistyön ohjausryhmä, johon kuului edustajia tapahtuman järjestäjien ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun lisäksi Opetushallituksesta, Taloudellisesta

tiedotustoimistosta, Helsingin kaupungilta ja Helsingin kauppakamarilta. Kouluyhteistyöhankkeen sisään rakentuivat koulutus- ja ammattiuravalintaan keskittyvä opintopolkuprojekti sekä reppukonsepti, joka tarjosi koululaisryhmille luotettavan ja valmistellun tukipaketin kilpailujen ja oheistapahtumien seuraamiseen. Reppukonseptin yhteistyökumppaneina olivat Merimaailma Sealife Linnanmäellä, Heureka ja Korkeasaari sekä Taloudellinen tiedotustoimisto(TAT). Lisäksi reppukonseptin taloudelliseen mahdollistamiseen eri kouluille osallistui lukuisat yritykset ympäri maata. Ohjausryhmällä oli myös tärkeä rooli MM-kilpailujen markkinoinnissa nuorille, koulutuksen järjestäjille ja järjestöille.

TAT:n koordinoima Backstage2005 -nuorisotapahtuma, joka järjestettiin Helsingin jäähallissa kisapäivinä 26.-27.5.2005, oli yksi tärkeä oheistapahtuma, joka tuki MM-kilpailujen kävijä- ja sisältötavoitteiden saavuttamista. Backstage2005:n kävijätavoite oli 14 000 nuorta (toteuma 13 000) ja 1 000 opettajaa ja yritysedustajaa (1500). Skills Finlandin ja TAT:n yhteistyön pohjaksi www.wsc2005helsinki.com -sivulle luotiin yhteinen ilmoittautumis- ja varauslomake Backstage-tapahtumaan ja sen parkkipaikkoihin, reppupaketteihin sekä reppupaketin oheishjelmakohteisiin. Ratkaisu helpotti oppilaitosten ohjeistamista, uusmarkkinoinnin suuntaamista ja yhteistyökumppaneiden informoimista.

Opintopolkuprojekti – tukea koulutus- ja ammattiuravalintaan sekä ohjaukseen

Koulutus- ja uravalintaa tukevaa informaatiota on saatavilla runsaasti. Sen sijaan ongelmana on, miten informaatio saadaan muutettua sellaiseen muotoon, että se jäsentyy valitsijalle tiedoksi. Nuorten käsitykset ammateista ja niihin valmis-

tavasta koulutuksesta vastaavat yllättävän harvoin todellisuutta (Lerikkanen 2002). Näin ollen ammattitaitokilpailut voivat tarjota erinomaisen mahdollisuuden kokemusperäisen tiedon hankintaan valinnan tueksi.

Projektin tavoitteet jakautuivat pedagogisiin ja sisällön toteuttamisen tavoitteisiin. **Pedagogisina tavoitteina** oli ensinnäkin tukea ammattituntemuksen lisääntymistä ja syvenemistä. Tavoitteen pääkohderyhmänä olivat perusopetuksen oppilaat, oppilaanohjaajat ja opettajat. Sen lisäksi toiminta kohdistui myös toisen asteen opiskelijoihin ja heidän opinto-ohjaajiinsa sekä opettajiinsa.

Toisena tavoitteena oli kehittää ja monipuolistaa uraohjauksen toteuttamista. Uraohjaus on todettu useassa selvityksessä varsin heikosti hoidetuksi ohjauksen osa-alueeksi (Numminen ym. 2002). Ammattitaitokilpailuja ei ennen tätä projektia ole hyödynnetty uraohjauksen välineenä.

Kolmas tavoite ja Helsingin kilpailujen yksi erityispiirre oli vahvistaa erilaisen oppijan huomioonottamista ohjauksessa. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden palvelut otettiin huomioon niin ennakkosuunnittelussa, materiaalin valmistuksessa kuin tapahtuman aikana toteutetuissa palveluissa.

Projektin **sisällöllisenä tavoitteena** oli tuottaa oppilaiden, opettajien, opinto-ohjaajien ja muiden kiinnostuneiden käyttöön tarkoitettua ennakkosisällön materiaalia sekä tehtäviä kilpailu- ja näyttöslajeina olevista ammateista.

Opintopolkuprojekti integroitiin Jyväskylässä syksyllä 2004 aloittaneiden opinto-ohjaajaopiskelijoiden, erityisopettajaopiskelijoiden ja kansainvälisen opettajankoulutusryhmän opintoihin casena ja opiskelijoita informoitiin tulevasta tehtävästä

jo hakuvaiheessa. Siten projektin konkreettinen toteutus lähti tehdyn alkuvalmistelun ja tavoitteiden pohjalta käyntiin heti opiskelijoiden aloitettua opintonsa. Keskeisen yleisen valmisteluvaiheen toteuttivat opinto-ohjaajaopiskelijat, jotka työstiivät ehdotuksen viidestä opintopolusta ja valmistelivat sisällöllisen materiaalin niin opiskelijoiden kuin opettajien/opinto-ohjaajien tueksi. Erityisryhmiä varten erityisopettajaopiskelijat tuottivat vastaavan selkokielisen materiaalin ja kansainvälisen opettajankoulutusryhmän opiskelijat puolestaan valmistautuivat antamaan ohjausta kisatapahtumassa usealla eri kielellä.

Opintopolkujen toteutus

Kilpailulajeja oli kaikkiaan 39 ja lisäksi kansallisia lajunäytöksiä. Koska tällaisessa tapahtumassa vierailevalla koululais-/opiskelijaryhmällä on käytettävissään aikaa keskimäärin kaksi tuntia, luo se erityisen merkityksen ennakkovalmistautumiselle, jotta tuossa lyhyessä ajassa on mahdollista tavoittaa juuri omia kiinnostuksen kohteita ja saada virikkeitä omaa ammatillista tulevaisuutta varten. Niinpä kilpailulajien kirjosta muotoiltiin viisi teemallista opintopolkua, jotka nimettiin seuraavasti:

1. palveluduuni-polku
2. formula-polku
3. estetiikka-safari
4. city-polku
5. tekno-polku.

Kukin poluista sisälsi neljästä kuuteen ammattialaa. Itse tapahtumassa projektin infopisteet ja opintopolut oli merkitty jalanjälkimerkillä. Sama merkki oli niin opintopolkuoppaiden yhtenäisessä kisa-asussa kuin kaikessa projektin painetussa markkinointi- ja ohjausmateriaalissa. Opintopoluille tuli-

jat - ja kaikki muutkin halukkaat kisavieraat - saivat käyttöönsä opintopolkukartan, jota seuraamalla kohteet löytyivät.

Tavoitteena oli, että opintopoluille tulijat olivat pe-rehtyneet internetissä tammikuussa 2005 julkaisuun ennakkotehtävä- ja informaatiomateriaaliin ammattialakohtaisen kiinnostuksensa mukaisesti. Ammattialaa jäsennetään siellä mm. seuraavien kysymysten kautta: Mitä ammatteja alalla on? Mitä taitoja ja ominaisuuksia alalla tarvitaan? Mitä työpaikkoja alalla on? Mikä on alan työllisyystilanne? Mikä on alan peruspalkka? Kilpailupaikalla nuorella oli mahdollisuus seurata kiinnostuksen kohteena olevia ammattialoja joko polkua seuraten tai luomalla kiinnostuksensa mukaisen polun. Näin hänelle konkretisoitui näytteitä työskentelystä näillä ammattialoilla. Samalla kilpailijaa seurattaessa oli mahdollisuus vielä kirjata tehtäväpaperiin niitä ominaisuuksia, joita työskentely alalla näyttää edellyttävän.

Kilpailujen jälkeisenä ammattiuravalintaa tukevana tehtävänä on kartoittaa kouluttautumismahdollisuuksia itseä kiinnostaville aloille. Myös tähän on netissä tukimateriaalia. Tukimateriaali auttaa sekä nuorta että ohjaajaa asettamaan omia tärkeitä kysymyksiä sekä löytämään linkkejä siihen monipuoliseen tietoon, jota on tarjolla.

Taustalla on teoreettinen viitekehys

Opintopolkuprojektin ohjauspalvelujen teoreettisena viitekehysenä on koulutus- ja uravalintaan liittyvien päätöksentekotaitojen kehittäminen. Päätöksentekotaitojen katsotaan kehittyvän kognitiivisten prosessien myötä. Sen vaiheita ovat nuoren valintaongelman tunnistaminen tavoitteenasettelussa, koulutus- ja urasuunnitelman laa-

dinnassa, relevantin materiaalin hyödyntämisessä sekä valintaprosessin toteutumisen etenemisen seurannassa. (Sampson & Reardon 1998)

Koulutus- ja uravalintaan liittyvä päätöksentekoprosessi etenee usean eri vaiheen kautta (Sampson ym. 1996, Lerkkanen 2002). Ensimmäisenä vaiheena on sen ymmärtäminen, että oma elämänvaihe edellyttää valintaa ammatillisen tulevaisuuden suunnasta. Valintaa virittävinä tekijöinä voivat olla mahdollisuus toteuttaa itseään, korkea palkka tai ammatit, joissa on työvoiman tarvetta. Virittäytymistä koulutus- ja uravalintaan voivat tukea esimerkiksi ammattitaitokilpailuihin osallistuneiden nuorten haastattelut tai heidän kilpailusuoritusensa seuranta.

Toisena päätöksentekoprosessin vaiheena on analyysi. Se tarkoittaa yhtäältä itsetuntemuksen selventämistä ja toisaalta kiinnostuksen herättämistä koulutusta ja ammatteja kohtaan. Itsetuntemuksen selventäminen tapahtuu tarkastelemalla arvoja, kiinnostuksia, taitoja ja ammatillisia mielenkiinnon kohteita. Ammatillisen tiedon etsiminen voi rajoittua päätöksenteon tässä vaiheessa tasoon ”mitä haluan, mitä en halua” tulevalta koulutukselta tai ammatiltani.

Kolmas päätöksentekoprosessin vaihe on kiinnostuksen herättäminen lisätiedon hankkimiseen koulutuksesta ja ammateista. Kiinnostuksen herättäminen pohjautuu havaintoon, että mahdollisuuksia on olemassa. Se voi tapahtua esimerkiksi alan avoimien työpaikkoja etsimällä lehdistä tai työhallinnon sivuilta.

Neljäs vaihe päätöksentekoprosessissa on synteesi. Se on erilaisten vaihtoehtojen etsimistä tai samankaltaisten lajien löytämistä. Tässä tapauksessa se voi tarkoittaa omien polkujen valintaa tapah-

tumassa. Toisaalta synteesin teko on tiivistämistä. Tiivistäminen tarkoittaa polulla olevien samankaltaisten lajien erojen tunnistamista ja ammattien arviointia suhteessa nuoren omiin ominaisuuksiin. Molempien tavoitteena on löytää muutamia ammatteja ja koulutusvaihtoehtoja lähempään tarkasteluun.

Päätöksentekoprosessin seuraava vaihe on arviointi. Sen tarkoituksena on asettaa muutama vaihtoehto paremmuusjärjestykseen. Paremmuusjärjestyksen laatiminen alkaa pohtimalla muuttujia, joiden valossa kerättyjä kokemuksia analysoidaan. Tavoiteltavaa on, että kuhunkin muuttujaan tunnistetaan sekä positiivisia että negatiivisia näkökulmia. Lisäksi tavoitteena on löytää ensi- ja toisijainen vaihtoehto.

Päätöksentekoprosessin toiseksi viimeinen vaihe on toimeenpano, joka on valintapäätöksen suunnittelua ja toteuttamista. Prosessin viimeinen vaihe on ymmärryksen syveneminen, jolloin arvioidaan syntynyttä valintapäätöstä.

Hankkeen avulla pyrittiin luomaan uusia mahdollisuuksia valintaa tukevan informaation käyttöön. Tämä puolestaan on oppimista tapahtuma. Oppimista edistääkseen on henkilön kyettävä riittävästi valitsemaan, paikantamaan, luokittelemaan ja käyttämään informaatiota (Sampson ym 2004). Tätä tarkoitusta varten kehitettiin hankkeessa internetsivuja ja 3D-malli opintopoluista.

Informaation valitseminen käynnistää oppimisen. Valinnan helpottamiseksi oli tapahtumaan laadittu viisi edellä kuvattua opintopolkua jäsentämään tutustumista. Paikantamisella tarkoitetaan henkilön tarpeita vastaavan tiedon hankkimista. Paikantamista varten nuorille tarjottiin tehtäviä, joilla he pystyivät henkilökohtaistamaan tapahtuman infor-

maatiota. Luokittelu tarkoittaa sellaisen informaation hankkimista, joka maksimoi yksilön oppimis-potentiaalia. Tässä yhteydessä luokittelu tehtiin ennakkotehtävien ja tapahtuman aikaisten tehtävien avulla. Urainformaation käyttäminen tarkoittaa lukemista, kuuntelemista tai informaation se-lailua ohjeiden mukaan.

Aiemmin mainitut internetissä ja tapahtuman aika-na toteutetut harjoitteet tukivat omaehtoista ohjausta. Tehokas omaehtoisten ohjauspalvelu-jen käyttö edellyttää, että käyttäjällä on mahdol-lisuus tarvittaessa henkilökohtaiseen tukeen (Moi-tus ym. 2001, 39). Henkilökohtaista tukea tapahtu-massa edustivat erityistä tukea tarvitseville laadi-tut ryhmäopastuspalvelut sekä opastus opintopol-kujen varrella.

Hankkeen arviointi ja jatkohyödyntäminen

Toimintaa arvioitiin kolmella tavalla: määrällisten tavoitteiden, opiskelijoiden keräämän palau-teaineiston sekä Opetushallituksen suorittaman ulkoisen arvioinnin perusteella. Tämän artikkelin kirjoittamisvaiheessa arviointiaineistojen tuloksista oli käytettävissä ainoastaan määrällisten tavoittei-den toteutuminen. Tapahtuman järjestäjien kans-sa käydyissä palautekeskusteluissa todettiin, että järjestäjän ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun vä-lisen sopimuksen mukaiset tehtävät toteutuivat. Hankkeen toteutuksessa oli mukana noin sata Jy-väskylän ammattikorkeakoulun ammatillisen opet-tajakorkeakoulun opiskelijaa sekä mukana olevi-en ryhmien vastuukouluttajat. Hankkeen toteutus oli integroitu ryhmien koulutukseen. Taloudellista avustusta saatiin Opetusministeriön erillisrahoituk-sesta ja sen avulla mahdollistui konkreetti osallis-tuminen kilpailujen aikaisten palvelujen tuottami-seen. Syksyn 2005 kuluessa opiskelijoilta valmistuu

projektiin liittyviä raportteja, joista toimitetaan jul-kaisu Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisusar-jassa. Ammatillisen opettajakorkeakoulun opiske-lijoiille osallistuminen antoi sekä tilaisuuden olla toimijana merkittävässä kansainvälisessä tapahtu-massa että runsaasti kokemusta vastaavien palve-lujen järjestämisestä muissa tilanteissa.

MM-kilpailujen luokka- ja opintoretkien tavoit-teena oli saada Messukeskukseen katsojiksi 65 000 nuorta, joista 50 000 on perusopetuksen yläluok-kia 7-9, 10 000 ammatillisen oppilaitoksen opis-keijaa ja 5 000 lukiolaista. Messukeskuksen koko kävijämäärä oli 118 000, joista lipputilastojen mu-kaan voidaan todeta kouluyhteistyöhankkeen ta-voitteiden täyttyneen: Kisapaikalla kävi yksi koko-nainen ikäluokka.

Opintopolkujen idea ja valmisteltu materiaali ei ole kertakäyttöistä. Se on erinomaisesti hyödynnettä-vissä ja kehitettävissä eteenpäin myös kansallis-issa Taitaja-kilpailuissa nuorten ammattiuranvalin-taa ja ohjausta tukevana konseptina. Hankkeessa laaditut materiaalit ovat tapahtuman jälkeen saa-tavissa Opetushallituksen palvelimelta ja niitä voi-daan hyödyntää monipuolisesti ammatinvalintaa ja uraohjausta tukevana välineenä.

Tulevia tapahtumia ajatellen kannattaa kiinnittää huomiota jo valmisteluvaiheessa eri opasryhmi-en ja oppaiden väliseen yhteistyöhön sekä toimin-nan koordinointiin. Tällöin eri toimijat ja tehtävät voivat paremmin tukea toisiaan. Nyt WorldSkills 2005 Helsinki -kisojen palvelujen toteuttajien väli-ässä suunnittelussa, tiedonkulussa ja toiminnassa oli tältä osin puutteita, joita ei kukaan toimijoista osannut riittävästi ennakoida. Opintopolkujen nä-kyvyyteen tulee myös kiinnittää riittävästi huomio-ta. Polut tunnisti jalanjalke-symbolista ja oppaiden yhtenäisistä kisa-asusteista. Suurten yleisömäärien

aikana polkujen näkyvyys oli kuitenkin rajallinen. Yhtälailla tulee jatkossa kiinnittää huomiota joidenkin kilpailulajien näkyvyyteen.

Ammattitaitokilpailujen sekä koulutus- ja uravalinnan ohjauksen yhdistäminen oli toimivaa. Yhdistäminen sai kiitosta sekä WorldSkills organisaation presidentiltä Jack Dusseldorpilta että pääsihteeriltä David Hoeylta. Lehdistötilaisuudessa 27.5.2005 pääsihteerit David Hoey totesi, että uravalinnan aspekti on tullut kilpailuihin jäädäkseen.

*Jalanjälkisymbolit viitoittivat opintopolkuja. Lähtöpisteessä päivysvuorossa opinto-ohjaajaopiskelija Minna Sillanpää. Taustalla projektin päällikkö Ritva Sopanen.
Kuva: Heikki Saarinen*

Lähteet

Kouluuyhteisöhanke muistiot ja painetut esitteet 2004-2005, Skills Finland ry

Lerkanen, J. 2002. Koulutus- ja uravalinnan ongelmat. Koulutus- ja uravalinnan tavoitteen saavuttamista haittaavat ajatukset sekä niiden yhteys ammattikorkeakouluopintojen etenemiseen ja opiskelijoiden ohjaustarpeeseen. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu 14

Moitus, S., Huttu, K., Isohanhi, I., Lerkanen, J., Mielityinen, I., Talvi, U., Uusi-Rauva, E. & Vuorinen, R. 2001. Opintojen ohjauksen arviointi korkeakouluissa. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisu 13:2001. Helsinki: Edita

Numminen, U., Jankko, T., Lyra-Katz, N., Nyholm, N., Siniharju, M. ja Svedlin, R. 2002. Opinto-ohjauksen tila 2002. Opinto-ohjauksen arviointi perusopetuksessa, lukiassa ja ammatillisessa koulutuksessa sekä koulutuksen siirtymävaiheissa. Arviointi 8/2002. Opetushallitus.

Sampson J. P. Jr., Peterson G. W., Reardon R. C. & Lenz J. G. 2004. Career Counseling & Services. A cognitive information processing approach. Belmont: Thomson learning.

Sampson J. P. Jr., Peterson G. W., Lenz J. G., Reardon R. C. & Saunders D. E. 1996. Career Thoughts Inventory. Professional manual. Odessa: Psychological Assessment Resources.

Sampson J. P. Jr. & Reardon R. C. 1998. Maximizing staff resources in meeting the needs of job seekers in one-stop centers. Journal of Career Employment Counseling 35, 50-68.

Vuorinen, R. 1998. Ohjaus avautuvissa ja verkottuvissa oppimisympäristöissä. Lisensiaatintutkimus. Jyväskylän yliopisto.

Sähköiset lähteet

Lehdistö tiedote 27.5.2005 osoitteessa
<http://www.wsc2005helsinki.com/default.asp?t=25&f=2&p=82100&subp=82100&did=3608>

Lasse Seppänen

WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailujen tulokset laskettiin Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kehittämällä järjestelmällä

Taustaa

Hämeen ammattikorkeakoulussa (HAMK) tietojenkäsittelyn koulutusohjelmassa opiskelevat Tapio Niemelä, Janne Ostrovski ja Tommi Saarinen vastasivat WorldSkills-organisaation haasteeseen. He ohjelmoivat ammattitaidon MM-kilpailuihin hyvin toimivan CIS-pistelaskujärjestelmän (Competition Information System). Kilpailuissa oli lisäksi mukana ryhmä HAMKin opiskelijoita tukitiiminä kilpailujen tuomareille.

CIS-pistelaskujärjestelmää kehitettiin 1,5 vuotta alkaen maaliskuusta 2004. Sitä edelsi Taitaja 2004 -kilpailuille rakennettu Taituri-pistelaskujärjestelmä, jonka Janne ja Tommi rakensivat HAMKin ammatillisen opettajakorkeakoulun Akva-projektin yhteydessä. Uuden pistelaskujärjestelmän rakentamisesta ja tuloslaskennasta Helsingin kisoissa tekivät sopimuksen HAMK ja WSO (World Skills Organization) kesäkuussa 2004. Haaste uuden järjestelmän onnistumiselle oli suuri, sillä varaa epäonnistumiseen ei ollut. WSO:n edellinen ohjelmisto oli jo aiheuttanut suuria vaikeuksia laskennassa, kun mitaleja oli jaettu väärille kilpailijoille.

Lisähaasteen ohjelmoijille toi arviointisääntöjen muuttuminen vuosien 2003 ja 2005 kilpailujen välillä, kun pistelaskusääntöjä uudistettiin. Periaatteessa pisteitä eri lajeissa saa kahdella eri tavalla: objektiivisilla ja subjektiivisilla kriteereillä. Ob-

jektiiiviset ovat mitattavia asioita ja subjektiiviset enemmänkin tuomareitten mielipiteitä. Subjektiiivisten pisteiden laskennassa siirryttiin mäkihypystä tuttuun viiden tuomarin käyttöön, jossa suurin ja pienin pistemäärä pudotetaan pois. Arviointisääntöissä oli monenlaisia pieniä yksityiskohtia, jotka kaikki piti saada ohjelmistoon mukaan.

Ohjelmistoa kehitettiin tiiviissä yhteistyössä WorldSkills-organisaation kanssa. Sitä testattiin vuoden 2004 syksyllä tietojenkäsittelyn Ohjelmistotestaus-opintojaksolla. Järjestelmää käytettiin ensin kotimaisissa Taitaja 2005 -kilpailuissa tammikuussa, jolloin se jo havaittiin hyvin toimivaksi. Näiden kilpailujen jälkeen ohjelmistoa kehitettiin vielä jonkin verran, jotta se täytti kaikki MM-kilpailujen tarpeet.

HAMKin opiskelijat tuomarien tukena

Ohjelmistokehityksen lisäksi kehittäjäkolmikko koulutti sekä suomalaisia että ulkomaisia tuomareita järjestelmän käyttöön. Ensimmäistä kertaa MM-kilpailujen historiassa pisteiden syöttö oli siirretty tuomareille. Aikaisemmin heille oli tuttua tuloisten syöttö, nyt CIS laski tulokset. Tuomareitten avuksi koulutettiin ryhmä HAMKin opiskelijoita avustamaan kaikissa teknisissä asioissa sekä tarpeen mukaan auttamaan pistelaskukriteerien ja pisteiden syötössä.

Kisojen aikana Niemelä, Ostrovski ja Saarinen saivat omat tilansa, joihin kisojen tuomarit eivät suoraan päässeet. Ensisijaisesti tuomarien kanssa työskentelivät tukitiimissä opiskelijat Dima Bijuts, Elina Dauchy, Jukka Kuosmanen, Kirsti Korve, Kirsi Norolahti, Markku Nyblom, Sami Rytönen, Antti Saira, Tero Siivola, Maarit Töyssy, Eero Varjus, Kirsi Voutilainen ja Essi Ylönen Tea Vehkakosken organisoimina ja opettaja Lasse Seppäsen valvomina kukin omien lajiensa kanssa.

Taustalla Mika Kujanen vastasi, että HAMKin toimittamat palvelintietokoneet toimivat, varmistukset pelasivat eikä internetistä muutenkin jo irroitettujen palvelimien kimpussa ollut yhtään ylimääräistä tahoa. Kilpailujen aikana tukitiimi toimi kiinteässä yhteydessä WorldSkillsin Peter Neaten kanssa, joka organisaation puolesta vastasi pistelaskusta. Kisat päättyivät sunnuntaina, joka myös oli tukitiimin viimeinen päivä. Maanantaina huomattiin, että kaikki lajit eivät olleetkaan syöttäneet pisteitään, joten ohjelmoijakolmikko joutui näppäimistöt savuten avustustehtäviin. Myös silloin tukitiimille olisi ollut käyttöä.

Tukitiimi joutui kohtaamaan monenlaisia tilanteita ja ongelmia, joista kaikista selvittiin. Alkuvaiheen ongelmat yleensä liittyivät yleiseen tietojärjestelmään. Tietokoneet eivät syystä tai toisesta toimineet, tulostinten johdot olivat kateissa tai kirjautuminen CIS-järjestelmään ei onnistunut jostain syystä. Sen jälkeen avustettiin kriteerien syötössä, jossa oli paljon lajikohtaisia eroja. Kilpailujen käynnistyttyä avustettiin pisteiden syötössä ja joutuipa joku tulostinpaperiakin hakemaan ja avustamaan informaatiojärjestelmänä toimineiden plasmatelevisioiden kanssa.

Opiskelijat kokivat tämän helpdesk-toimintansa hyvin mielekkäänä ja hyödyllisenä harjoitteluna

sekä toiminnallisesti että kielellisesti, kun alkujännitys oli ohitettu. Oppipa joku sivussa myös negatiivisten tunteidenkin hallintaa. Onneksi myös paikalla olivat Tapio, Janne ja Tommi, joilta aina sai apua, jos omat taidot eivät riittäneet.

Pistelaskujärjestelmässä modernit tekniset ratkaisut

CIS-järjestelmän kehityksessä lähdettiin liikkeelle siitä, että käytetään Linux-käyttöjärjestelmän päällä Apache-verkkopalvelinta, MySQL-tietokantaa ja PHP-ohjelmointikieltä. Nämä ovat avoimen lähdekoodin järjestelmiä. Niihin tiedetään sisältyvän mahdollisia tietoturvariskejä. Tämän tietäen koko kisojen tietojärjestelmä oli rakennettu siten, että vaaroja ei käytännössä ollut.

Pistelaskujärjestelmästä tuli laaja kokonaisuus. Sillä hallitaan useat yhtäaikaiset kilpailut, joilla on erilaisia asetuksia sen mukaan, ovatko kyseessä kansainväliset MM-kilpailut tai jonkin maan kansalliset kilpailut. Järjestelmään talletetaan sekä kilpailijoiden että tuomarien tiedot, kaikki arviointikriteerit sekä pisteet. Näiden perusteella järjestelmä laskee tulokset, joita voidaan tulostaa tuomarien allekirjoituksia varten. Näin lajit hoitivat arvioinnin omatoimisesti omilta tietokoneiltaan ja tulostimiltaan. Näiltä tietokoneelta oli yhteys Internetiin estetty varmuuden vuoksi.

Tuloslaskentapalvelimena toimi kaksi Dell Power Edge 2650 -palvelinta. Toisessa toimi tuomaristolle näkyvä WWW-sovelluspalvelin, joka käytti toisessa palvelimessa olevaa tietokantaa. Palvelinten tietoturva oli viilattu huippuunsa. Kaikki ylimääräiset palvelut oli estetty, kaikki tapahtumat kirjattiin lokeihin ja palvelinten käyttöoikeudet oli

rajattu minimiin. Palvelimista ei luonnollisesti ollut yhteyttä Internetiin.

CIS toimi odotetusti

MM-kilpailujen aikana CIS osoitti olevansa odotusten mukainen. Se oli helppokäyttöinen ja luotettava. Sen avulla uudet subjektiivisen arvioinnin säännötkin löysivät paikkansa. Tekijät saivatkin monet kiitokset pitkän onnistuneen urakkansa ja onnistumisensa johdosta. WorldSkillsin tavoitteena on käyttää järjestelmää myös tulevaisuudessa sekä kansallisissa että kansainvälisissä kilpailuissa. Seuraavat ammattitaidon MM-kilpailut ovat Japanin Numazussa vuonna 2007.

*Tommi Saarinen (vas.) ja Janne Ostrovski.
Kuva: Heikki Saarinen*

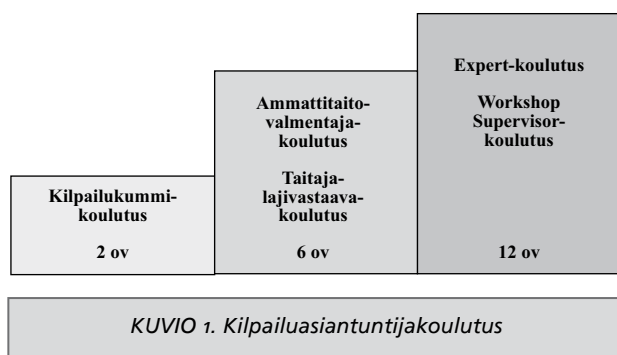

Heikki Saarinen

WorldSkills 2005 Helsinki – toimijakoulutukset ja tutkimushankkeet

Samaan aikaan kun Suomi haki vuoden 2005 ammattitaidon MM-kilpailuja Helsinkiin, käynnistettiin ammattitaitokilpailuihin liittyvä koulutus- ja kehittämisprojekti, joka sai nimekseen ”Ammattitaidon kohottaminen valmennus- ja kilpailutoiminnalla” (Akva). Projektin toimesta on vuosina 2000 – 2005 koulutettu kilpailuasiantuntijakoulutuksessa n. 3 000 toimijaa kilpailujen järjestämiseen ja nuorten valmentamiseen. Tämän ESR-osarahoitettujen hankkeen on hallinnoinut Hämeen ammattikorkeakoulun ammatillinen opettajakorkeakoulu. (www.hamk.fi/projektit). Kilpailuasiantuntijakoulutuksen kokonaisrakenne on seuraavan kaavion mukainen (Saarinen, H. ym. 2004).

WSC 2005 Helsinki –kisoihin kohdistuvat koulutukset käynnistettiin loppuvuodesta 2002, jolloin 20 henkilön ryhmä aloitti **Teknisen tarkkailijan -koulutusohjelman** (12 ov). Merkittävän osan koulutuksesta muodosti perehtyminen St.Gallenin 2003 MM-kisojen rakentamiseen ja toteutukseen sveitsiläisten hyvässä opastuksessa. Koulutusryhmän lisäksi oli St.Gallenin kisoja seuraamassa ja erilaisissa kisa-tehtävissä työskentelemässä 200 suomalaista.

Vuoden 2002 lopulla käynnistyi **Workshop Supervisor/Assistant –koulutusohjelma** (12 ov), johon osallistui kaikkiaan 95 lajijärjestelyistä vastaavaa henkilöä. Koulutuksen käynnisti sveitsiläisten Edwin Naefin, Armin Muehlematterin ja Ester Sybille Aeplin perusteellinen kuvaus kisajärjestelyistä St.Gallenissa. Koulutus sisälsi kaikkiaan 15 työseminaria sekä kilpailujen suunnittelua, rakentamista, toteutusta ja arviointia. Aihealueina koulutuksessa olivat: koneet, laitteet ja materiaalit; layout-suunnittelu; tekniikka, turvallisuus ja ympäristöasiat; sponsorointi ja talousasiat; logistiikka; projektinhallinta ja johtaminen; yritysysteistyö; markkinointi ja viestintä sekä kansainvälisyys. Koulutus sitoutui tiiviisti kilpailujärjestelyihin ja se varasi erinomaisen paikan uuden tiedon jakamiselle, kokemustenvaihdolle, toiminnan arvioinnille ja yhteistyön kehittämiseksi. Pääasiallinen vastuu tämän koulutuksen suunnittelusta oli kilpailujen tekniikkapäällikkö Hannu Immosella.

Helsinki 2005 Expert -koulutuksessa (12 ov) olivat mukana kaikki 40 kilpailuihin valittua eksperttiä, joiden koulutus sisälsi seuraavat opintokokonaisuudet (Saarinen, H. ym. 2004):

- I. Ammattitaidon kehittäminen ja arvostuksen kohottaminen sekä ammatillisen koulutuksen vetovoiman parantaminen
- II. WorldSkills Competition -kilpailutoiminnan hallinta
- III. Toiminta kansainvälisessä WSC -ryhmässä
- IV. Expert työskentely

Koulutuksessa oli mukana kokeneita ekspertejä, jotka olivat työskennelleet jo monissa kansainvälisissä kisoissa. Noin kolmannes eksperteistä oli uusia tässä vaativassa kansainvälisessä tuomaritehtävässä ja he saivatkin koulutuksen aikana erityisopastusta myös tehtävän perusasioista. Koulutukseen kuului myös työskentely kotimaisissa Taitaja-kilpailuissa sekä osallistuminen Suomen ammattitaitomaajoukkueen valmennusleireille. Helsinki 2005 Expert -koulutuksen ohessa Akva-projekti järjesti vuosina 2004 – 2005 Expert-koulutuksen 15 opettajan ryhmälle, joka tähtää jatkossa Expert-tehtäviin. Koulutuksia veti kouluttaja Pirjo Sillman Tampereen aikuiskoulutuskeskuksesta.

Ammattitaitovalmentaja -koulutusohjelma (6 ov) rakennettiin St.Gallenin WorldSkills 2003 -kisojen yhteydessä tehdyn koulutustarvekartoituksen perusteella. Sisältöinä koulutuksessa ovat ammattitaitovalmentamisen perusteet, valmentajana kehittyminen, ammattitaitokilpailut, valmennuksen suunnittelu, ohjaus ja seuranta, fyysinen ja psyykinen valmentaminen sekä valmennuksen organisointi ja johtaminen. Uuden ohjelman mukaisessa valmentajakoulutuksessa on ollut mukana 150 opettajaa ja työpaikkaedustajaa. Joukossa on ollut mm. useita entisiä WSC -kilpailijoita, jotka tähtää-

vät valmennustehtäviin. Koulutusta on toteutettu yleisillä koko maan kattavilla ohjelmilla sekä paikallisilla toteutuksilla (esim. Oulu ja Savo). Koulutuksesta ovat vastanneet koulutussuunnittelija Tuija Kuisma ja projektipäällikkö Heikki Saarinen Akva-projektista.

Edellisten pidempien koulutusohjelmien lisäksi järjestettiin kilpailujen eri toimijaryhmille **lyhyempiä perehdyttämiskoulutuksia**. Kisojen noin 500 opasta saivat perehdytyksen kisoihin ja tehtäviinsä Helsingin kaupungin opetusviraston, Skills Finland ry:n ja Hämeen ammattikorkeakoulun järjestämässä opaskoulutuksessa (1-3 ov), joka oli yhdistetty opiskelijoiden omiin opiskeluihin. Koulutustilaisuuksia järjestettiin myös seuraaville toimijaryhmille: viestintä- ja kokousassistentit (100 henk), kisojen videointi ja kuvausryhmä (70), Experttien ja kilpailijoiden retkien järjestäjät (200), kisojen opintopolkujen järjestäjät (100), lajisomistusryhmä (60) sekä kuljetusryhmä (60). Muiden toimijoiden osalta perehdytys kisoihin annettiin tehtäviin opastuksen yhteydessä. Monissa lajijärjestelyistä vastaavissa oppilaitoksissa pidettiin lisäksi informaatiotilaisuuksia mukanaoleville opettajille, opiskelijoille ja muulle henkilöstölle.

Akva-projektin järjestämät Helsinki 2005 -koulutukset ovat kytkeytyneet tiiviisti kilpailujen suunnitteluun, toteutukseen sekä arviointiin ja ne näytivät antaneen hyvän tuen kisojen menestykselle toteutukselle. Koulutuksen toteutusta ovat ohjanneet ajatukset situationaalisesta oppimisesta, jossa oppiminen on tavoitteellista toimintaa mahdollisimman relevantissa ympäristössä (Ruohotie, P. & Honka, J. 2003, 33).

*Akva-projektilaiset avajaistunnelmissa. Vas. Tomi Karvinen, Heikki Saarinen, Tuija Kuisma ja Elisa Tuominen sekä Seija Rasku (Opetushallitus).
Kuva: Tuomas Eerola*

Tutkimushankkeet WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailujen yhteydessä

WSC 2005 Helsinki -kilpailut antoivat erinomaisen tilaisuuden tarkastella tutkimuksellisesti esimerkiksi nuorten kansainvälistä huippuosaamista, kilpailutilanteita ja niissä toimimista, osaamisen arviointia, ammatillisen osaamisen ja koulutuksen esiletuloa, oppilaitosten yhteistyötä kisajärjestelyissä sekä toimijoiden ja osallistujien monenlaisia oppimiskokemuksia. Tällaisia tutkimushankkeita oli runsaasti suomalaisilla ja ulkomaalaisilla osallistujilla. Seuraavassa on esitelty kolme tutkimushanketta, joista on saatavana tuloksia loppuvuoden 2005 aikana.

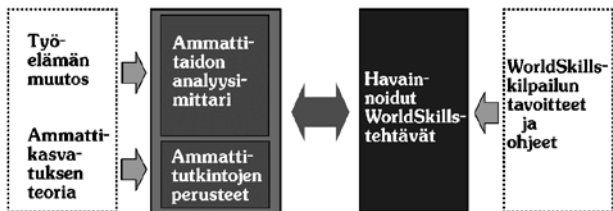
Kilpailujen yhteydessä julkaistiin yliopettaja KT Kari Kiviniemen tekemä tutkimus, jossa perehdy-

tään suomalaiskilpailijoiden toimintaan WorldSkills 2003 -kilpailujen aikana sekä heidän näkemyksiinsä kilpailujen merkityksestä omalle kehitymiselle. Analysoitavana on, kuinka kilpailutehtäviin ja kontekstin hallintaan liittyvät taidot, tunteiden hallintaan liittyvät taidot sekä sosiaaliset taidot ilmenevät kilpailutilanteessa. Raportissa arvioidaan myös, kuinka St. Gallenin ammattitaitokilpailuihin osallistuneet suomalaisnuoret arvioivat ammattitaitokilpailuihin osallistumisen kehittäneen omia työelämävalmiuksiaan. Tutkimuksen tekijä, Oulun ammatillisen opettajakorkeakoulun yliopettaja Kari Kiviniemi, tarkastelee tutkimusraportissaan ammattitaitokilpailuja yleisten työelämävalmiuksien viitekehyksestä. Kirja julkaistiin Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisupalvelun Skills-sarjassa. (Kiviniemi, K. 2005). Tavoitteena on jatkossa vertailla Suomen, vuoden 2005 ammattitaitomaajouk-

kueen tietoja ja toimintaa Kari Kiviniemen tutkimuksen tuloksiin.

Hämeen ammattikorkeakoulun ammatillisen opettajakorkeakoulun opettajien toimesta arvioitiin Helsingin kilpailuissa kaikkiaan 19 kilpailulajia. Mukana oli myös ryhmä näyttötutkintomestarikoulutuksessa olevia ammatillisia opettajia. Tehtävä suoritettiin havainnoimalla tilanteita sekä ottamalla myös runsaasti valokuvia ja videomateriaalia. Tavoitteena oli arvioida kilpailutehtäviä ja osaamisen arviointimenetelmiä. Tehtävistä arvioitiin sekä sisältöjä että osaamiskriteerejä. Keskeisenä tavoitteena oli selvittää sitä, kuinka tehtävät ja menetelmät mittaavat ko. ammattialan työelämän osaamisvaatimuksia. Tausta-ajatteluna tutkimuksessa olivat Asiantuntijuuden arviointimittari ja sen teoriatausta sekä tutkintojen perusteet: perustutkinto, ammattitutkinto sekä erikoisammattitutkinto. (Helakorpi, S. 2005a)

Tutkimuksen tarkoitusta voidaan kuvata seuraavalla asetelmalla:

KUVIO 2. Tutkimusasetelma

Tutkimuksesta valmistuu loppuvuonna raportti Hämeen ammattikorkeakoulun Skills-julkaisusarjaan. Lisäksi runsaasta videomateriaalista valmistetaan erilaisia opetusmateriaaleja valmennusta sekä valmentaja- ja opettajakoulutusta varten. Tutkimuksen ohjaavat, kokoavat ja raportoivat Hämeen ammattikorkeakoulun ammatillisen opettajakor-

keakoulun yliopettajat Seppo Helakorpi ja Taino Tertunen.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun ammatillinen opettajakorkeakoulu toteutti Helsinki 2005 –tahtumassa kehityshankkeen, jonka tavoitteena oli nuorten ammatinvalinnan pedagogisen ja uraohjauksellisen mukaantulon WorldSkills –kilpailuihin. Artikkelissa: Opintopolku St.Gallenista Helsinkiin – opintopolulta vaihtoehtoja ammatilliseen tulevaisuuteen kerrotaan tarkemmin hankkeen tavoitteista, teoreettisista perusteista, toteutuksesta ja arvioinnista. Hanketta ohjasivat koulutuspäällikkö Ritva Sopanen ja yliopetaja Jukka Lerkkanen. Syksyn 2005 kuluessa valmistuu mukana olevilta opiskelijoilta projektiin liittyviä raportteja, joista toimitetaan julkaisu Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisusarjassa.

Lähteet:

Helakorpi, S. 2005a. Työn taidot. HAMK. Ammatillisen opettajakorkeakoulun julkaisuja 2/2005. Hämeenlinna.

Kiviniemi, K. 2005. Kansainväliset ammattitaitokilpailut yleisten työelämävalmiuksien kehittäjänä. HAMK/Skills-julkaisut.

Ruohotie, P. & Honka, J. 2003. Ammatillinen huippuosaaminen. Kompetenssitutkimusten avaama näkökulma huippuosaamiseen, sen kehittämiseen ja johtamiseen. HAMK/Skills-julkaisut.

Saarinen, H., Sillman, P. & Kuisma, T. 2004. Ammattitaitokilpailujen kilpailuasiantuntijoiden koulutusohjelma. HAMK/Ammatillinen opettajakorkeakoulu.

<http://openetti.aokk.hamk.fi/seppoh/osaamismittarit/asiantmittari.pdf>

<http://www.osaan.fi>

Pertti Myllyselkä

WorldSkills-kilpailut ammatillisen koulutuksen kehittäjänä

Johdanto

Oulun seudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymässä harkittiin tarkkaan osallistumista Suomen kaikkien aikojen suurimpaan koulutus- ja kilpailutapahtumaan. Suomen suurimpana koulutuksen kuntayhtymänä tunsimme luonnollisesti vastuamme kansallisen ja kansainvälisen ammatillisen koulutuksen kehittämisestä.

Päätöksenteossa ratkaisevaksi lopulta osoittautui valitsemamme pitkän tähtäimen strategia. Olimme yhteistuumin päättäneet olla vuonna 2010 Suomen paras ammatillisen ja ammattikorkeakoulutuksen järjestäjä. Tuolloin teimme linjauksia siitä, kuinka paljon olimme valmiita panostamaan.

Tarkastellessamme aktiivisen osallistumisen tuomia etuja, tulimme vakuuttuneiksi siitä, että tässä tapauksessa riskinotto kannattaa. Lopulta päädyimme huomattavaan panostukseen sekä investoinneissa että kisoihin valmistautumisessa. Onneksemme yhtymällä oli innovatiivisen ylimmän johdon lisäksi uusille ajatuksille avoin hallitus, joka uskoi ammatillisen koulutuksen kehittämisen mahdollisuuteen.

Oulun alueella on 1980-luvulta lähtien koettu maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen korkean teknologian kehittyminen, joka on perustunut siihen, että alueella yhteistuumin päätettiin nostaa tekno-

logian taso maailman tasolle. Alkuvaiheessa oululaisten lisäksi juuri kukaan ei uskonut tällaisen kehittymisen mahdollisuuteen. Uskottiin, että selaista voi tapahtua vain USA:ssa tai Japanissa. Kun Oulun ulkopuolella tällaisia visioita esiteltiin, oululaisia pidettiin vähintään höyrähtäneinä.

Tällaisen ennakkoluulottoman visioinnin ansiosta Oulu kuitenkin onnistui mahdottomassa: Oulusta tuli maailmanlaajuisesti ihasteltu teknologiakeskittymä, josta Piilaakso ja Japani yrittivät ottaa mallia. Maailman suurimmat lehdet, mukaan lukien maailman arvostetuimmat talouslehdet, kirjoittivat ylistävästi Oulun ihmeestä. Kansantaloustieteellisissä tiedekunnissa ympäri maailmaa käytetään Oulun ainutlaatuista kehitystä oppimateriaalina. Kehitys on myös tuonut alueelle kymmeniä tuhansia työpaikkoja ja ollut olennaisena tekijänä Nokian nousussa yhdeksi maailman tunnetuimmista ja arvostetuimmista tuotemerkeistä.

Tällaisessa ilmapiirissä sekä ylimmät virkamiehet että poliittiset päättäjät ovat oppineet, että ennakkoluuloton ainutlaatuinen riskinotto voi tuottaa ennalta-aavistamattomia tuloksia.

Nyt kun WorldSkills 2005 -kisat ovat ohitse, voimme tarkastella tuottiko osoittamamme ennakkoluulottomuus tulosta niillä osa-alueilla, joihin toivoimme kykenevämmä vaikuttaa?

Ammatillisen koulutuksen arvostuksen kehittäminen

Suomen kilpailuorganisaatio teki kunnioitettavaa kansallista ja maailmanlaajuista näkyvyyttä saanutta PR-työtä ammatillisen koulutuksen arvostuksen kehittämisessä. Oululaisten tavoitteena oli lisätä ammatillisen koulutuksen alueellista näkyvyyttä. Tämä onnistui yli odotusten: alueelliset lehdet seurasivat aktiivisesti omien valmennettaviemme taivalta kohti maailman huippua. Myös menestys näkyi kiitettävästi julkisuudessa.

Oululaisten opiskelijoiden menestys ei kuitenkaan ollut sattumaa. Olimme valinneet valmennettavamme jo kaksi vuotta sitten. Heille luotiin niin sanottu huippuvalmennusohjelma, jolla kehitettiin osallistujien mahdollisuuksia menestyä maailman muiden parhaiden joukossa. Valmennukseen sisältyi sekä lajikohtaista harjoitusta että psykologista valmennusta. Pyrimme alusta asti kuitenkin huolehtimaan siitä, että opiskelijat ehtivät myös elämään normaalia nuoren elämää. Yhteisön paine ei saanut olla yksilön normaalia kehitystä haittaavaa.

Kun haastattelimme osallistujia tämän kahden vuoden rupeaman jälkeen, he sanoivat saaneensa korvaamattoman kokemuksen, uusia tiiviitä ystävyys-suhteita ympäri maailmaa ja ennen kaikkea mahdollisuuden kouluttautua motivaationsa mukaisesti maailman parhaimmista kuuluvaksi ammattiosaajaksi. Näille nuorille ammatillisille on tullut työtarjouksia ympäri maailmaa.

Yritykset, jotka alueellamme ovat palkanneet näitä nuoria, katsovat nuorten menestyksen tuovan loistavan työntekijän lisäksi kunniaa myös itse yrityksille. Kuntayhtymä kunnioitti tätä menestystä antamalla osallistujille palkinnoksi stipendin, joka

suurimmillaan oli 2000 euroa. Summa voi tuntua nuorelle opiskelijalle annettuna suurelta, mutta tekemäänsä loistavaan valmentautumiseen ja työhön nähden korvaus oli nähdäksemme kohtuullinen.

Valittujen nuorten panostus ja menestyminen heijastui myös muiden opiskelijoiden ammatilliseen itsekunnioitukseen. Kun eri alojen opiskelijat huomasivat, että aloja arvostetaan sekä kuntayhtymässä että julkisuudessa, heidän oma opiskelumotivaationsa nousi. Tämä näkyy nykyisin jopa kuntayhtymän ammatillisten oppilaitosten päättöjuhlassa. Aiemmin niihin tultiin yleensä arkifarkkuihin pukeutuneena; viime keväänä yhä useampi arvosti tutkintoaan ja ammattitaitoaan niin korkealle, että pukeutui juhlaa varten pukuun.

Pyrimme aktiivisesti myös lisäämään ammatillisen koulutuksen arvostusta alueen yläasteikäisille, jotka ovat tekemässä tulevaisuuden koulutusvalintojaan. Kustansimme 15 bussillista kahdeksaluokkalaista Oulusta Helsinkiin seuraamaan MM-kilpailuja. Nuorille tarjoutui ainutlaatuinen mahdollisuus päästä näkemään ammatillisen koulutuksen erilaisia vaihtoehtoja ympäristössä, joka oli kaikin puolin eri alojen arvostusta nostava. Uskomme, että luokkien opinto-ohjaajatkin saivat koulutusmahdollisuuksista nykyaikaisen kuvan, joka rohkaisee heitä suosittelemaan ammatillista koulutusta varteenotettavana koulutusvaihtoehtona.

Koulutuksen tason kehittäminen

Osallistuminen ammattitaidon maailmamestaruuskilpailuihin edellytti myös eri alojen opettajien kehittämistä. Onneksemme löysimme opettajia, jotka olivat valmiita panostamaan oman työnsä ohella kehittääkseen nuorista lupauksista entistä parempia alansa ammatillisia. Kahden vuoden oman

työn ohella tapahtuva valmennus- ja opetustyö oli opettajilta valtava urakka. Kisojen jälkeen he kuitenkin totesivat, että työ kannatti. He saivat nostettua ammatillista osaamistaan entistä korkeammalle tasolle. Samalla ammatillisten aineiden opettajien oman alansa arvostus on noussut. Mukana olleista opettajista on tullut alansa huippuja, joiden esimerkki varmasti innostaa myös muuta opettajakuntaa kehittämään itseään. Tämä nostaa koko kuntayhtymän ammatillisen opetuksen tasoa.

Suomessa on oivallettu, että huippukoulutuksen ydinvoimavaroja ovat pitkälle koulutetut opettajat, joiden avulla on kyetty tuottamaan Pisa-tutkimuksen kaltaisia tuloksia. Ammatillinen koulutus kuitenkin poikkeaa peruskoulutuksesta sikäli, että hyvätkään opettajat eivät pysty antamaan huippukoulutusta ilman huippuvälineistöä, joka on kallista.

Oulun seudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä toimi WorldSkills-kisassa suurimpana yksittäisenä lajijärjestäjänä. Tämä edellytti kuntayhtymältä miljoonainvestointeja. Näiden investointien hyöty ei kuitenkaan rajoittunut pelkästään WSC viikkoon. Kuntayhtymämme investoi huippulaitteisiin, jotka siirrettiin kisojen jälkeen ammatillisen opetuksen yksiköihin opetuskäyttöön. Näin saimme hankittua opetukseen maailman kärkitasoa olevaa laitteistoa, jota pystymme hyödyntämään pyrkiesämme tuottamaan jatkossa sekä kansallisesti että kansainvälisesti huippuluokkaa olevaa ammatillista koulutusta.

Ammatillisen koulutuksen Oulun ihme

Kuten kirjoitukseni alussa mainitsin, kuntayhtymässä harkittiin tarkkaan, millaisella panostuksella lähdemme valmistautumaan World Skills kisaan. Lopulta oululaisen innovatiivisen hulluuden ja yhteen henkeen puhaltamisen perinne johti yhtymän johdon ja poliittiset päättäjät ratkaisuun, joka ei nähdäkseni muunlaisessa ympäristössä olisi ollut mahdollinen. Panostimme aikaa ja rahaa tilaisuuteen, joka näennäisesti kesti messukeskuksessa vain viikon. Ottamamme riski kuitenkin kannatti. Saimme tällä investoinnilla sekä nostettua ammatillisen koulutuksen arvostusta että nostettua opetuksen tasoa muutamassa vuodessa tavalla, joka mahdollistaa ammatillisen koulutuksen nostamisen kansainvälisesti maailman huipputasolle. Oululainen hulluus tuo tulosta.

Elisa Helavuori

Electrolux: yhteistyö jatkuu kisojen jälkeenkin

Electrolux oli WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuissa pääsponsorina vahvasti mukana kolmessa kilpailulajissa: kondiittori, kokki ja ravintolapalvelu. Huipukeittiöiden ja työskentelytilojen rakentaminen nuorille ammattilaisille oli yhteistyökumppanille positiivinen haaste. Palkintona mittavasta rakennus- ja asennustyöstä olivat kiitolliset nuoret kilpailijat, joiden kanssa tehtävään yhteistyöhön Electrolux haluaa panostaa kisojen jälkeenkin.

”Olen erittäin tyytyväinen, WorldSkills oli uskomattoman hieno tapahtuma. Lähes 120 000 kävijän joukossa kiinnostus meidän laajamme kohtaan oli suurta”, Electrolux Professional -tulosityksikön johtaja Jarmo Huuhtanen toteaa.

Tapahtumassa päästiin todistamaan nuorten ammatillisen osaamisen lisäksi myös uusia tuoteinnovaatiota ja alan kehitystä.

”Kilpailujen parasta antia oli mielestäni ammatillisen osaamisen parantaminen ja uusien innovaatioiden testaaminen käytännössä. Samalla päästiin syventämään oppilaitosten ja suurkeittiölaitteiden maahantuojiin yhteistyötä, joka on ensiarvoisen tärkeää alan laitteiden ja tuotantoprosessien kehittämisessä”, Huuhtanen arvioi.

Toimiva kumppanuus synnyttää tuloksia: ”Kumppanuuteen kuuluu ammattitaidon, tuotantoprosessin ja innovaatioiden kehittäminen yhdessä. Opis-

kelijat oppivat käyttämään laitteita oikein ja yritys saa palautetta huippuammattilaisilta.”

Menestystä laajalla rintamalla

Electrolux oli pääsponsorina kondiittori-, kokki- ja ravintolapalvelu lajeissa.

”Päätös olla mukana laajalla rintamalla oli hyvä. Uskon, että niin ammattilaitteiden kuin kotitalouslaitteidenkin toimittajana yritys sai arvokasta brändinäkyvyyttä ja tunnettuutta nuorten ja tapahtumassa vierailneiden kesken kansainvälisesti ja kansallisesti”, Huuhtanen pohtii.

Toimivat työskentelyolosuhteet olivat tärkeä osa tapahtuman onnistumista. ”Kilpailut menivät meidän osaltamme hyvin myös teknisesti. Teimme nuoret onnelliseksi saamalla pitteet toimiviksi.”

Positiivista talkoomieltä

WorldSkills oli myös pääsponsoreille iso ponnistus. 21 kilpailukeittiön lisäksi Electrolux rakensi leipurikeittiöt, taustatilat sekä suurkeittiön, jonka varustelu vastasi 300 hengen ravintolaa.

”Tapahtumaan tuli rekkalasteittain tavaraa, jotka kaikki piti laittaa paikoilleen, myös sähköt ja vedet.

Teimme paljon asennustyötä, ja kaikki meni hyvin. Ottaen huomioon, kuinka suuresta tapahtumasta oli kyse, WorldSkills oli hyvin organisoitu. Normaaliin messurakennukseen verrattuna tapahtumassa oli mukavaa talkoohenkeä. Kukaan ei ollut rahastumielellä mukana”, Huuhtanen kiittää.

”Suuri kiitos onnistuneista kilpailuista kuuluu myös kokkilajin kilpailusarjan lajijärjestäjille Simo Kanakalle, Jari Hämäläiselle ja Mervi Vilen-Peltoniemelle sekä Ravintolakoulu Perhon ja Roihuvuoren ammattioppilaitoksen opiskelijoille, jotka avustivat kilpailujärjestelyissä.”

Myös kilpailuun osallistuneiden keskuudessa huomiota herätti positiivinen henki: ”Nuorten välillä näytti olevan mukava fiilis, sellainen positiivinen kilpailuhenki ja kaikki sujui mukavasti, vaikka pari täyttä päivää kestänyt kisa oli varmasti myös raskas nuorille.”

Yhteistyö jatkuu

Electrolux panostaa nuoriin myös ensi vuoden Tajata-kilpailussa.

Itsekin kokkina ja keittiömestarina työskennellyt Huuhtanen haluaa houkutella nuoria ammatillisen koulutuksen pariin. Huuhtasen mukaan positiiviset vaikutukset toimivat myös yleisön puolella:

”Nuoria on kannustettava ja muistutettava, että korkeakoulu ei ole ainoa vaihtoehto. Ammattitaidon MM-kisat ovat erinomainen tapa kannustaa nuoria huolehtimaan ammattitaidon kehittämisestä sekä houkutella alalle uusia tulokkaita. Kilpailujen seuraaminen kannustaa uralle myös yleisössä olleita nuoria”, Huuhtanen toteaa.

Kuvassa kondiittorilajissa kilpaillut Aini Kaikko.

Mikael Malmsten

Kaikki ruuvit tallella?

WorldSkills 2005 Helsinki -ammattitaidon MM-kilpailuiden mittakaava löi laudalta kaikki tähänastiset Messukeskuksen tapahtumat. Väkeä oli ympäri maailmaa ja ilmassa oli suuren urheilujuhlan tuntua. Valtava nuorisjoukko oli vastassa jo Messukeskuksen pihalla, jossa oli paljon erilaisia houkutuksia. Pihalla oli mm. testi-Volvo, jonka kyydissä saattoi kokeilla, miltä tuntuu kun auto kääntyy katolle. Sisälläkin huomasi, että kisavieraiden keski-ikä oli kahdenkymppin paikkeilla. Tarmokkaasti edestakaisin vilahteli sinipukuisia vapaaehtoisia, jotka huolehtivat vieraiden opastuksesta.

Messukeskuksessa kilpailtiin tosissaan: nuoret ammattilaiset ottivat mittaa toisistaan 39:ssä eri lajissa mekatroniikasta floristiikkaan. Kilpailut kestivät neljä päivää, jona aikana suoritettiin erilaisia tehtäviä lajista riippuen. Menestyksen avaimia olivat täsmällisyys, nopeus ja ohjeiden tarkka noudattaminen. Luovuuttakin tarvittiin erityisesti taidelajeissa. Mukana oli noin 700 kilpailijaa 38 maasta. Suomen ammattitaitomaajoukkueessa kilpaili 44 osajaa.

Autoasentajan rautaiset hermot

Lappeenrantalainen Juuso Jukkala käänteli metallista laatikkoa keskittyneesti. Välillä hän tutki tietokoneen näytölle avautuvia ohjekuvia. Hektisestä kiireestä ei näkynyt jälkeäkään Jukkalan tyynil-

lä kasvoilla. Menossa oli autoasentajalajin neljäs tehtävä, jonka tarkoituksena oli selvittää ja korjata vaihdelaatikossa piillyt vika.

Vaikka kiirettä ei Juuson työskentelystä huomannutkaan, on se yksi peruselementeistä ammattitaitokilpailussa. Kello tikittää työpisteen yläpuolella muistuttaen ajan kulumisesta. Naapurina olevalla norjalaisella autoasentajalla oli ongelmia vaihdelaatikkonsa kanssa. Kilpailuaikaa oli jo jouduttu hieman venyttämään, mutta vika ei tuntunut löytyvän.

Lopulta Norjan kilpailija huomasi unohtaneensa pikkiriikkisen osan kokoamansa vaihdelaatikon ulkopuolelle. Myös Juuso joutui palaamaan työväheissa taaksepäin. Vaihdelaatikon kuoren asettelu paikoilleen ei ollut helppoa, mutta vielä hankalampaa oli saada osat loksahdamaan paikalleen. Työtä voisi hyvin verrata rubikin kuution tai kilpailun symbolina olevan pirunnyrkin ratkaisemiseen.

Aika loppui ja Juuso kätteli tiukkakatseista experttiä, joka oli seurannut tiiviisti vierestä hänen suoritustaan. Aivan valmiiksi vaihteistoa ei saatu, mutta lähellä se oli. "Joku muu saa tapella nyt niiden haarukoiden kanssa", huikkasi Jukkala kannustusjoukoilleen, jotka odottelivat aidan toisella puolella.

Kilpailijoille ei saa puhua kilpailun ollessa käynnissä, mutta katselijat juttelevat keskenään ja melu on muutenkin kova laitteiden suristessa ja pellin paukuessa. Keskittymiskykyä siis todella tarvitaan.

Miltä Juuso Jukkalasta nyt tuntui toisen kilpailupäivän ollessa kunniakkaasti ohi? "Ihan hyvältä tuntuu. Kytentähaarukat eivät millään meinanneet mennä kohdalleen, mutta ei kyllä jäänyt paljon puuttumaan", hän kertoi. Pitkästä päivästä huolimatta Juuso näytti pirteältä. "Meillä on kaksi tehtävää joka päivä. Eilen oli ABS-jarruja ja moottoritekniikkaa, tänään dieselauton käynnistysvikojen selvitystä ja vaihteistoa. Viat olivat kyllä mielestäni vähän teennäisiä", arvioi kokenut kilpailija.

Kilpailuaika alkoi aamukymmeneltä ja loppui viiden jälkeen. Välissä oli tunnin tauko. Luulisi, että asentaminen käy lihasten päälle, sillä kilpailijat joutuivat kykkimään pitkiä aikoja kumarassa autonostia tutkiessaan. "Onhan tämä fyysistä, hiki nousee pintaan. Onneksi meillä on hieroja käytössämme iltaisin hotellilla", Juuso hymyili. Hän oli tyytyväinen tähänastiseen suoritukseensa. "Vaihteisto ja moottori olivat hankalimmat. Eilinen päivä meni melko hyvin. Tänään tuli aika vastaan, vaikka en tehnyt virheitä. Naapurit Ruotsista ja Norjasta joutuivat purkamaan monta kertaa, joten siinä mielessä minulle kävi hyvin".

Eri maiden kilpailijat jaettiin ryhmiin, jotka työskentelivät samaan aikaan saman tehtävän kimpussa. "Pahimmat kilpailijat olivat samoissa ryhmissä. Me pohjoismaalaiset olimme keskenämme, samoin esimerkiksi aasialaiset. Sillä haluttiin varmaankin nostaa kilpailuhenkeä", virnisti Jukkala. Hän oli kuitenkin tehnyt kilpatovereidensa kanssa tuttavuutta, joten kovin verisestä taistosta ei ollut kyse.

Kahden vuoden päästä WorldSkills-kilpailut järjestetään Japanissa. Harmittaako Juusoa, että hän joutui edustamaan Suomea Suomessa? "Ei harmi ta yhtään. Minulla on melkoinen kotikenttäetä. Voin pyytää tarvitsemiani välineitä suoraan Kivirannan Jounilta, joka Wihuri Autolan edustajana huolehti työkaluvaunustani! Volvo-autojen kansahan olen työskennellyt Auto-Kilta Oy:llä jo lähes kaksi vuotta. Jos en olisi merkin kanssa tekemisissä, en olisi täällä".

Juuso aikoi rentoutua illalla hotellilla ja kerrata kytkentätaulua ja ohjeistusta tulevia koitoksia varten. Hän uskalsi jo arvioida sijoitustaan: "Vähintään kymmenen ja viiden väliin pitäisi päästä, mutta kolmen joukkoon tähdätään".

Panostus tulevaisuuteen

Erkki Lehtimäki ja Tapio Kontkanen tarkkailivat Volvon vip-tiloista avautuvaa näkymää tyytyväisinä. Ikkunasta näki suoraan automaalauksen, autokorin korjauksen ja autoasennuksen kilpailualueille, joilla kävi kova kuhina. Volvo oli lajien pääsponsor, sillä sen tehtailta olivat lähtöisin kilpailussa käytettävät autonomat ja korit, joita nyt tutkittiin, korjattiin, hiottiin ja maalattiin suurella innolla.

Kilpailumateriaalia tarvittiin monta rekkakuormalista. Auton raakakoreja toimitettiin 20 kappaletta, samoin moottoreita ja vaihteistojakin kymmenen. Lisäksi tulivat vielä työvälineet ja pienemmät autonomat sekä varakappaleet. Tapahtuman jälkeen materiaalit menivät opetuskäyttöön. "Haluaamme investoida tulevaisuuden osaajiin, sillä asiakkamme tarvitsevat ammattitaitoista palvelua ja huolettomia kilometrejä myös vastaisuudessa", Kontkanen kertoi.

Volvo oli näkyvästi esillä päähallin lisäksi myös ulkotiloissa järjestettävässä kuljetustekniikan näyttö-lajissa. "Olemme tehneet 3,5 vuotta töitä tämän eteen ja nyt tuntuu, että kyllä se kannatti. Näytämme osallistumisellamme, että panostamme todella paljon koulutukseen. Työ tuottaa hedelmää vuosiksi eteenpäin", Lehtimäki sanoi tyytyväisenä. Tapio Kontkanen säesti: "Tämä on loistava tilaisuus näyttää, mitä on nykypäivän ajoneuvotekniikka. Täällä huomaa, että tekniikka on mennyt niin paljon eteenpäin, että kaikkea ei tosiaankaan kannata tehdä itse".

Miehet kertoivat, että monet muiden automerkkien edustajat olivat olleet silminnähdessä kateellisia Volvon näkyvyydestä. "WorldSkills-kilpailun arvoa ei ole ehkä täysin ymmärretty. Olen jälleenmyyjillekin sanonut, että tulkaa nyt itse katsomaan ja huuli pyöreänä ne ovat sitten täällä olleet. Verbaaliset kyvyt eivät riitä kuvailemaan sitä mahtavaa tunnel-

maa ja innostusta, joka nuorista välittyi!", Lehtimäki hämmästeli.

Nuoret saivat kokeilla pihalla sijaitsevaa kääntyvää autoa, jonka tarkoitus oli viestiä turvallisuudesta. Sen kyydissä kovinkin kundi pehmeni. "Me annetaan koville tyypeille erikoiskäsittely eli annetaan auton pysähtyä hetkeksi katolle. Ulos autosta nousseilla on hymy korvissa asti", Lehtimäki ja Kontkanen nauroivat.

Toukokuuiset WorldSkills -kilpailut olivat Suomelle menestyksenkäät, sillä järjestelyt onnistuivat hyvin ja suomalaiset kilpailijat sijoittuivat paremmin kuin koskaan aikaisemmin. Juuso Jukkala kipusi maailman neljänneksi parhaaksi autoasentajaksi ja voitti Pohjoismaiden mestaruuden. "Kilpailut olivat hieno kokemus. Haluan kiittää kaikkia niitä, jotka olivat mukana tässä tavalla tai toisella".

Messukeskuksen pihalla oli mahdollista kokeilla kääntyvää autoa.

Hannu Hassinen

Festo mekatroniikkalajin järjestäjänä

Ensimmäinen mekatroniikkakilpailu WorldSkills-kilpailuissa pidettiin kahden maan kesken vuonna 1991. Tänä päivänä mekatroniikka on yksi kisojen suurimmista ja suosituimmista lajeista. Helsingin kisoissa lajiin osallistui 56 kilpailijaa 28 maasta.

Mekatroniikka ei ole ainoastaan mekaniikan, elektronikan ja tietotekniikan yhdistämistä. Siinä vaaditaan myös taitoa pelata joukkueessa sekä muita henkilökohtaisia taitoja; kaikkia niitä taitoja, joita vaaditaan huipputasen teollisuusympäristössä.

Mekatroniikkakilpailu heijastaa teollisuuden arkipäivää: henkilöt työskentelevät paineen alla, suunnittelevat ja ottavat käyttöön ratkaisuja, ylläpitävät ja parantavat tuotantoa sekä hallitsevat vianhaun ja -korjauksen.

Helsingin WorldSkills-kisoissa oli kahden hengen joukkueet, koska yritykset ja teollisuus vaativat tänä päivänä jokaiselta yksilöltä mekatroniikan eri tekniikoiden hallitsemista. Lisäksi yritykset tiedostavat, että jokaisella on vahvat ja heikot puolensa. Vain tiimissä työskentelemällä voi jatkuvasi oppia työparilta ja saavuttaa siten paras käytäntö. Kilpailu näyttää miten tärkeitä henkilökohtaisia ja sosiaalisia taitoja (tärkeää tiimityössä) voidaan kehittää.

Festo ja WorldSkills

Mekatroniikan lajisponsorina ja yhteistyökumppanina oli Festo Didaktiikka, jolle rooli oli hyvin luonteva. Haluamme varmistaa, että Feston valmistaman tekniikan soveltamiselle löytyy osaajia myös tulevaisuudessa. Festo perustettiin 20-luvulla tekemään työkaluja. Työ ei yhteiskunnasta koskaan häviä, se vain muuttaa muotoaan – samoin työkalut. Nyt Festo pyrkii helpottamaan käsin tehtävää työtä automaation avulla. Työkaluista ei ole hyötyä ellei niitä osaa käyttää. Nykyisin Festo tunnetaan teollisuusautomaatioratkaisujen toimittajana. Ratkaisut ovat sekä komponentteja että suurempia kokonaisuuksia, joiden suunnitteluun ja rakentamiseen Festolla on tarvittava osaaminen ja resurssit.

Festo Didaktiikka paitsi itse kouluttaa, myös kehittää koulutusjärjestelmiä ja suunnittelee koulutusohjelmia yhdessä opetusalan ammattilaisten kanssa. Tuottavuutta ei saada Suomessa eikä muuallakaan maailmassa nousuun ilman osaajia, jotka hallitsevat tekniset järjestelmät. Voidaankin todeta, että Festo lisää koneiden ja tuotantoprosessin, mutta myös ihmisten ja organisaatioiden tuottavuutta.

Teknisten alojen opiskelu kiinnostaa ilahduttavan paljon nuorisoa nykyisin – eikä vähiten WSC ja Taitaja-kilpailujen ansiosta. Tekniikan aloista automaatio tulee lisääntymään kaikilla elämän osa-

alueilla. Siksi tekniikasta kiinnostuneiden nuorten kannattaa valita opiskelualueekseen automatiikka, joka on monitekniikkaa ja vaatii taitavuutta. Koulutustarpeen kasvaessa myös vaativien koulutusmenetelmien tarve on lisääntynyt. Innovatiivisuutta tarvitaan, kun halutaan ymmärtää ja verrata eri maiden koulutusmenetelmiä. Eri maiden menetelmiin ja tapoihin on mahdollisuus tutustua mm. ammattitaidon MM-kilpailuissa.

Jo vuosikymmenten ajan Festo on kilpailujen avulla halunnut edistää osaamista ja herättää innostusta tekniikkaa kohtaan. Feston sydämenasiana ollut herättää nuorten ihmisten innostus mekatroniikkaa kohtaan sekä kouluttaa ja kehittää koulutusympäristöä. Festo Didactic on tukenut mekatroniikkakilpailuja ensimmäisistä kilpailuista (vuonna 1991) lähtien. Festo Didactic on WorldSkills-kilpailujen virallinen laitetoimittaja ja mekatroniikan lajijärjestäjä.

Mekatroniikkakilpailu ja MPS ®

MPS®

Virallinen mekatroniikkalaitteisto vuodesta 1991

Suunnittelua, kokoonpanoa, ohjelmointia, käyttöä, huoltoa ja vianetsintää tuotantojärjestelmissä voidaan opettaa eri vaikeustasoilla MPS:n avulla:

- ◆ teollisuuskomponenteilla
- ◆ innovatiivisella liikkeen ohjauksella
- ◆ tiiviissä yhteistyössä automaatioalan markkinajohtajien kanssa

MPS-tuntemus voidaan hyödyntää suoraan teollisuuden käytäntöihin. Tästä syystä MPS:ää käytetään koulutusjärjestelmänä prosessien optimointi- ja kustannussäästökoulutuksessa:

- ◆ SMED, Single Minute Exchange of Die
- ◆ FMEA, Failure Mode and Effect Analysis
- ◆ KANBAN
- ◆ TPM, Total Productive Maintenance

MPS ei ainoastaan kehitä teknologian tuntemusta. Se edistää myös henkilökohtaisten taitojen kehittymistä:

- ◆ tiimityö
- ◆ yhteistyö
- ◆ oppiminen
- ◆ itsenäisyys
- ◆ järjestelmällisyys

Marokon kilpailijat mekatroniikka-lajissa.

Anneli Manninen

Teknologiaeollisuus WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuissa

Johdanto

Teknologiaeollisuus ry päätti jo loppusyksystä 2003 osallistua näkyvästi WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuihin. Tämä tarkoitti käytännössä pääyhteistyötason kumppanuutta kisoissa. Perusteena oli alan lajien suuri osuus MM-kilpailulajeista. Mukana olivat mm. polymekaniikka, konepajatekniikka, mekatroniikka, CAD-suunnittelu, CNC-koneistus, informaatioteknologia, hitsaus, elektroniikka, automaatioasennus sekä tietokone ja verkot. Suunnittelun haasteeksi muodostui kisojen kytkeminen osaksi liiton nuorille suunnattua pitkäjänteistä vetovoimatyötä. Sekä henkilö- että taloudellisten resurssien osalta panostus oli todella merkittävä. Kokemus myös kannatti. Palaute oli hyvää ja yrityskentässä heräsi keskustelu laajemmastakin yhteistyöstä jatkossa.

Seiskaluokkalaiset tutustumaan kisoihin

Teknologiaeollisuudella on ollut jo lähes kymmenen vuotta alueellisia koulu-yritysyhteistyöhenkilöitä. Heidän tehtävänä on hoitaa yhteyksiä perusopetuksen, ammatillisten oppilaitosten ja yritysten välillä. Kohderyhmänä on yläkouluikäiset nuoret, jotka vierailevat yrityksissä ja joille järjestetään erityisiä tapahtumia sekä kouluinfoja. Parhaimmillaan näitä yhteyshenkiöitä on ollut kymmenkun-

ta. Myös erilaisilla alueellisilla ja valtakunnallisilla messuilla on oltu mukana.

Next Step -messuihin osallistuttiin jo edellisvuonna yhteistyössä Metallityöväen Liiton kanssa. Kevään messut nähtiin MM-kilpailujen käynnistystilaisuutena, ja siksi oli luonnollista käynnistää neuvottelut yhteistyöstä Metallityöväen Liiton kanssa myös MM-kilpailujen osalta. Kohderyhmän valintaa helpotti se, että monet kunnat ja ammattioppilaitokset olivat valinneet kohderyhmäkseen perusopetuksen 8-luokkalaiset. Niinpä me valitsimme kohderyhmäksi 7-luokkalaiset, jotka kisojen jälkeen olisivat jo kaseja.

Metallityöväen Liitto ja Teknologiaeollisuus järjestivät WorldSkills-kilpailuihin kuljetuksen ja ohjelman lähes 7000 nuorelle ja heidän 500 opettajalleen. Valituille oppaille ja koulujen yhteyshenkilöille järjestettiin alueelliset infotilaisuudet koskien kisamatkoja. Oppaat olivat alan yrityksissä työskenteleviä aktiivisia nuoria, jotka olivat jo aiemmin osallistuneet esimerkiksi messutapahtumiin. Tilaisuuksissa tutustuttiin oppaan tehtäviin matkan aikana, aikataulutukseen sekä sovittiin, minkä koulun busseihin kukin menee. Busseja oli yhteensä 144.

Koululaisvieraille toteutettiin teknologiaosaamisenpolku, T.O.P. Kilpailu toteutettiin kuuden tehtävän muodossa. Kolme tehtävää liittyi kilpailula-

jeihin, jotka olivat hitsaus, mekatronikka ja auto-asennus, ja kolme tehtävää messuosastolla olevien päätoimialojen osaamiseen. Näiden lisäksi bussissa matkalla kisatapahtumaan oli tehtävänä havainnoida ympäristöä ja listata sieltä mahdollisimman paljon teknologiaan liittyviä kohteita. Paluumatkalla kysymykset käytiin läpi ja yksi kilpailutiimi bussia kohden palkittiin.

Järjestelyiden haasteellisin osuus oli ruokailujen toteuttaminen näin suurelle joukolle. Alkuvaiheessa harkittiin jopa soppatykkien pystyttämistä moottoriteiden varteen. Hartwall Areenasta löytyi kuitenkin neuvottelujen jälkeen tilaa soppatykkiosastolle. Ruoka sai ennakkoluuloista huolimatta kehuja osakseen ja palvelu pelasi. Pääkaupunkiseudun oppilaat kuljetettiin logistisista syistä non-stop busseilla kilpailutapahtumaan. Myös muut suoraan messukeskukseen saapuneet bussikytiläiset ruokittiin hampurilaiserialalla. Kapasiteetti ei kuitenkaan käytännössä riittänyt viallisten juoma-automaattien takia. Oppaiden aktiivinen ponnistelu uusien ruokapaikkojen löytämiseksi bussireitien varrelta esti kuitenkin pahimmat pettymykset matkalaisilta. Opettajien ja oppaiden palaute kisapaikalla oli erittäin positiivista. Kattava systemaattinen arviointi kokemuksesta saadaan kootua syyskuussa.

Ammattiosaajan vuosi mukana teemassa

Jo syksyllä 2004 lähdettiin toteuttamaan viestintäkampanjaa teemalla ”Ammatillinen osaaminen – kova juttu”. Yhteistyössä opetusministeriön kanssa toteutettiin printtikampanja vahvistamaan sekä Next Stepin että MM-kilpailujen yhteydessä tapahtuvaa näkymistä. Samat nuoret, ”Sähköinen Stara” ja ”Hitsinkova kundi” esiintyivät myös messuosastoillamme. Kampanja näkyi myös yhteistyössä TV

Nelosen kanssa toteutetussa nuorille suunnatussa Booster-nuortenohjelmassa.

Kisoissa vierailleilta oppilailta ja opettajilta kysyttiin palautteessa, minkä tyyppiisiin toimintoihin he haluaisivat syksyn aikana osallistua yhteistyössä liittojen tai yritysten kanssa. Suunnitteleimme myös Next Step -messuihin jatkoa yhteistyölle.

Messuosasto ja VIP-tilaisuus

Pääyhteistyökumppanina Teknologiateollisuus sai käyttöönsä messuosaston kisa-alueelta.

Mukaan toteutukseen lähti neljä alan yritystä: Ensto-yhtiöt, Kone Oyj, Outokumpu Oyj sekä Rautaruukki Oyj. Osaston ilme ja ohjelma suunniteltiin yhteistyössä. Myös osaston miehitys toimi yhteisesti. Koneen oppilaitoksen opiskelijat olivat ahkerasti paikalla. Messuhenkilöille oli myös yhteiset messupaidat, joissa oli teknologiapulun T.O.P.-painatus.

Ensimmäinen vierailuaamu toi tulessaan yllätyksen. Kaikki bussit saapuivat samaan aikaan ja vastaanottajien kännykkäviestit tulivat osastolle paniikinomaisissa tunnelmissa. Koko osaston edusta pelmahti täyteen oranssilakkisia kisaoppaita ryhmineen. Ryhmät saatiin kuitenkin nopeasti polun alkuun ja ruuhka hellitti. Seuraavina päivinä oppaat olivat jo niin kokeneita, ettei digikameralla saatu ikuistettua yhtään ruuhkaa.

VIP-tilaisuus toteutettiin yhteistyössä pääkaupunkiseudun ammatillisten oppilaitosten kanssa. Tilaisuuteen osallistui perusopetuksen ja opetushallinnon yhteistyökumppaneita ja yritysten edustajia. Teknologiateollisuuden yritykset osallistuivat kilpailuihin myös lajisponsoroinnin kautta.

Täyttä läpimurtoa Ammattitaidon MM-kilpailut eivät vielä yritys kentässä tehneet. Kisojen mittakaava ja näyttävyys eivät tarinoilla selviä, vaan olisi hyvä omin silmin nähdä sekä järjestelyt että nuorten kilpailijoiden innostus. Yhteistyölle ja alan vetovoiman lisäämiselle riittääkin vielä työsarkaa.

Klaus Viljanmaa

Urho Viljanmaa Oy:n ja Jalaksen yhteistyö kisajärjestäjän kanssa

Urho Viljanmaa Oy:n mukana olo WorldSkills 2005 Helsinki -tapahtumassa oli yritykselle jo kaiken kaikkiaan kuudes kerta. Tapahtuma oli tänäkin vuonna kaikin puolin hyvin onnistunut ja yhteistyö nuorten kanssa sujui kitkattomasti. Organisaatio järjestäjien taholta oli hyvin joustava ja asiansa osaava; mikäli ongelmia oli, ne eivät tulleet yhteistyökumppanien tietoisuuteen saati sitten yleisön. Sää suosi kaikin puolin osallistujia ja ihmisiä oli taasisesti liikkeellä aamusta iltapäivään. Kaikkiaan perjantapäivä oli kiireisin, koska suuret koululaisryhmät olivat liikkeellä. Oman kosketuksensa tapahtumaan loivat ulkomaalaiset, joita oli mukana paljon vaikka suurelta osin suomalaiset täyttivät käytävät ja näyttelypaikat.

Jalas työ- ja turvakenkämerkkinä oli mukana Skills-tapahtumassa näkyvästi; Suomen joukkue kulki Jalas-kengissä ja sponsorikylässä sijaitseva Jalaksen 50m² telta keräsi paljon nuorta ja vähän vanhempaakin vierailijaa. Myös Ruotsin joukkue oli kengitetty Jalaksen toimesta. Tapahtumassa oltiin siis hyvin merkittävästi mukana; turvaamassa kilpailijoiden jalat asianmukaisella tavalla ja tuomassa tietoutta jalkojen hyvinvoinnin ja suojaamisen tärkeydestä. Koska työkenkä ei välttämättä ole kovin mielenkiintoinen tuote, tuotiin Jalas-kenkien lisäksi osastolle hymyilevä ja asiansa osaava henkilökunta, muutama julkisuuden henkilö ja pisteeksi iin päälle ralliauto herättämään nuorten kiinnos-

tus. Tässä onnistuttiin loistavasti ja nuorisoa kävi osastolla runsaasti.

Harrastusten kautta pyrittiin luomaan kontaktit nuorisoon. Janne Ahonen aloitti julkisuudessa tunnettujen henkilöiden kierroksen torstaina yhdessä Annmari Viljanmaan kanssa. Vaikka Janne ei käyttä perinteistä turvakenkää, käyttää hän Jalas-mäkihyppykenkää työssään ja näin viesti nuorisolle luottavansa Jalas-kenkien turvallisuuteen. Janne Ahosen kanssa julkistettiin yhteistyösopimus osastolla torstaina, jonka johdosta Janne sitoutui avustamaan kenkien kehittämistyössä. Useat nuoret olivat osastolla nimikirjoituksen perässä ja saivatkin Jalantaito-lehden kotiin viemiseksi. Perjantaina osastolla oli toista päivää Annmari Viljanmaa, hänkin Jalas-kengillä kulkeva. Vaikkakaan Annmari ei aktiivisesti ole työ- ja turvakenkäkäyttäjä, vaan lähinnä urheilupuolen hiihtokenkiin kiinnostusta osoittava, osaa hän kaksipäiväisen osallistumisensa perusteella jo useita termejä työ- ja turvakenkämaailmasta. Lauantaina osastolla loivat rallitunnelmaa Marcus Grönholm ja Kosti Katajamäki. Yleisö osastolla oli äidistä tyttäreen ja isästä poikaan. Kaikkia yhdisti sama tavoite: päästä samaan kuvaan auton ja Marcuksen tai Kostin kanssa. Useita kuvia otettiin ja Jalantaito-lehti nimikirjoituksella varustettuna oli jälleen kuumaa tavaraa. Sunnuntaina osastolla oli vielä Kosti Katajamäki, jonka auton kylkiä komistaa Jalas-teippaukset hänen ajaessa rallin SM- ja MM-sarjaa.

Skills-tapahtumaan valmistauduttiin jo hyvissä ajoin keväällä. Tällöin päätettiin tuoda myös yrityksen asiakas- ja henkilöstölehti Jalantaito mukaan messuille. Jalantaito-lehteen haastateltiin kolmea nuorta Suomen osallistujaa, jolloin lehden sisältö saatiin enemmän nuorisolle sopivaksi. Nuoret kilpailijat olivat mukana lehdessä 1-2 sivun mittaisilla jutuilla ja kuvilla. Tästä oltiin kiinnostuneita nuorten kouluissa, joten lehteä lähetettiin myös kouluille jakoon. Tapahtumassa Jalaksen osastolla kävi myös paljon opetushenkilökuntaa tutustumassa työ- ja turvakenkiin.

Vaikka Skills-tapahtumassa esiinnyttiin rennosti, on ammattitaito vakava ja tärkeä asia Urho Viljanmaa Oy:lle. Kengän valmistamisessa on useita käsin tehtäviä työvaiheita ja laadukas lopputulos on jokaisen työntekijän kunnia-asia. Erikoisen tärkeän asiasta yritykselle tekee se seikka, että noin 200 henkeä työllistävä yritys kuuluu niihin yrityksiin, joilla tulee lähitulevaisuudessa suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen ajankohtaiseksi. Tällä hetkellä yrityksessä työskentelevien keski-ikä on 46 vuotta ja siis tulevaisuudessa valmistukseen tarvitaan paljon ammattitaitoisia henkilöitä suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle.

Urho Viljanmaa Oy:llä WorldSkills-tapahtuma koettiin informatiiviseksi, mutta tarpeeksi rennoksi, minkä johdosta päätettiin järjestää työntekijöiden kevätretki kilpailupaikalle. Kaikki halukkaat työntekijät kuljetettiin tutustumaan nykypäivän ammattitaitoon. Kaksi linja-autollista henkilökuntaa Jalasjärven Jokipiistä suuntasikin perjantai-aamuna matkansa kohti Helsingin Messukeskusta. Vaikka väenpaljous alkoi jo ahdistaa toisia perjantaina, oli retki todella pidetty ja Skills-organisaation puolelta järjestetyt ohjatut kierrokset saivat suuret kiitokset henkilökunnalta. Työntekijät näkivät

nuoret työssään ja kansainvälinen tapahtuma oli jokaisen mieleen.

Koska vuonna 1916 perustettu Urho Viljanmaa Oy panostaa paljon siihen, että tuotanto ja työpaikat yleisestikin pysyisivät Suomessa, on näkyvyys nuorison kesellä erityisen tärkeää. Nuorisossa on tulevaisuuden voima sekä tehtaalla tuotannollisissa töissä, että toimistoissa päätöksen tekijöinä. Heidän valintansa tulevaisuudessa jatkavat kehitystä Suomen tuotantopoliittisista päätöksistä ja heidän on tärkeää tietää että Suomesta löytyy erittäin hyviä ja laadukkaita tuotemerkkejä. Se miten Suomi jatkaa matkaansa globaalissa maailmassa on kiinni monista asioista, ja jotta kaikki tarvittava tieto voidaan luoda tulevaisuuden päätöstentekijöiden tietoisuuteen, on näkyvyys jo hyvissä ajoin tärkeää. Jalas-tuotemerkinä sai WorldSkills-tapahtumasta irti juuri sen mitä tuli hakemaan: lisää tunnettavuutta nuorten ammattilaisten piirissä samalla, kun tuimme eteenpäin hyvää asiaa.

*Mäkihyppääjä Janne Ahonen vieraili Jalaksen osastolla.
Kuva: Urho Viljanmaa Oy*

Heikki Saarinen

Mitä nuoret ajattelivat WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuista?

Otteita kävijä- ja toimijakyselyjen tuloksista

WorldSkills 2005 Helsinki -kilpailuista tehtiin kävijäkysely, johon vastasi 860 henkilöä. Se tehtiin kilpailun aikana Skills Finland ry:n toimesta. Kyselyn tulokset ovat kokonaisuutena tämän artikkelin lopussa liitteessä 1. Seuraavassa esitellään otteita kyselyn tuloksista:

- ◆ 80,6 % vastaajista oli enintään 20 vuotiaita
- ◆ Tyypillisimmin he olivat etelä-suomalaisia (59,4 %) peruskoulun tai toisen asteen oppilaita (84,1 %)
- ◆ 51,8 % oli saanut koulusta tiedon tapahtumasta
- ◆ Seuratuimmat lajit olivat hiusmuotoilu, kokki, kauneudenhoito, kondiittori ja floristiikka
- ◆ Vähiten seurattiin seuraavia lajeja: rakennuspeliseppä, teräsrakennetyöt, kylmäkoneasennus, tietoliikenneasennus ja CNC-koneistus
- ◆ Noin 20 % tutustui messuihin ja näyttelyihin, joista kiinnostavimpia olivat International Village ja Education and Training Expo
- ◆ Seminaareista ja tapahtumista olivat kiinnostavimpia lajinäytökset, opintopolut ja avajaiset
- ◆ Kisa-TV:n lähetyksiä seurasi 38,5 %.
- ◆ Vastaajista oli aiemmin tutustunut ammattitaitokilpailuihin 27,6 %, lähinnä Taitaja SM-kilpailuihin
- ◆ MM-kisoihin kokonaisuudessaan oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä 75,9 %

- ◆ Opasteet, opas- ja infotiskipalvelut, opastus ja kulkuohjeistus olivat melko hyvin esillä
- ◆ Puolet vastaajista oli tyytyväistä informaatioon lajeista, ammateista ja koulutuksesta
- ◆ Kolmannes oli tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen opintopolkuihin

Kilpailujen 500:lle oppaalle tehtiin kysely heidän suhtautumisestaan kilpailuihin ja opastehtäviin. Vastauksia saatiin yhteensä 157 kpl. Kysely tehtiin sähköisenä heti kisojen jälkeen ja sen toteutti Hämeen ammattikorkeakoulun Akva-projekti.

Oppaat olivat pääosin alle 20 vuotiaita (77 %) Helsingin kaupungin ammatillisten oppilaitosten, lukioiden, oppisopimuskoulutuksen ja ammattikorkeakoulu Stadian opiskelijoita. Lisäksi oli erillisiä ryhmiä opiskelijoita mm. Espoosta, Keravalta, Hämeenlinnasta, Lahdesta ja Turusta. Seuraavassa on otteita kyselyn tuloksista:

- ◆ Tietämys ammattitaitokilpailuista oli kasvanut vastaajilla merkittävästi (paljon tai erittäin paljon 79 % vastaajista)
- ◆ Kisoille oppaat antoivat arvosanaksi keskimäärin 3,9 (kysymyksessä 1=huono, 5 =erinomainen)
- ◆ Tärkeimmiksi hyödyiksi kilpailijoille mainittiin parempia työpaikkamahdollisuuksia, kiinnostavaa kokemusta, näytön paikkaa itselle ja toisille sekä uusia tuttavuuksia

- ◆ Kielteisinä vaikutuksina kilpailijoille he pitivät stressaavaa kokemusta, liiallista kilpailuhenkeä ja liiallista pingotusta
- ◆ Opastehtävä koettiin mukavaksi yhdessäoloksi, oppaat saivat uusia kokemuksia asiakaspalvelusta, kansainvälisiä kontakteja ja positiivisen kokemuksen yhteistyöstä
- ◆ Opastehtävän kielteisinä kokemuksina olivat rasittava seisominen ja se että järjestelyt eivät aina toimineet kunnolla
- ◆ Ammatinvalintaansa oppaat eivät kokeneet saaneensa uusia ideoita tai vahvistusta ammatin valinnalleen
- ◆ 60 % vastaajista ilmoitti, että oli että opaskoulutuksesta oli hyötyä ko tehtäviin vähän tai melko vähän
- ◆ Ammattitaitokilpailutoiminnassa haluaisi olla jatkossa mukana 79,5 %
- ◆ Kysymykseen ”Minkälainen kokemus kisat olivat sinulle?” tuli 147 vastausta, joista lähes kaikki olivat positiivisia kommentteja:
 - ”erittäin positiivinen, todella kivaa olla mukana järjestämässä näin suurta tapahtumaa!
 - ”Ihan jees kokemus, tapasi paljon ihmisiä, mikä on aina kiva. Positiivista sanottavaa ainoastaan”
 - ”opettava ja mahtava kokemus. Jäi paljon hyviä muistoja. Tunnelma korkealla”
 - ”kisat oli mielenkiintoinen kokemus. Sain paljon uusia kavereita niin Suomesta kuin muistakin maista (Ranska, Belgia)”
 - ”kansainvälisen ihanat”
 - ”olihan se ihan jees”
- ◆ Kysymykseen ”Minkälainen kokemus opastehtävä oli sinulle” tuli 148 vastausta, jotka olivat pääosin positiivisia. Moitetta saivat joiltakin opastehtävien organisointi ja informaatio.
 - ”ihan mukava”

”hieno kokemus, sai itsekin paljon hyödyllistä tietoa”
 ”tosi mielenkiintoinen ja antoisa”
 ”hauskaa oli ja tutustuin paljon uusiin ihmisiin. Vaikka välillä jalat olivatkin kipeät. Hieman yksitoikkoiset tehtävät”
 ”stressaava, en tiennyt yhtään milloin minun piti opastaa ja lopuksi ei tarvinnut opastaa melkein mitään”
 ”enemmän saisi olla kyselijöitä”
 ”liikaa oppaita, työt eivät riittäneet”
 ”aika surkea”

- ◆ Kysymykseen ”Miten kisoja ja opastointia tulisi mielestäsi kehittää?”, tuli 238 vastausta. Niissä korostuivat lajiopastuksen, kisa-aikaisen tulostiedotuksen ja oheishjelmien kehittäminen sekä opaspukeutumisen näkyvyys, opaskoulutuksen parantaminen ja opastoinnin parempi organisointi.
 - ”enemmän suunnata yleisölle”
 - ”info-piste jokaisen lajin kulmalle olisi hyvä, koska silloin kyseltäisiin varmasti enemmän mitä siinä kisa-alueella tehdään”
 - ”katsojille vieläkin aika epäselvää eli jotenkin voisi selkeyttää”
 - ”minulle ei selvinnyt kisojen aikana kuka voittaa?”
 - ”tiedonkulkua voisi parantaa”
 - ”kilpailu voisi olla dynaamisempaa Kokkiosota-tyyliin”
 - ”ei enää uusia lajeja, paisuvat muuten liian suureksi tapahtumaksi, enemmän oheistapahtumia (kisapaikan ulkopuolella) yleisölle”
 - ”parempi kontrolli ja kovempi kuri”
 - ”selkeämmät opasvaatteet, jotta ihmiset tunnistaa oppaan”

WorldSkills 2005 Helsinki – kävijäkyselyn vastausyhteenveto, vastauksia 860 kpl
1. Vastaajan sukupuoli

	kpl	%
mies	401	46,6
nainen	459	53,4
Vastauksia yhteensä	860	

2. Vastaajan ikä

	kpl	%
under 15 years	165	19,4
15-17 years	350	41,2
18-20 years	170	20,0
20-30 years	75	8,8
over 30 years	90	10,6
Vastauksia yhteensä	850	

3. Vastaajan asuinpaikka

	kpl	%
Etelä-Suomi	482	59,4
Länsi-Suomi	153	18,9
Itä-Suomi	127	15,7
Oulu	36	4,4
Lappi	13	1,6
Vastauksia yhteensä	811	

4. Vastaajan asuinpaikka ulkomailla

	kpl	%
Pohjoismaat	18	36,7
Keski-Eurooppa	19	38,8
Etelä-Eurooppa	6	12,2
Itä-Eurooppa	2	4,1
Länsi-Eurooppa	4	8,2
Vastauksia yhteensä	49	

5. Vastaaja osallistui tapahtumaan

	kpl	%
kilpailijana	8	1,0
opiskelijana tai koululaisena	493	58,7
opettajana tai kouluttajana	43	5,1
kilpailujen toimitsijana	72	8,6
kävijänä	127	15,1
median edustajana	12	1,4
muu	85	10,1
Vastauksia yhteensä	840	

6. Vastaajan koulutus

	kpl	%
Comprehensive school	409	49,0
High school	43	5,1
Basic level of vocational education	293	35,1
Polytechnic	38	4,6
University	39	4,7
Miscellaneous	13	1,6
Vastauksia yhteensä	835	

7. Mistä sait tiedon ammattitaidon MM-kilpailuista			
	kpl	%	vastauksista
Newspaper, magazine	106	8,5	
Radio	49	3,9	
Internet	90	7,3	
Television	145	11,7	
School	643	51,8	
Seminar	11	0,9	
Family, friend	44	3,5	
Work place	104	8,4	
Miscellaneous	49	3,9	
Vastauksia yhteensä	1241		
Vastaajia yhteensä	826		

8. Mitä kilpailulajeja seurasit eniten			
	kpl	%	vastauksista
29 Hairdressing	282	35,9	10,2
34 Cooking	215	27,4	7,8
30 Beauty Therapy	145	18,4	5,2
32 Confectioner	128	16,3	4,6
28 Floristry	127	16,2	4,6
31 Dressmaking	118	15,0	4,3
35 Restaurant Service	105	13,4	3,8
20 Bricklaying	101	12,8	3,6
33 Automobile Technology	100	12,7	3,6
10 Welding	91	11,6	3,3
16 Industrial Electronics	88	11,2	3,2
36 Car Painting	85	10,8	3,1
22 Painting and Dedoration	83	10,6	3,0
12 Wall & Floor Tiling	76	9,7	2,7
13 Autobody Repair	73	9,3	2,6
27 Jewellery	68	8,7	2,5
4 Mechatronics	66	8,4	2,4

39 IT PC / Network Support	62	7,9	2,2
40 Graphic Design Technology	58	7,4	2,1
37 Landscape Gardening	57	7,3	2,1
15 Plumbing	53	6,7	1,9
3 Manufacturing Team Challenge	48	6,1	1,7
26 Carpentry	47	6,0	1,7
24 Cabinetmaking	45	5,7	1,6
25 Joinery	43	5,5	1,6
19 Industrial Control	42	5,3	1,5
21 Stonemasonry	42	5,3	1,5
17 Web Design	41	5,2	1,5
5 Mechanical Engineering CADD	33	4,2	1,2
9 IT/Software Applications	33	4,2	1,2
D44 Printing	32	4,1	1,2
D48 Transport Technology	32	4,1	1,2
18 Electrical Installations	28	3,6	1,0
1 Polymechanics	27	3,4	1,0
6 CNC Machining	26	3,3	0,9
D43 Telecommunication Distribution Technology	23	2,9	0,8
38 Refridgeration	18	2,3	0,6
D46 Sheet-Construction Steelwork	17	2,2	0,6
D47 Tinsmith (Roofing)	16	2,0	0,6
Vastauksia yhteensä	2774		
Vastaajia yhteensä	786		

ga. Mihin messuihin ja näyttelyihin tutustuit/osallistuit/seurasit

	kpl	%	vastauksista
International Village	92	55,4	35,5
Education and Training Expo	53	31,9	20,5
Sponsor Village	40	24,1	15,4
Partner Expo	39	23,5	15,1
VIP-alue	35	21,1	13,5
Vastauksia yhteensä	259		
Vastaajia yhteensä	166		

gb. Mihin seminaareihin ja tapahtumiin tutustuit/osallistuit/seurasit

	kpl	%	vastauksista
Global Skills Villagen seminaarit	16	4,0	2,8
Leader's Forum	11	2,8	1,9
Youth and Work Culture 2005	10	2,5	1,7
BackStage 2005	23	5,8	4,0
Mestarikillan työnäytökset	91	22,9	15,7
Lajinäytökset	237	59,7	40,9
avajaiset	54	13,6	9,3
päättäjäiset	21	5,3	3,6
opintopolut	35	8,8	6,0
lehdistötilaisuudet	6	1,5	1,0
muu	76	19,1	13,1
Vastauksia yhteensä	580		
Vastaajia yhteensä	397		

10a. Jos osallistuit, niin mitkä messut ja näyttelyt olivat mielenkiintoisimmat

	kpl	%	vastauksista
International Village	57	45,6	41,6
Education and Training Expo	26	20,8	19,0
VIP-alue	19	15,2	13,9
Sponsor Village	18	14,4	13,1
Partner Expo	17	13,6	12,4
Vastauksia yhteensä	137		
Vastaajia yhteensä	125		

10b. Jos osallistuit, niin mitkä seminaarit ja tapahtumat olivat mielenkiintoisimmat

	kpl	%	vastauksista
Lajinäytökset	110	52,6	48,2
avajaiset	27	12,9	11,8
opintopolut	22	10,5	9,6
muu	18	8,6	7,9
BackStage 2005	15	7,2	6,6
Global Skills Villagen seminaarit	9	4,3	3,9
päättäjäiset	9	4,3	3,9
Leader's Forum	8	3,8	3,5
Youth and Work Culture 2005	5	2,4	2,2
Mestarikillan työnäytökset	4	1,9	1,8
lehdistötilaisuudet	1	0,5	0,4
Vastauksia yhteensä	228		
Vastaajia yhteensä	209		

11. Oletko seurannut kisa-TV:n lähetystyksiä			
	kpl	%	
kyllä	315	38,5	
en	504	61,5	
Vastauksia yhteensä	819		

12. Oletko aikaisemmin käynyt ammattitaitokilpailuissa Suomessa tai ulkomailla			
	kpl	%	
kyllä	226	27,6	
en	594	72,4	
Vastauksia yhteensä	820		

13. Jos olet niin missä			
	kpl	%	vastauksista
Taitaja SM -kilpailut	186	82,3	76,2
World Skills Competition	16	7,1	6,6
muu	42	18,6	17,2
Vastauksia yhteensä	244		
Vastaajia yhteensä	226		

14. Kuinka tyytyväinen olet Ammattitaidon MM-kilpailuihin seuraavien asioiden suhteen													
	Erittäin tyytymätön		Tyytymätön		En tyytymätön enkä tyytyväinen		Tyytyväinen		Erittäin tyytyväinen		En osaa sanoa		Yhteensä
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	
MM-kisat kokemuksena kokonaisuudessaan	11	1,3	27	3,1	126	14,7	548	63,7	105	12,2	43	5,0	860
Opasteet, opas- ja infotiskipalvelut, opastus ja kulkuohjeistus	25	2,9	71	8,3	132	15,3	475	55,2	107	12,4	50	5,8	860
Yleisökäsiohjelma ja muu järjestäjän tuottama printtimateriaali	20	2,3	47	5,5	229	26,6	426	49,5	72	8,4	66	7,7	860
Kilpailulajeihin liittyvä informaatio lajialueella	34	4,0	147	17,1	192	22,3	353	41,0	69	8,0	65	7,6	860
Ammatteihin ja koulutukseen liittyvä informaatio	23	2,7	86	10,0	255	29,7	355	41,3	72	8,4	69	8,0	860
Oheisohjelmat (muut kuin kilpailulajit)	11	1,3	25	2,9	276	32,1	344	40,0	75	8,7	129	15,0	860
Opintopolut ja niihin liittyvät palvelut	15	1,7	43	5,0	289	33,6	224	26,0	54	6,3	235	27,3	860
Viralliset lisenssituoitteet	30	3,5	87	10,1	284	33,0	315	36,6	78	9,1	66	7,7	860

Kirjoittajat

Eija Alhojärvi

- ◆ Skills Finland ry:n toiminnanjohtaja
- ◆ WorldSkills 2005 Helsinki, pääsihteeri

Pirjo Elo

- ◆ Skills Finland ry:n hallituksen ja talousvaliokunnan jäsen
- ◆ hallintojohtaja, Itä-Uudenmaan koulutus kuntayhtymä

Tuula Haatainen

- ◆ opetusministeri
- ◆ WorldSkills 2005 Helsinki -neuvottelukunnan puheenjohtaja

Hannu Hassinen

- ◆ koulutuspäällikkö, Festo Oy

Elisa Helavuori

- ◆ RNO Finland /Electrolux

Veijo Hintsanen

- ◆ WorldSkills- järjestön hallituksen jäsen ja teknillisen komitean varapuheenjohtaja,
- ◆ Suomen teknillinen delegaatti WorldSkills-järjestössä

- ◆ Skills Finland ry:n hallituksen jäsen ja WSC 2005 johtoryhmän ja neuvottelukunnan jäsen
- ◆ Hämeen ammattikorkeakoulun rehtori

Tarja Hämäläinen

- ◆ Projektipäällikkö, Porvoon ammattiopisto

Hannu Immonen

- ◆ WorldSkills 2005 Helsinki, tekniikkapäällikkö, varapääsihteeri
- ◆ tekniikan kehittämispäällikkö, Turun ammatti-instituutti

Sirkka-Liisa Kärki

- ◆ Opetusneuvos, asiantuntijayksikön päällikkö. Opetushallitus

Markku Lahtinen

- ◆ WorldSkills 2005 Helsinki, viestintäpäällikkö

Jukka Lerkkanen

- ◆ yliopettaja, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu

Timo Lankinen

- ◆ Skills Finland ry:n hallituksen puheenjohtaja, WSC 2005 johtoryhmän puheenjohtaja ja neuvottelukunnan jäsen
- ◆ Suomen virallinen delegaatti WorldSkills-järjestössä
- ◆ WorldSkills-järjestön hallituksen jäsen 2003–2005
- ◆ hallitusneuvos, Opetusministeriö

Kati Lundgren

- ◆ projektipäällikkö, Skills Finland ry

Mikael Malmsten

- ◆ Tekninen johtaja, Volvo-Auto Oy

Anneli Manninen

- ◆ koulutus ja osaaminen -ryhmän päällikkö, Teknologiateollisuus ry

Nina Marinos

- ◆ Lehtori, Porvoon ammattiopisto

Hannele Marttiini

- ◆ WorldSkills 2005 Helsinki, Suomen joukkueenjohtaja
- ◆ pääjohtajan sihteeri, Opetushallitus

Pertti Myllyselkä

- ◆ kehitysjohtaja, Oulun seudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä

Henri Nordenswan

- ◆ WorldSkills 2005 Helsinki, hallinto- ja talouspäällikkö

Sirpa Nuutinen

- ◆ WorldSkills 2005 Helsinki, tapahtumapäällikkö

Marianne Pehtman

- ◆ osastosihteeri, Opetushallitus

Immo Pylvänen

- ◆ WorldSkills 2005 Helsinki, Suomen joukkueenjohtaja
- ◆ valmennuspäällikkö, Skills Finland ry

Heikki Saarinen

- ◆ projektipäällikkö, Akva-projekti, Hämeen ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu

Lasse Seppänen

- ◆ Koulutusohjelmajohtaja, Hämeen ammattikorkeakoulu

Ritva Sopanen

- ◆ koulutuspäällikkö, yliopettaja, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu

Klaus Viljanmaa

- ◆ toimitusjohtaja, Urho Viljanmaa Oy

